

సంపుటి : 72 సంచిక : 45 పుటలు : 52

జాగృతి

కలి 5121 - శ్రీ శార్వరి భారతపద శుద్ధ పత్రి

వెల: ₹15/-

24-30 ఆగస్టు 2020

అధ్యక్షుడు కావలెను!

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

72 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

తామెవరూ, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులూ
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

సచిన్

సచిన్

సచిన్

అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
భారత భారతి పుస్తకమాలను మీ ఇంటిలో,
పాఠశాలలో చదివించండి.
మీ పిల్లలు సవ్యమైనది ఎదగడానికి దోహదపడండి.

భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికి వెలువడిన
166 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
మొత్తం సెట్ 2150 రూపాయలకే లభిస్తుంది.

భగవంతుని

భగవంతుని

భగవంతుని

భగవంతుని

భగవంతుని

భగవంతుని

భగవంతుని

సాహిత్యనికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్పురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236

భగవంతుని

భగవంతుని

సాహిత్యనికేతన్

ఏలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

దీపావళి సందర్భంగా

వాకాటి పాండురంగారావు స్మారక

కథల పోటీ

జాగృతి వారపత్రిక దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక కోసం

సుప్రసిద్ధ కథా రచయిత స్వర్ణీయ వాకాటి పాండురంగారావు స్మారకార్థం

'కథల పోటీ-2020' ని ప్రకటిస్తూ కథా రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

1. కథకులు సమకాలీనం, చారిత్రకం, సైన్స్ ఫిక్షన్ ఇతివృత్తంతో కూడిన కథలను వంపవచ్చు. ఇందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి.
2. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులతో పాటు, ఎనిమిది కథలకు రూ. 1000 చొప్పున ప్రోత్సాహక బహుమతి, సాధారణ కథకు స్వీకరించిన ప్రతి కథకు పారితోషికం ఉంటాయి.
3. కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించరాదు. ఒక రచయిత మూడు కథలకు మించి పంపరాదు.
4. కథ తన సొంతమేనని, అనువాదం, అనుసరణ కాదని, భాగస్వామి, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదనీ, పరిశీలనలో లేదనీ విడిగా హామీపత్రం జతచేయాలి. హామీపత్రంలో రచయిత పేరు, చిరునామా, ఇ-మెయిల్ ఐడి, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయాలి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవీ ఉండరాదు.
5. బహుమతి పొందిన కథలను జాగృతి దీపావళి సంచికలో ప్రచురిస్తాం. కొన్నిటిని సాధారణ ప్రచురణకు స్వీకరించి, వీలును బట్టి ఆ తర్వాత రాబోయే సంచికలలో ప్రచురిస్తాం.
6. కథలను తెలుగులో అను ఫాంట్ లేదా యునికోడ్ ఫాంట్లో డిటిపి చేసి jagriticompetition@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. చేతి రాత అందంగా, న్యాయనిర్ణేతలకు అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్కాన్ చేసి పంపినా పరవాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్కాన్ చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేం.
7. కథను పోస్ట్ లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే 'జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027'కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితలదే. (కరోనా ప్రభావం దృష్ట్యా తప్పనిసరి అయితేనే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
8. కథల ఎంపికలో రచయితల ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

ప్రథమ
ద్వితీయ
తృతీయ
బహుమతులు
వరుసగా
రూ.12,000
రూ.7,000
రూ. 5,000

రచనలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ: 07 సెప్టెంబర్, 2020

శ్రీగిరిరాజు ధర్మ సంరక్షణ పరిషత్తు వారి కథల పోటీ

డా॥ శిస్టా రామచంద్రరావు, శ్రీమతి డా॥ శిస్టా సత్యదేవి రాజ్యలక్ష్మి:

డా॥ శ్రీగిరిరాజు శ్రీనివాస్ ఉమామహేశ్, శ్రీమతి డా॥ శ్రీగిరిరాజు హైందవి ఆధ్వర్యంలోని

'శ్రీగిరిరాజు ధర్మ సంరక్షణ పరిషత్తు' 2020 సంవత్సరానికి గానూ కథా రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

- **కథాంశం:** 'సమాజంలో గృహిణి పాత్ర.' ఇందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి.
- ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులతో పాటు, నాలుగు కథలకు రూ. 2000 చొప్పున, ఎనిమిది కథలకు రూ. 1000 చొప్పున ప్రోత్సాహక బహుమతులుంటాయి.
- కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించకూడదు.
- ఒక రచయిత రెండు కథలకు మించి పంపరాదు.
- కథ తన సొంతమేనని, అనువాదం, అనుసరణ కాదని, భాగస్వామి, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదనీ, పరిశీలనలో లేదనీ విడిగా హామీపత్రం జతచేయాలి. హామీపత్రంలో రచయిత పేరు, చిరునామా, ఇ-మెయిల్ ఐడి, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయాలి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవీ ఉండరాదు.
- బహుమతి పొందిన కథలను వీలునుబట్టి జాగృతిలో ప్రచురిస్తాం. సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన వాటికి జాగృతి నుంచి పారితోషికం అందజేస్తాం.
- కథలను తెలుగులో అను ఫాంట్ లేదా యునికోడ్ ఫాంట్లో డిటిపి చేసి jagritikathalapoti@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. చేతి రాత అందంగా, న్యాయనిర్ణేతలకు అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్కాన్ చేసి పంపినా పరవాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్కాన్ చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేం.
- కథను పోస్ట్ లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే 'జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027'కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితలదే. (కరోనా ప్రభావం దృష్ట్యా తప్పనిసరి అయితేనే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
- కథల ఎంపికలో ఎలాంటి ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

బహుమతులు వరుసగా :
ప్రథమ - రూ. 12000
ద్వితీయ - రూ. 7000
తృతీయ - రూ. 5000

రచనలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ: ఆగస్టు 30, 2020

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డీఆర్ఎస్ సరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అద్రుసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాము. ఆ వెంటనే సంచిక కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు వేసేవారు చార్జీలకింద మరో రూ.50 పంపాలి. ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా చెల్లిస్తే చార్జీలు ఉండవు. డబ్బు పంపాక 040-27561453 9959997013 సంబద్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 62170399960, SBI, Isamia Bazar Branch, IFSC : SBIN0005895, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని అంగ్లంలో రాయాలి.

మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాతీయ స్థాయిలో కాంగ్రెస్, కమ్యూనిస్టులు ప్రారంభించిన సంతుష్టికరణ అంటురోగం ప్రాంతీయ పార్టీలకూ సోకి దేశం అంతటా విస్తరిస్తోంది. స్వాతంత్ర్య సమరంలో ఆంగ్లేయులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడడానికి ముస్లిముల తోడ్పాటు అనివార్యమనే భ్రమలో జాతీయ కాంగ్రెస్కు గాంధీజీ అలవర్చిన ఎత్తుగడ రాజకీయ సంతుష్టికరణ. జాతీయతకు, జాతి సమైక్యతకు ఈ విధానం చెరువు చేస్తుందని సావర్కర్ ఆనాడే చెప్పారు. సావర్కర్ హెచ్చరికను పెడచెవిని పెట్టిన ఫలితం ద్వీజాతి సిద్ధాంతం పేర జిన్నా రూపంలో అప్పుడే అనుభవంలోకి వచ్చింది. ఆంగ్లేయులు దేశాన్ని ముక్కులు చేయగా, పాకిస్తాన్ అనే ఇస్లామిక్ రాజ్యం పేరుతో మూడో వంతు భూభాగాన్ని సొంతం చేసుకుని జిన్నా వెళ్లి పోవడం చరిత్ర.

బిడ్డ చచ్చినా పురిటి కంపు పోనట్లు దేశం ముక్కులైనా సంతుష్టికరణ జాడ్యం కాంగ్రెస్ను, మన దేశాన్ని వదలేదు. నెహ్రూ కొనసాగించిన ఈ జాడ్యానికి రాజ్యాంగబద్ధంగా సెక్యులరిజం ముసుగేసి ఇందిర మరింత బలోపేతం చేశారు. ఎత్తుగడల పేరిట ఏ రోటి దగ్గర ఆ పాట పాడే కమ్యూనిస్టులు దీన్ని చులాగ్గా అందిపుచ్చుకున్నారు. 'మతం మత్తుమందు' అని ధంకా బజాయించే కమ్యూనిస్టులు ముస్లిం, క్రైస్తవమతస్తులను లోబరచుకోడానికి మైనారిటీ హక్కుల ముసుగేశారు. అంతర్జాతీయవాదం ముసుగులో రష్యా, చైనాల చెక్క భజన చేసే ఈ విభజన వాదులకు దేశభక్తి, జాతీయతల పొడ గిట్టదని దశాబ్దాల చరిత్ర సాక్ష్యమిస్తోంది. పేద, శ్రమజీవుల పక్షాలుగా డప్పు కొట్టుకునే ఈ ఎర్రదండు జాతీయత, దేశభక్తిని సమర్థించే యస్సీ, యస్టీ వర్గాలకు చెందిన పేదలను సైతం పొట్టన పెట్టుకోవడానికి వెనుదిరుదని కేరళ అనుభవాలు చెబుతున్నాయి.

కాంగ్రెస్, కమ్యూనిస్టుల వైఫల్యాల ఫలితంగా ఊపిరి పోసుకున్న ప్రాంతీయ పార్టీలు సైతం సత్వరమే రాజకీయ అధికారాన్ని అందుకోవాలనే ఆశ్రుతలో వినాశకర సంతుష్టికరణ ఎత్తుగడలకు దిగజారడం విషాదం. సహజంగా జాతీయవాదులైన హిందువులు వేర్వేరు రాజకీయ పార్టీల పంచన చేరి, రాజకీయంగా చీలిపోతున్నారు.

లోపలి పేజీలలో...

ముఖపత్ర కథనం

లభ్యక్షుడు కావలెను

6వో

ధారావాహిక నవల

అంబారి - 12

- ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

ధారావాహిక నవల

రాజగురువు -22

- పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

26వో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి భాద్రపద శుద్ధ పృషి
24 ఆగస్టు 2020, సోమవారం

కనుక మైనారిటీల మద్దతు పొందిన వారికి గెలుపు తద్దం అనే విశ్లేషణల సారాంశం ప్రాంతీయ పార్టీలను సంతుష్టికరణకు పురికొల్పుతోంది. రామ జన్మభూమి విషయమై జాతీయ స్థాయిలో అనుభవమైన సంతుష్టికరణ దుష్ఫలితాలు మజ్జిన్ వల్ల తెలంగాణ ప్రజలకు అనుభవంలోకి రావడం తాజా చరిత్ర. 'హిందూగాళ్లు, బొందూగాళ్లు' అంటూ సాక్షాత్తు తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కరింనగర్ బహిరంగ సభలో చేసిన ప్రసంగం

విస్తరిస్తున్న అంటురోగం!

గుర్తుంచుకో తగినది. కులమతాలకు అతీతంగా దేశప్రజలంతా ఆగస్ట్ ఐదున అయోధ్యలో జరిగిన రామమందిర నిర్మాణ భూమిపూజను స్వాగతించారు. ఒక్క మజ్జిన్, కొన్ని ముస్లిం సంఘాలు మాత్రమే భిన్నస్వరం వినిపించాయి. కేసీఆర్ అండదండలే మజ్జిన్కు ఈ ధైర్యాన్ని ఇచ్చాయనే వ్యాఖ్యలు సత్యదూరం కాదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మంత్రులు క్రైస్తవ మతప్రచారకులను, పాస్టర్లను మించి పోతున్నారని ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. గుడ్లవల్లేరు మండలం వద్దమన్నాడు

అసతో మా సద్గుమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా లమృతంగమయ

- బృహదారణ్యకోపనిషత్

గ్రామంలో ఆనంద ప్రార్థనా మందిరం అనే భవనాన్ని ప్రారంభిస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రి నాని చేసిన ప్రసంగం వివాదాస్పదమైంది. 'ప్రపంచంలోని 800కోట్ల జనాభాలో 700కోట్ల మంది ఏనుసు ప్రార్థించే క్రైస్తవులే అని మంత్రి తేల్చి చెప్పారు. ఈ మంత్రి లెక్క ఎంత చెప్పడానికి భారత్, పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్ ల జనభా లెక్కిస్తే చాలు. రోడ్డు మీద ఎవరైనా క్షతగాత్రులై పడుంటే ఇతరులు అంటు అని భయపడి దూరంగా వెళతారని, క్రైస్తవులు మాత్రం వెంటనే సేవలు అందిస్తారని ఆయన ప్రశంసించారు. ప్రపంచ జనాభాలో అత్యధికులు క్రైస్తవులే అని, క్రైస్తవం చాలా మంచిది, మేలైనది అని ప్రచారం చేయడం ఆయన ఉద్దేశంగా తేటతెల్లమవుతోంది.

'క్రైస్తవులు చేసిన ప్రార్థనల వల్లే 2019లో జగన్ ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు అని మరోచోట మరో మంత్రి మేకతోటి సుచరిత అన్నారు. మంత్రులు అజ్ఞ నాని, మేకతోటి సుచరితల ప్రసంగాల వీడియోలు, ప్రచురితమైన వార్తా కథనాలు, దానికి శివశక్తి అనే ధార్మికసంస్థ స్పందన విడియోలు సామజిక మాధ్యమాల్లో చక్కర్లు కొడుతున్నాయి. జగ్గంపేటకు చెందిన జ్యోతుల చంటిబాబు అనే వైసీపీ శాసనసభ్యుడు ఓ సభలో మాట్లాడుతూ 'స్వేచ్ఛగా మత మార్పిడులు చేసుకోండి ఎవరేం చేస్తారో నేను చూస్తాను' అంటూ పాస్టర్లను ప్రోత్సహిస్తూ చేసిన ప్రసంగం ఓటుబ్యాంకు రాజకీయాల వికృతికి పరాకాష్ట.

జాతీయ స్థాయి నుండి రాష్ట్రాలకు సోకిన ఈ సంతుష్టికరణ జాడ్యం మండల, గ్రామ పంచాయతీల స్థాయికి చేరుకోనుంది. రాజకీయ లబ్ధికోసం మైనారిటీలను దువ్వడంతో మొదలైన ఓటు బ్యాంకు రాజకీయం పరోక్షంగా మత మార్పిడులకు ఊతమిస్తోంది. జాతీయతకు, జాతి సమైక్యత, సమగ్రతలకు ముప్పుగా మారనున్న ఈ రాజకీయ అంటు జాడ్యాన్ని నివారించడానికి హిందూ సమాజం సమాయత్తం కావాలి. జాతీయత పరిరక్షణ కోసం హిందూ సమాజం జాతీయ, ప్రాంతీయ, గ్రామ పంచాయతీ స్థాయి దాకా రాజకీయ ఐక్యతను ప్రదర్శించాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది!

నవశకానికి శంకుస్థాపన (వేదిక)	- 10
మట్టి శాసిస్తుంది (కవిత)	- 14
వైసీపీ బాటలో టీఆర్ఎస్! (తెలంగాణ)	- 15
నిర్లక్ష్య ధోరణి తగదు! (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 16
'అహంకారానికి అంతం' 'వామన'తత్వం	- 18
కరోనా నామ సంవత్సరంలో..	- 19
ఆధ్యాత్మికం	- 24
మధునాపంతులవారి మహేతిహాసం.. (సాహిత్యం)	- 35
శస్త్రచికిత్సకు అడుగులు నేర్పిన ఆయుర్వేదం (లోలకం)	- 38
కులవృత్తి (కథ)	- 40
బ్రిటిష్ ఇండియాలో, స్వతంత్ర భారత్ లో.. (క్రీడ)	- 43
బాలజాగృతి	- 46
కరోనాతో క్రీడారంగం పోరాటం	- 48
వారఫలాలు	- 49
'ఏ'తో మొదలవుతున్న నిశ్శబ్ద విప్లవం! (సినిమా)	- 50

ప్రత్యేక వ్యాసం

వాడుక భాషోద్యమానికి
వేగుచుక్క 'గిడుగు'

22వో

ముఖాముఖ

'ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపుదాం'

30వో

కథ

ఎండమావి

- ఎం.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రసాద్

32వో

కాంగ్రెస్ పార్టీ నేడున్న ఇరకాటంలో చరిత్రలో ఏనాడూ లేదు. పార్టీ అధ్యక్ష ఎన్నిక/నియామకంలోనూ అదే పితలాటకం. అంతా గందరగోళం, వాగాడంబరమే. మాటలకీ చర్యలకీ పొంతన లేకపోవడమే. ఎన్నికలలో గాని, చట్టసభలలో గాని ఆ పార్టీ ప్రదర్శిస్తున్న పేలవమైన పాత్రలో అదే ప్రతిబింబిస్తున్నది. ఒకనాటి ఆ జాతీయ పార్టీ ఇప్పుడు గుప్పెడు సీట్ల కోసం ప్రాంతీయ పార్టీల పంచన కాలం గడుపుతున్నది. లోక్ సభలో కూడా ప్రాంతీయ పార్టీలకు వంత పొడదం తప్ప స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తున్న దాఖలాల్లే లేవు. రాజ్యసభలో మిగిలి ఉన్న కొద్దిపాటి ఆధిక్యాన్ని బీజేపీ చేసే ప్రతి ప్రతిపాదనను విచక్షణారహితంగా తిరస్కరించడానికే ఉపయోగించుకుంటున్నది. 2014 ఎన్నికల తరువాత ఈ దేశంలో ప్రతిపక్ష నాయకుడు లేడు. విపక్ష నేతగా ప్రతిష్ఠిద్దామని ఎంత యత్నించినా గాంధీ-నెహ్రూ కుటుంబ వారసుడు రాహుల్ గాంధీ నాయకత్వం అనే కాడి పడేసి

కన్నుకొట్టే పనిలో కనిపించాడు. అయినా నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబంలో ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీకి కనిపిస్తున్న ఏకైక పిల్ల దిక్కుయాభయం ఒక్కటే ఈ 'బాలుడు'. ఆయన 2019లో పార్టీ అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా ఇచ్చిన తరువాత ఎన్నో పరిణామాలు జరిగాయి. తమ కుటుంబీకులు, అంటే గాంధీ కుటుంబీకులు కాక బయటివారు అధ్యక్ష పదవిని అధిరోహించడం మంచిదని రాహుల్ చాటారు. దీనితోనే ఈ ప్రతిష్టంభన. అలాంటి భీషణ ప్రతిజ్ఞ చేసినప్పటికీ, జనం దృష్టిలో చులకన అవుతామన్న ఆలోచన కూడా లేకుండా తాత్కాలిక అధ్యక్ష పదవిని కూడా ఆ కుటుంబం వదిలిపెట్టలేదు. రాహుల్ రాజీనామా వెనక్కు తీసుకోలేదు. ఫలితం- సోనియా తాత్కాలిక అధ్యక్షురాలయ్యారు. గాంధీ-నెహ్రూ కుటుంబానికి చెందిన వారు అధ్యక్షులు కావాలన్న సోదరుడి అభిప్రాయాన్ని అక్షరాలా శిరసావహిస్తానని అదే కుటుంబానికి చెందిన ప్రియాంకా వాద్రా చెప్పారు. ఇదొక రాజకీయ వైచిత్రీ కాదా! తాత్కాలిక అధ్యక్ష పదవిలో సోనియా తొలి వార్షికోత్సవం జరుపుకున్నారు. కొత్త అధ్యక్షుడి ఊస్ లేదు. ఎన్నిక సంగతి అటుంచి, కనీసం నియామకం సూచనలు కూడా లేవు. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత ఈ ఏడు దశాబ్దాల కాలంలో వలెనే ఆ పార్టీ వ్యక్తి ఆరాధనకీ, కుటుంబ పాలనకీ కట్టుబడే ఉంది. అధ్యక్ష ఎన్నిక పేరుతో ఈ సంవత్సర కాలంగా ఆ పార్టీలో జరిగిన పరిణామాలను పరిశీలిస్తే అవి ఒక ప్రమాసనానికి ఏమాత్రం తీసిపోవనే అనిపిస్తుంది.

అధ్యక్షుడు కావాలెను!

కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శి ప్రియాంకా వాద్రా తాజా/పాత ప్రకటన ఒకటి మళ్లీ పార్టీ అధ్యక్ష పదవి గురించి భారత జాతికి గుర్తుచేసింది. గడచిన సంవత్సరం తన సోదరుడు, మాజీ అధ్యక్షుడు రాహుల్ గాంధీ వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయమే నా అభిప్రాయం అన్నారామె. గాంధీ కుటుంబానికి సంబంధం లేని బయటివారు పార్టీ అధ్యక్ష పదవి స్వీకరిస్తే భేషగా ఉంటుందని కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశంలో (2019, ఆగస్ట్) రాహుల్ గర్జించారు. ఈ ఒక్కసారికేనా, లేక ఇక శాశ్వతంగా గాంధీ

కుటుంబేతరులే అధ్యక్ష పదవి చేపట్టాలని ఆయన సత్సంకల్పమా అన్నదాంట్లో స్పష్టత లేదు. ఈ గాంధీ కుటుంబ సోదరసోదరిమణుల అభిప్రాయాలను అమెరికా విద్యావేత్తలు ప్రదీప్ చిబెర్, హర్ష్ షా రాసిన పుస్తకం 'ఇండియా టుమోరో: కాన్ఫ్లెక్ట్స్ విత్ ది నెక్స్ట్ జనరేషన్ ఆఫ్ పాలిటికల్ లీడర్స్'లో ప్రచురించారు. ఇందులో ప్రియాంక ప్రకటనకే భారతీయ మీడియాలో ఒక వర్గం పెద్ద పీట వేసింది. కానీ పేరు చెప్పడానికి ఇష్టపడని ఒక సీనియర్ కాంగ్రెస్ నేత 'పదిహేను మాసాల క్రితం చేసిన వ్యాఖ్యని తీసుకుని తాజాగా ఆమెతో జరిపిన ఇంటర్వ్యూలోని మాటల్లా చెబుతున్నారు' అన్నాడని వార్త. ఆ విద్యావేత్తలిద్దరు జూలై, 2019లో ప్రియాంకను కలుసుకున్నప్పుడు చేసిన వ్యాఖ్య అట అది. అంటే దగ్గర దగ్గరగా రాహుల్ రాజీనామా సమర్పించిన సమయం నాటిదే. ఇక్కడే ఒక అనుమానం వస్తుంది. కాంగ్రెస్ కు పూర్తి సమయం అధ్యక్షుడు లేదన్న విషయం పార్టీలోని పెద్దతలలకీ, పనిలో పనిగా జాతికీ గుర్తుకు తెచ్చేందుకు ఆ సదవకాశాన్ని, అమెరికా విద్యావేత్తల పుస్తకం నేపథ్యంలో ఎవరైనా వినియోగించుకోదలిచారా? కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవి వ్యవహారాన్ని ఒక కొలిక్కి తీసుకురావాలని ఆరాటపడుతున్న వారు ఇప్పుడు ఆ పార్టీలోనే చాలా మంది ఉన్నారు. వారే ప్రియాంక తాజా/పాత ప్రకటనతో మీడియాని పురిగొల్పారా?

మే 25, 2019న జరిగిన కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశంలో రాహుల్ అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా చేస్తూ లేఖ ఇచ్చేతారు. రాహుల్ చేత రాజీనామా లేఖ ఇప్పించిన సంగతి ఏదో ఈ పాటికే గుర్తుకు వచ్చి ఉంటుంది. 2019 లోక్ సభ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ ఘోర పరాజయం. 543 స్థానాల లోక్ సభలో, రాహుల్ నాయకత్వంలో పార్టీ బరిలోకి దిగగా, 52 మాత్రమే గెలుచుకోగలిగింది. పైగా గతంలో కంటే బీజేపీ అదనంగా స్థానాలు కైవసం చేసుకుంది. ఎన్ని చెప్పినా ఆయన రాజీనామాను వెనక్కి తీసుకోలేదు. దీనితో తల్లడిల్లిపోయిన కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు నిరసనలకు దిగడంతో ఆ సంవత్సరం జూలై 3న ఒక లేఖ ద్వారా రాహుల్ మళ్లీ తన నిర్ణయం పునరుద్ఘాటించారు. ఇక్కడ కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలని తప్పు పట్టలేం. రాహుల్ అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా చేశారు. కానీ బీజేపీ మీద, ప్రధాని మీద, ఆర్ఎస్ఎస్ మీద ఆయనే ఒక్కడే మాట్లాడు తున్నారు. అధికార ప్రతినిధులు రాహుల్ కవి హృదయం గురించి భాష్యం చెప్పే భాధ్యతకి పరిమిత మవుతారు. కాబట్టి, ఆ విమర్శలేవో అధ్యక్ష పదవిలో ఉండి చేస్తే శోభస్సరం కదా అని సాధారణ కార్యకర్తలు ఆలోచిస్తూ ఉండవచ్చు. నిజానికి రాహుల్ అధ్యక్ష పదవిలో లేకున్నా, ఉన్నా కార్యకర్తలకు ఒకటే. కారణం ఆయన నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబీకుడు. కాంగ్రెస్ నాయక స్థాయిలో నిలిచి ఉండడం ఆ కుటుంబ

రాహుల్

జన్మహక్కు పార్టీ పదవి వారికి లాంఛనం. మే 5, 2019 నాటి కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశంలో రాహుల్ గాంధీ పార్టీలో సీనియర్లని ఉతికి ఆరోశారు. నిజం చెప్పాలంటే మోదీ తన మీద గెలిచారనీ, బీజేపీతో ఒంటి చేత్తో పోరాడానని ఆయన అనుకోవడం వల్ల వచ్చిన ప్రాస్పర్తి ఫలితమిది. ఆ సీనియర్ నేతలు వాళ్ల వాళ్ల కొడుకుల రాజకీయ భవిష్యత్ కోసం పార్టీని ఫణంగా పెడుతున్నారని రాహుల్ ఆక్రోశించారు. పార్టీ గెలుపు కంటే వాళ్ల పుత్రరత్నాలని గెలిపించుకోవడమే ప్రధానంగా భావించారంటూ దేవ రహస్యం ఒకటి బయట పెట్టారాయన. తమ తరువాత తమ కుటుంబ వారసులకి పార్టీ పదవులు కట్టబెట్టాలని అనుకుంటున్నారని కూడా కుండబద్దలు కొట్టేశారు. కానీ ఇవన్నీ మొదట తన కుటుంబానికి, ఇంకా తనకీ వర్తిస్తాయని ఆయన ఎందుకు అనుకోవడం లేదు! గాంధీ కుటుంబానికి తప్ప అన్యులకు కాంగ్రెస్ వారసత్వం కోసం అగ్రుల చాచే హక్కు ఎక్కడిదని ఆయన ఉద్దేశం కాబోలు?

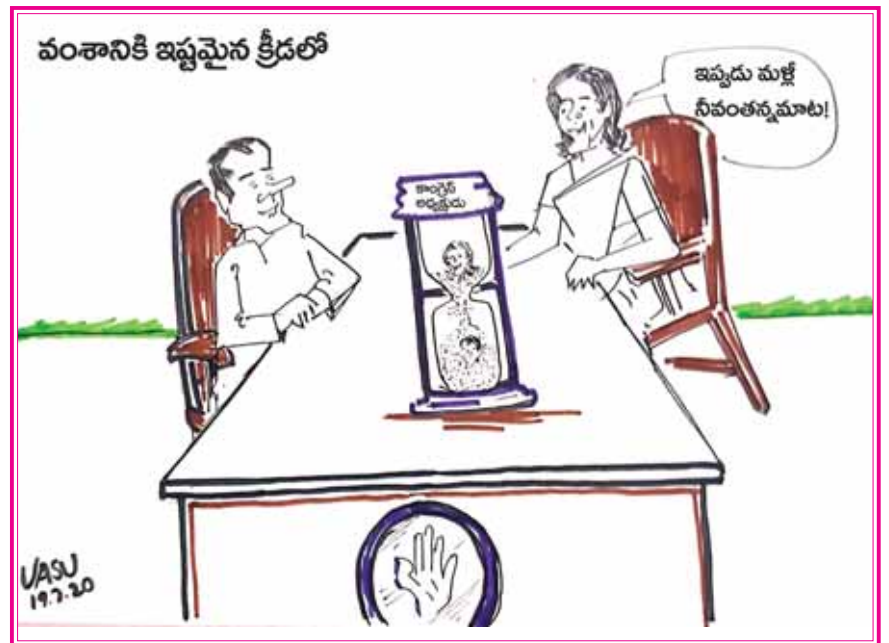
ఆ ఆమెరికా విద్యావేత్తలే రాహుల్ తోనూ మాట్లాడారు. రాజీనామా నిర్ణయంలో మార్పు లేదని ఆ ఇద్దరికీ కూడా ఆయన చెప్పారు. ప్రియాంక ప్రకటనకు ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం రాహుల్ ప్రకటనకి మీడియా ఇవ్వలేదు. కాంగ్రెస్ తరపున పోరాడతాను. ఇక్కడ నేనున్నదే అందుకు. అయితే కాంగ్రెస్ పార్టీ పోరాడాలంటే తాను ఉండాలని, పార్టీ పటిష్టంగా ఉండాలంటే తన నాయకత్వమే అనివార్యమని తాను భావించడం లేదన్నారు. ఈ అమృతవాక్యాల కూడా ఆ పుస్తకంలోనే దర్శనమిస్తున్నాయి. రాహుల్ ఆసలు ఆవేదన ఏదో రాజీనామా లేఖలో అక్షరబద్ధం చేశారు. ప్రధాని మోదీ మీద జరుపుతున్న పోరాటంలో, ఆర్ఎన్ఎస్ మీద ప్రకటించిన యుద్ధంలోను తనకు ఎవరూ మద్దతు ఇవ్వడం లేదనీ, ఒంటరి పోరాటమే శరణ్యమైందనీ ఆయన కుమిలిపోతున్నారట. నేను వారితో వ్యక్తిగతంగా పోరాడానని కూడా ఆయన చెప్పుకున్నారు. ఎందుకు అంటే, తనకు భారత్ అంటే చాలా ప్రేమ కాబట్టి అని వివరించుకున్నారు. తన సీనియర్లు గొంతు కలపకపోయినా, తానొక్కడే పోరాటం చేసినందుకు గర్వంగానే ఉందని తనకు తాను ప్రశంసాపత్రం ఇచ్చుకున్నారాయన, లేఖలో. కొన్ని కొత్త విషయాలు కూడా పేర్కొన్నారాయన. జవాబుదారీతనం అనే సంస్కృతిని పెంచుకోవలసిన అవసరమేమిటో కాంగ్రెస్ పార్టీ గుర్తించాలన్న మహదాశయంతోనే రాజీనామా చేశారట. ఇలాంటి సంస్కృతి ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ లో బొత్తిగా కరవైపోయిందని పార్టీ పెద్దలకి గుర్తు చేయవలసి వచ్చింది. ఇక్కడ ఓ ప్రశ్న- 2014 నాటి సాధారణ ఎన్నికలలోను పార్టీ మట్టి కరిచింది. అప్పుడు సోనియా అధ్యక్షురాలు. ఆమెకి సైతం జవాబుదారీతనం లేదనే

రాహుల్ అభిప్రాయమా? లేక ఇలాంటివన్నీ గాంధీ కుటుంబానికి కాకుండా, బయటివారికే వర్తిస్తాయా? ఈ తరహా ఆణిముత్యాలు ఎన్నో ఆ ఆమెరికా విద్యావేత్తలకి వివరించారు రాహుల్. ఇంకొక మాటలో చెప్పాలంటే ఆమెరికా వాళ్లు డంగ్లెపోయే భారీ సంగతులు చాలానే చెప్పారు. గాంధీ కుటుంబానికి చెందని వారు అధ్యక్ష పదవి స్వీకరిస్తే బాగుంటుందన్న అంశం 'ఆ (రాజీనామా) లేఖలో లేకపోవచ్చు. కానీ ఆయన (రాహుల్) అక్కడ ఇక్కడ మాట్లాడినప్పుడు ఈ విషయమే చెప్పారు. ఆయన అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను' అంటున్నారు అపూర్వ సహాధరి ప్రియాంక. ఇది కూడా ఆ విద్యావేత్తలే సమోదు చేశారు. ఇంత చెబుతున్నారు కదా, ప్రియాంక అధ్యక్ష పదవి ఎందుకు చేపట్టకూడదు? ఇది కూడా చాలామంది నేతలకు వచ్చిన ఆలోచనే. రాహుల్ కూడా ఆమెరికా విద్యా వేత్తలతో తన సోదరి చాలా సమర్థ రాజకీయవేత్త

అని కితాబిచ్చారు.

ఆగస్ట్ 1, 2019న కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శుల సమావేశం జరిగింది. ఆగస్ట్ 20న జరిగే రాజీవ్ గాంధీ జయంతి కార్యక్రమం గురించి చర్చించడం దాని ఉద్దేశం. అందుకే రాష్ట్రాల పార్టీ ఇన్చార్జులు కూడా దయచేశారు. ప్రియాంక పార్టీ అధ్యక్షురాలైతే బాగుంటుందన్న అభిప్రాయం అప్పుడే వెల్లడైంది. పంజాబ్ ముఖ్యమంత్రి కెప్టెన్ అమరీందర్ సింగ్, తిరువనంతపురం ఎంపి, కేంద్ర మాజీ మంత్రి శశిధరూర్ కూడా ఈ ప్రతిపాదనను మెచ్చారు. కానీ, నన్ను అందులోకి లాగొద్దు మహాప్రభో అని ఆమె మొగ్గలోనే తుంచేశారు. ఆమె మాటనుబట్టి, రాహుల్ కఠోర ప్రత దీక్షను బట్టి రొటీనుకు భిన్నంగా ఎవరో సీనియర్ నాయకుడికి పార్టీ అధ్యక్షుడయ్యే మహాయోగం పట్టబోతున్నదని, చరిత్రాత్మక ఘట్టం ఆవిష్కృతం కాబోతున్నదని కొందరు ఊహగానాలు చేశారు. అయితే ఈ ఊహగానాల మీద నీళ్లు కుమ్మరిస్తూ, మళ్లీ రాహుల్ నే పడదీసి అధ్యక్ష పీఠం మీద కూర్చోపెట్టాలన్నంత ఉత్సాహం కాంగ్రెస్ లో పెల్లుబికింది. ఇందుకు కూడా శశిధరూర్ మద్దతు ఇచ్చారు. మనీష్ తివారీ అనే అధికార ప్రతినిధి కూడా సమర్థించాడు. నిరుడు ఆగస్ట్ 10 సమావేశం ఇంకొక విధంగా కూడా చరిత్రాత్మకమే. ముకుల్ వాస్నిక్ అనే సీనియర్ నేతను అధ్యక్షునిగా నియమిస్తారన్న మాట వచ్చింది. ఆ మాట ఎంత వేగంగా వచ్చిందో, అంత వేగంగాను అతీగతీ లేకుండా పోయింది. అధ్యక్ష పదవిని ఆశిస్తున్న మరొకరి పేరు అప్పుడు బయటకు వచ్చింది. ఆమె హరియాణా దళిత నేత నెల్లా కుమారి. రాబోయే రోజులలో, అధ్యక్ష ఎన్నికకు సంబంధించి పార్టీ తన

నిబంధనావళిని పాటిస్తుందని ఆమె ప్రకటించారు. జరిగింది ఏమిటి? 2017లో అధ్యక్ష పదవి నుంచి వైదొలగిన సోనియాజీకి తప్పలేదు. కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ విస్తరణ మేరకు తాత్కాలిక అధ్యక్షురాలిగా పదవి చేపట్టారు. పార్టీ పూర్తి సమయం అధ్యక్షుని ఎన్నుకునే వరకు మాత్రమే పదవిలో ఉంటానని సోనియా జాతి ఎదుట తన నిజాయితీని, నిబద్ధతని ఒకకబోశారు. నాడు ప్రధాని పదవిని 'త్యాగం' చేయడం కంటే ఇది గొప్పదనిపించేటట్టు చేసి, త్యాగంలో తన రికార్డును తానే బద్దలుకొట్టుకునే యత్నం చేశారు. ఇదేకాదు, ఇప్పుడు సోనియాజీ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుల చరిత్రలోనే రికార్డు సృష్టించిన వారవుతున్నారు. 1885లో ఆ సంస్థ ఏర్పడినప్పటి నుంచి అధ్యక్ష పదవిని చేపట్టిన 82 మందిలో సోనియాదే అగ్రస్థానం. బయటివారినే కాదు, మోతీలాల్, జవాహర్లాల్, ఇందిర, రాజీవ్, రాహుల్ వంటి కుటుంబ సభ్యులు యావన్ముందిని తలదన్ని 19 ఏళ్లు ఆ పదవిలో కొనసాగిన ఘనతను సొంతం చేసుకున్నారు. ఈ ఆగస్ట్ 10తో తాత్కాలిక అధ్యక్ష పదవిలో ఉంటూ తొలి వార్షికోత్సవం జరుపుకున్నారు. ఇది కూడా రికార్డుగా ఎక్కడైనా నమోదు కావడానికి అవకాశం ఉండేమో చూడాలి. ఆ మరునాడే శశిధరూర్ అధ్యక్ష పదవి ఎన్నిక ప్రస్తావన చేశారు. ఎంతో ఆలోచించదగిన ఒక వ్యాఖ్య అదే సమయంలో రాహుల్ నోటి నుంచి వచ్చింది. జమ్మూకశ్మీర్, లద్దాఖ్లో హింసాత్మక సంఘటనలు పార్టీ అధ్యక్ష పదవి ఎంపిక ప్రక్రియను కల్లోల పరుస్తున్నాయని అన్నారాయన. తరువాతి అధ్యక్షుడు తమ కుటుంబం నుంచి రారు అని కరాకండ్రిగా చెప్పారు రాహుల్. కానీ ఆ పదవిలోకి సోనియా

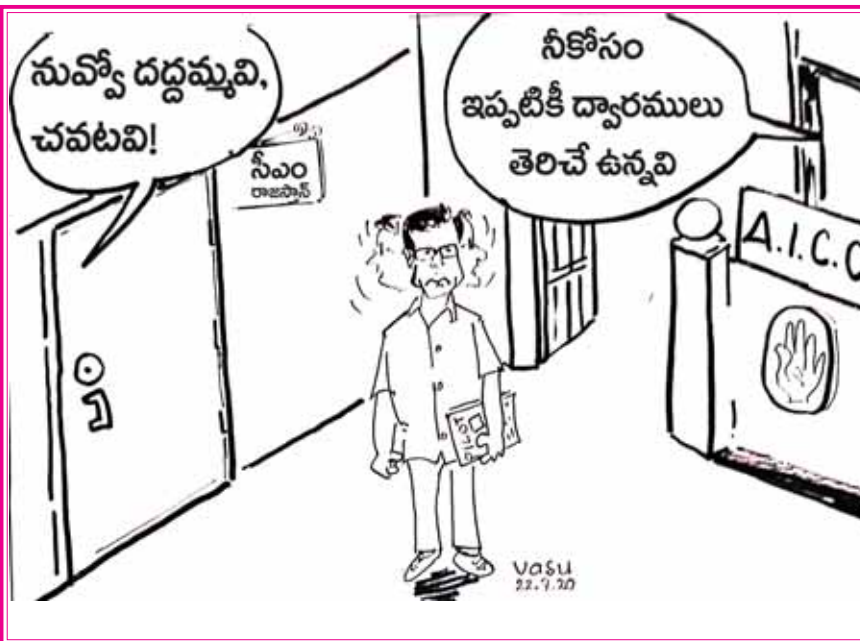

వచ్చారు. అంటే ఇక్కడ రాహుల్ హృదయం అర్థం చేసుకోవాలి. ఆయన అన్నది శాశ్వత అధ్యక్ష స్థానం గురించి. తాత్కాలిక ప్రాతిపదిక కాబట్టి సోనియా పదవిని చేపట్టి ఉండవచ్చు.

పూర్తికాలం అధ్యక్ష వ్యవహారం ఏదో ఒకటి తేల్చాలి అంటూ కొందరు పార్టీ ఎంపీలు సహా, నాయకులు సోనియాను వేడుకుంటూనే ఉన్నారు. కానీ రాహుల్ దిగిపోయిన తరువాత ఒక సమస్య వచ్చింది. పార్టీలో సీనియర్లు, జూనియర్లు అంటూ శిబిరాలు ఏర్పడ్డాయని చెబుతున్నారు. తాత్కాలిక అధ్యక్షురాలిగా సోనియా బాధ్యతలు స్వీకరిస్తారని వెల్లడించినవారు గులాం నబీ ఆజాద్. రాహుల్ వైఖరి సీనియర్లకు రుచిస్తుందని అనుకోలేం. అయినా రాహుల్ మనసు మార్చి తీరాలన్న పట్టుదలతో కొందరు ఉన్నారు. ఇదే అసలు ఇరకాటం. తనయుడేమో గాంధీ కుటుంబీకులు అధ్యక్ష స్థానం స్వీకరించరాదన్నదే అభిమతమని అంటున్నారు. సోనియా నోటి నుంచి ఈ మాట రాదు. కార్యకర్తలేమో రాహుల్ మాత్రమే కాంగ్రెస్కు దిక్కు అంటున్నారు. ప్రియాంక సోదరుడి మాటని సమర్థిస్తున్నారు. కానీ అందుకు దోహదపడే ఒక్క అడుగు కూడా పడడం లేదు. ఇవి ఇలా

ఉండగానే పార్టీకి పిడుగుపాటు వంటి ఘాతం తగిలించిన కొందరు భావిస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవిని రాహుల్ మళ్లీ స్వీకరించాలన్న నినాదం పడునెక్కుతున్న కాలంలో ప్రియాంక వ్యాఖ్య బయటకు రావడం ఏమిటి అన్నదే వారి బాధ. శశిధరూర్, మనీష్ తివారీల మాట మరీ ముచ్చటగా ఉంది. అదేమిటి అంటే, రాహుల్ రాజీనామాను వెనక్కి తీసుకోకపోతే, అంతర్గత ఎన్నిక ద్వారా కొత్త అధ్యక్షుడిని ఎన్నుకోవాలట. ఇది దురాశ అనుకోవచ్చా? లేకపోతే శతాధిక సంవత్సరాల పార్టీలో ప్రజాస్వామ్యం నవనవలాడుతూనే ఉందని నమ్మించడానికి చెబుతున్న మాటా? ఇంతలోనే 'స్టేట్స్మన్' వంటి జాతీయ పత్రికలు 'తాత్కాలిక అధ్యక్షులే శాశ్వతం కాబోలు' అంటూ చురకలు తగిలించాయి. తాత్కాలిక అధ్యక్షురాలి తొలి వార్షికోత్సవం నేపథ్యంలోనే ఈ ఆగస్టులో పూర్తి స్థాయి కొత్త అధ్యక్షుడి గొడవ మళ్లీ తెర మీదకు వచ్చింది. పార్టీ అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నిక జరపాలంటూ దాదాపు వంద మంది నేతలు, ఎంపీలు సోనియాకు లేఖ రాశారని పార్టీ నుంచి సస్పెండ్డయిన సంజయ్ ఝా బయటపెట్టారు. ఈ జూన్ 20న సస్పెండ్డైన ఈ నాయకుడు చేసిన తప్పిదం ఒక్కటే. కాంగ్రెస్ పార్టీ వ్యవహారాలు మౌలిక సూత్రాలకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయంటూ ఒక పత్రికలో రాయడమే. పార్టీ పరువు మాటలా ఉన్నా గాంధీ కుటుంబం ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ బజారున పడకుండా కాపాడేందుకు సర్వం ఒడ్డే అధికార ప్రతినిధులు ఆ పార్టీకి ఉన్నారు. అలాంటి లేఖ ఏదీ లేదని, ఇదంతా బీజేపీ ప్రచారమని రణధీప్ సూర్యేవాలా కొట్టి పారేశారు. లేఖ రాసినట్టు సంజయ్ ఝా ఆగస్ట్ 17న వెల్లడించారు. అసలు ఇలాంటి ఒక లేఖ ద్వారా సోనియాను అభ్యర్థించాలని కొందరు నేతలు భావిస్తున్నట్టు జూలై 29న ఐఎన్ఎస్ వార్తా సంస్థ కూడా రాసింది. అధికార ప్రతినిధి ఆ లేఖే అభూత కల్పన అంటున్నారు. ఏది నిజం? లేఖల సంగతెలా ఉన్నా, పూర్తి స్థాయి కొత్త అధ్యక్షుడి ఎంపిక ఇంకా ఆలస్యం కాకూడదన్న విషయంలో కొంత తెగింపు ఆ పార్టీలో ఊపందుకున్న రాజకీయాల కనిపిస్తున్నాయి. ఈ ఆగస్ట్ 28న ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్ వెబ్సైట్ వెలువరించిన ఒక వార్త దీనిని రుజువు చేసేదే.

పార్టీలో సమూల మార్పులు అవసరమంటూ తాత్కాలిక మూలవిరాట్కు 28 మంది సీనియర్ నాయకులు ఒక లేఖాస్త్రం సంధించారన్నదే ఆ వార్త సారాంశం. ఈ లేఖ ఇచ్చి రెండు వారాలవుతోందని కూడా వెల్లడించింది. అంతేకాదు, 24న కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశం కూడా ఉందని మరొక ప్రముఖ వార్తా చానల్ ఆరోజే వెల్లడించింది. ఆ 23 మందిలో సీనియర్లు, మాజీ ముఖ్యమంత్రులు, చాలామంది కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులు, ప్రస్తుత లోక్ సభ సభ్యులు, కేంద్ర మాజీ మంత్రులు కూడా ఉన్నారని ఎక్స్ ప్రెస్ కథనం చెబుతోంది. మట్టి కరిచిన ఆరోజ్ తరువాత మార్పు కోసం జరుగుతున్న పెద్ద ప్రయత్నమని కూడా వ్యాఖ్యానించింది. దేశంలోని యువతరమంతా మోదీకి ఓటు వేస్తున్నారని, అంటే కాంగ్రెస్ కు ఉన్న క్షేత్రస్థాయి పునాదులు కదిలినట్లేనని, ఇది కలవరం కలిగించే అంశమని వారంతా ఆ లేఖలో పేర్కొన్నారుని తెలుస్తున్నది. పార్టీలో సమూల మార్పులు అంటే పూర్తి స్థాయి అధ్యక్షుడి ఎంపిక, ఆ అధ్యక్షుడు క్షేత్రస్థాయిలో కూడా చురుకుగా పనిచేసే నాయకుడు కావాల్సి ఆ 23 మంది కోరుతున్నారు. ఇంకా కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీకి ఎన్నికలు, పార్టీ పునరుద్ధరణకు అవసరమయ్యే వ్యవస్థను నడిపే నాయకులను తయారు చేసుకోవడం వంటి చర్యలు కూడా ఇంకా ఆలస్యం చేయకుండా తీసుకోమని కోరుతున్నారు. ఎక్స్ ప్రెస్ వెబ్ సైట్ కథనం ప్రకారం ఆ లేఖలో సంతకం చేసిన వారిలో రాజ్యసభలో విపక్ష నేత గులాంనబీ ఆజాద్ కూడా ఒకరు. ఇంకా ఆనంద్ శర్మ, కపిలే సిబల్, మనీష్ తివారీ, ముకుల్ వాసిక్, జతిన్ ప్రసాద్, వీరప్ప మొయిలీ, రేణుకా చౌదరి, పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్, రాజ్ బబ్బర్ వంటివారు ఉన్నారు. ప్రజాస్వామ్య మౌలిక ఆరోగ్యం కోసం కాంగ్రెస్ ను పునరుద్ధరించడం జాతీయ అవసరమని ఆ నాయకులు చెప్పిన మాటను అంతా అంగీకరించవలసిందే. కానీ, ఈ 23 మంది నేతలు కోరుతున్న సమూల మార్పులలో కొత్తదనం ఏమీ లేదనే అనిపిస్తుంది. వారు సోనియా, రాహుల్ పార్టీకి అందించిన సేవలను వేసోళ్ల కొనియాడారు. నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబం కాంగ్రెస్ సమష్టి నాయకత్వంలో ఎల్లప్పుడీకి అంతర్భాగమేనని సవినయంగా మనవి చేసుకున్నారు. అంటే నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబానికి తమ ఓటు అని పరోక్షంగా చెప్పేసారన్నమాట.

ఏ విధంగా చూసినా కాంగ్రెస్ పార్టీకి పూర్తి సమయం అధ్యక్షుని ఎంపిక, నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబం బయట నుంచి ఎంపిక అనేవి భిన్నపరాలు. ఈ రెండూ కలిస్తే స్వరాజ్య భారత కాంగ్రెస్ చరిత్రలో మైలురాయి అవుతుంది. కొన్ని జాతీయ వత్రికలు ఈ మధ్య కాంగ్రెస్ మనగలుగుతుందా? అన్న ప్రశ్నను సంధిస్తున్నాయి.

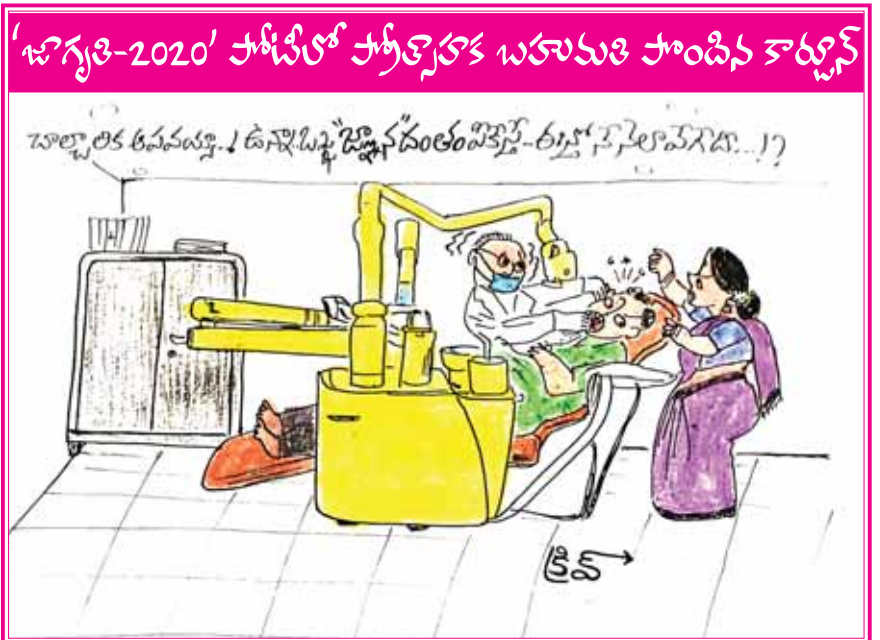

వారందరికీ కాంగ్రెస్ మీద ప్రేమ కాదు. ఈ దేశంలో ఇప్పుడు రెండే జాతీయ పార్టీలు - బీజేపీ, కాంగ్రెస్. మనది ప్రజాస్వామ్యం. కాబట్టి రెండు జాతీయ పార్టీలలో ఒకటి చచ్చుపడిపోవడం వాంఛనీయం కాదు. కానీ వాస్తవాలు అందుకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. బీజేపీనీ, సంఘ పరివార్ నీ దుమ్మెత్తి పోస్తూ, మిగిలిన మైనారిటీల ఓట్లనయినా కాపాడుకుంటూ మనుకుంటూ కాలం గడిపేస్తే పార్టీ కాంగ్రెస్. సైనికుల వ్యవహార సరళని ఎద్దేవా చేస్తూ మరింత బలహీనపడింది. దేశ వ్యాప్తంగా కార్యకర్తలు ఉన్న ఆ పార్టీ కొవిడ్ 19 నేపథ్యంలో, లాక్ డౌన్ లో ఆ స్థాయికి తగ్గట్టు బాధితులను ఆదుకున్నదా? జమ్మూకశ్మీర్, లద్దాఖ్, పాకిస్తాన్ దాడులు, చైనా దురాక్రమణ, ఢిల్లీ అల్లర్లు, షాహిన్ బాగ్.. ఏ ఒక్క విషయంలో అయినా కాంగ్రెస్ ఒక జాతీయ పార్టీ స్థాయిలో స్పందించిందా? పైగా వీటిలో కొన్ని అంశాలలో పార్టీలోనే భిన్నాభిప్రాయాలు రావడం నిజం కాదా?

కాంగ్రెస్ బలహీనపడుతున్న కొద్దీ ప్రాంతీయ పార్టీలు బలపడతాయి. కానీ కాంగ్రెస్ మీద

తిరుగుబాటు పేరుతో ఆరంభమైన ప్రాంతీయ పార్టీలు కూడా యథాతథంగా ఆ పార్టీ సంస్కృతినే అమలు పరుస్తూ ఉండడం నేటి నిజం. అదే నియంతృత్వం, అదే కుటుంబ పాలన. ఇంతకీ కాంగ్రెస్ పూర్తి సమయం అధ్యక్షునిగా గాంధీ కుటుంబానికి చెందని వారిని నియమించేటంత ఔదార్యం, లేదా ఎన్నుకునేటంత దూరదృష్టి, రాజకీయ సంకల్పం ఇవాళ ఆ పార్టీలో నిజంగానే ఉన్నాయా? నిరంతరం ఎస్సీ, ఎస్టీల అభ్యున్నతి గురించి ఊకదంపుడు చేసే ఆ పార్టీ ఇప్పుడు అధ్యక్ష స్థానం వారికి ఇస్తారా? బుజ్జగించుతో మోసపోయి దశాబ్దాల తరబడి అధికారం కట్టబెట్టిన ముస్లింలకు ఆ అవకాశం ఇస్తారా? ఇవన్నీ అవసరం. కాంగ్రెస్ పార్టీ నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబం ధ్రుతరాష్ట్ర కౌగిలి నుంచి తప్పించుకోగలదా? ఇవన్నీ ఎలా ఉన్నా నెహ్రూ-గాంధీ కుటుంబం బయట నుంచో, లోపలి నుంచో ఒక అధ్యక్షుడిని ఎంపిక చేసుకునేటంత జీవం ఆ పార్టీలో ఇప్పుడందా?

- జాగృతి డెస్క్

డా. మన్మోహన్ వైద్య

సాధించడం ధర్మం అని చెప్పారు. ఈశావాస్య ఉపనిషత్తులో భౌతికాభివృద్ధి కోసం అవసరమైన జ్ఞానాన్ని అవిద్య అని, మోక్ష సాధనకు అభ్యసించే జ్ఞానాన్ని విద్య అని అంటారు. ఉపనిషత్ కర్తలు - అవిద్య, విద్య రెండింటినీ సాధించడమే ధర్మం అని అభివర్ణించారు. వ్యక్తి అవిద్యతో ఈ మృత్యులోకాన్ని సంతోషంగా అధిగమిస్తాడు. విద్య ఆధారంగా, అమరత్వాన్ని (మోక్షం) పొందుతాడు.

విద్యాంచ అవిద్యాంచ యస్తద్ వేదోఽభ్యమ్ సహ! అవిద్యాయా మృత్యుమ్ తీర్హా విద్యాయా ॥

మృతమశ్నుతే !!

ఈ సమతౌల్యం (balance)ను లేదా ధర్మాన్ని అర్థం చేసుకునేందుకు ఒక ప్రత్యేక గుణం ఉంది. దేశ వ్యాప్తంగా ఆర్ఎస్ఎస్ స్వయంసేవకుల ద్వారా లక్షలాది గొంతుల నుండి ప్రతిరోజు ఆలపించే సంఘ ప్రార్థనలో 'సముత్తర్ష' (అభ్యుదయం) 'నిఃశ్రేయస్' (మోక్షం) ఈ రెండింటినీ సాధించే అంశం వస్తోంది. వాస్తవానికి ఇవి రెండు వేర్వేరు కాదు, ఒకే కోణానికి ఉన్న రెండు పార్శ్వులు. ఏక వచనానికి పష్టి ప్రత్యయం 'అస్య' (సముత్తర్ష నిఃశ్రేయస్) అని ఉపయోగించారు. అంటే భారతదేశంలో జీవితం గురించి సంపూర్ణంగా ఆలోచించే ఒక సంప్రదాయం ఉందని అర్థం. దీనిలో భౌతిక (అభివృద్ధి), ఆధ్యాత్మిక (మోక్షం) రెండింటి వృద్ధిని పరిగణించారు.

వందలాది సంవత్సరాలుగా ప్రపంచంలోనే అత్యంత సంపన్న దేశంగా భారత్ భాసిల్లింది. సమర్థవంతమైన సామర్థ్యం కలిగిఉన్నప్పటికీ ఎవరిపైనా యుద్ధానికి పూనుకోలేదు. వాణిజ్యం కోసం ప్రపంచంలోని నలు మూలలకు వెళ్లి, అక్కడి ప్రాంతాలను వలసరాజ్యంగా మార్చలేదు. దోపిడీ చేయలేదు, దోచుకోలేదు. మత మార్పిడిలకు పాల్పడలేదు. అక్కడి వారిని బానిసలుగా మార్చి వ్యాపారం చేయలేదు. మనవాళ్లు అక్కడి స్థానిక జనసముదాయాలను అభివృద్ధి పథంలోకి తీసుకెళ్లారు. ధనవంతులను చేశారు. సంస్కారవంతులుగా తీర్చిదిద్దారు. దక్షిణ ఆసియాలోని పలు దేశాల భాషలు, కళలు, దేవాలయాలు వారి జీవన విధానంలో ఆనాటి సాంస్కృతిక వారసత్వ జీవనశైలి నేటికీ సజీవంగా కనిపిస్తుంది. ఇతర దేశాలకు వెళ్లి అభివృద్ధి బాట పట్టిన భారతీయులు స్థానికులను అదే మార్గంలో తీసుకెళ్లి సమర్థులుగా తీర్చిదిద్దుతూ సంపాదించిన దాన్ని ఆధ్యాత్మిక పరిభాషలో 'మహా లక్ష్మిగా' పేర్కొన్నారు. ఇక్కడ ధనాన్ని కాదు, ధనలక్ష్మిని, మహాలక్ష్మిని పూజిస్తారు. కనుకనే మన అభివృద్ధి, సంపన్నతకు, సుసంస్కృత సదాచారాలకు ధర్మం

నవశకానికి శంకుస్థాపన

అయోధ్య శ్రీరామ జన్మభూమిలో 5 ఆగస్టు 2020న జరిగిన భవ్య మందిర నిర్మాణానికి శంకుస్థాపన, శిలాఫలక ఆవిష్కరణ కార్యక్రమాలు జరిగాయి. దేశవ్యాప్తంగా భారతీయులు, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న భారతీయ సంతతికి చెందిన ప్రజలు, భారతదేశాన్ని అమితంగా ఇష్టపడేవారు ఆ ఉత్సవాన్ని హృదయ పూర్వకంగా నయనానంద కరంగా చూశారు. అనేకమందికి ఈ దృశ్యం ఒక స్వప్నం సాకారమైందన్న ఆనందం కలిగింది. సుదీర్ఘకాలం కొనసాగిన పోరాటం వల్ల ఒక గొప్ప ప్రయోజనం చేకూరింది. అసంఖ్యాక భారతీయుల ముఖంలో ఆనందం తాండవించింది. రెండు కళ్లలోనూ హర్షాతిరేకం వ్యక్తమయింది. కొందరు ఈ కార్యం సంపూర్ణంగా పూర్తయిందని భావించారు. వాస్తవానికి ఇది శుభారంభం మాత్రమే.

చాలామందికి ఈ కార్యక్రమం ఆలయ నిర్మాణం కోసం ఏర్పాటుయినట్టు కనిపిస్తుంది. అయితే, భారతీయ సంప్రదాయం, ఆలోచనా విధానం, తత్వశాస్త్రం ఒక్కటే. అది అంతటా విస్తరించింది. మానవ జీవనాన్ని సమగ్రంగా దర్శిస్తోంది. భారతదేశంలో మతం, సామాజిక జీవితం ఒకదాని కొకటి భిన్నమని భావించలేదు. భారతీయ తత్వశాస్త్రం ప్రకారం ప్రతి ఒక్కరిలో పరమాత్ముడు ఉన్నాడని విశ్వసిస్తారు. వ్యక్తిలోని ఆ దైవత్వాన్ని మేల్కొల్పి మోక్షం సాధించే మార్గం అతని ముందు ఉంచారు. తన అంతర్గత, బాహ్య ప్రకృతి నియమాలను అనుసరించి ఆ దైవత్వాన్ని మేల్కొల్పే మార్గం (religions) ఆ వ్యక్తి సామర్థ్యం, అభిరుచిని బట్టి విభిన్నంగా

ఉండవచ్చు. అయినప్పటికీ అవన్నీ సమానమేనని భారతీయుల భావన. దీనిపై భారత్ విజయం సాధించింది కూడా. ప్రతి కాలంలోనూ ప్రపంచం ఈ చరిత్రను వీక్షించింది. అయితే ఆధ్యాత్మిక మార్గంలో పయనిస్తూ భౌతికసంపద సంరక్షణ, అభివృద్ధిని భారత్ ఏనాడూ నిర్లక్ష్యం చేయలేదు. అందువల్లే చతుర్విధపురుషార్థాల్లో ధర్మం, మోక్షంతో పాటు అర్థం, కామం కూడా జోడించారు.

'Ubuntu'- ఇదొక ఆఫ్రికన్ భావన. అంటే 'నేను ఉన్నాను - కారణం మనం ఉన్నాం' అని అర్థం. భారత్ లో ధర్మం అనే నిర్వచనానికి కూడా ఇదే ఆధారం. నేను, నా కుటుంబం, గ్రామం, రాష్ట్రం, దేశం, మానవత, మానవాతీత జీవజాలం, ప్రకృతి, దానితో ముడిపడిన విభిన్న అంగాలు, అలా విస్తరిస్తూ అన్నీ ఒక్కటే అనే భావన పెంపొందింది. వీటన్నిటి మధ్య పరస్పరం సమన్వయం ఉంది. సంఘర్షణ లేదు. పోటీలేదు. ఇవన్నీ కలిస్తేనే మనిషి జీవితం. ఇవి ఉంటేనే మానవాళి మనుగడ సాగుతోంది. వీటి మధ్య ఉన్న సమతౌల్యమే ధర్మం. అది కాపాడుకోవడం ధర్మస్థాపన అనవచ్చు.

ఈ భారతీయ ధర్మదృష్టిని మతానికి పరిమితం చేయడం తప్పు. ఆధ్యాత్మికతకు పరిమితం చేయడం కూడా సరిపోదు. ఆధ్యాత్మిక సాధన కోసం భౌతికాభివృద్ధిని భారత్ ఎప్పుడూ వ్యతిరేకించలేదు. తిరస్కరించనూ లేదు. భారత్ లో ధర్మానికి ఒక నిర్వచనం ఉంది. 'యతో అభ్యుదయ నిఃశ్రేయస్ సిద్ధిః స ధర్మః' అభ్యుదయం అంటే భౌతికాభివృద్ధి, నిఃశ్రేయసకు అర్థం మోక్షం. ఈ రెండింటినీ

(religion కాదు) ఆధారంగా ఉండేది. దేవాలయాలు ఈ ధర్మ స్థాపనకు, సాధన మార్గానికి కేంద్రంగా నిలిచేవి. ఎందుకంటే సంపూర్ణ మానవ జీవన విధానానికి ఆధారం ఆధ్యాత్మికతే (spirituality).

అందువల్ల దేశంలోని దేవాలయాలు ఆధ్యాత్మిక సాధనతో పాటు అద్భుతమైన ఆచార వ్యవహారాలు, ఆర్థికాభివృద్ధికి కారణాలు మాత్రమే కాదు, కేంద్ర బిందువుగా వెలిగొందాయి.

1951లో సోమనాథ్ ఆలయ ప్రతిష్ఠాపన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న స్వతంత్ర భారతదేశపు మొదటి రాష్ట్రపతి డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ తన ప్రసంగంలో ఈ విషయాన్ని స్పష్టంగా ప్రస్తావించారు. అందులోని అంశాలను యథాతథంగా చదవడం ప్రేరణ కలిగిస్తుంది. ఆయన ఇలా అన్నారు.

‘... వచిత్రమైన ఈ శుభ తరుణంలో మనమందరం ఒక దీక్షను స్వీకరించడం అవసరం. ఏ విధంగానైతే మన చరిత్రాత్మక భక్తిభావాన్ని పునరుద్ధరించామో అలాగే మన దేశంలోని సాధారణ ప్రజానీకం అభివృద్ధికి మందిర ప్రతిష్ఠాపనతో కంకణధారుల మవుదాం. పురాతనమైన సోమనాథ్ మందిరం ఈ అభివృద్ధికి చిహ్నంగా ఉండేది. పూర్వం మన దేశం ప్రపంచానికి పారిశ్రామిక కేంద్రంగా విలసిల్లింది. ఇక్కడ ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులను తీసుకొని విశాలమైన నావల్లో వ్యాపారస్థులు సుదూర దేశాలకు వెళ్లేవారు. అంతేకాదు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అధిక పరిమాణంలో బంగారం, వెండి నిల్వలు ఈ దేశంలో ఉండేవి. మన ఎగుమతులు చాలా ఎక్కువగా సాగేవి. దిగుమతుల అవసరం పరిమితంగా ఉండేది. కనుకనే భారతదేశం నాడు బంగారం, వెండి నిల్వలతో సమృద్ధిగా వికసించింది. నేడు అభివృద్ధి చెందిన దేశాల బ్యాంకు లాకర్లలో ఏ విధంగానైతే బంగారం నిల్వలు అవసరాన్ని మించి ఉన్నాయో, అదేవిధంగా శతాబ్దాలకు పూర్వం ప్రపంచంలోనే అత్యధిక బంగారం నిల్వలు మన దేవాలయాల్లో నిక్షిప్తమై ఉండేవి. కేవలం ఈ పునాదిరాయిపైన భవ్యభవన నిర్మాణమే కాకుండా, దేశానికి ప్రతీకగా పురాతన సోమనాథ్ మందిరం ఉండేదో అలాంటి భవన నిర్మాణం జరిగినప్పుడే సోమనాథ్ మందిర పునర్నిర్మాణం జరిగిందని భావిస్తాను. నా దృష్టిలో ఎప్పటివరకైతే ఈ దేశ సంస్కృతి ఉన్నత స్థాయికి ఎదగదో అప్పటివరకు ఈ మందిర నిర్మాణం పూర్తి అయినట్లు కాదు. ఒకవేళ ఎవరైన వర్తమాన (అల్బురూని) దేశ పరిస్థితిని చూసినట్లయితే మన సంస్కృతి గురించి సమాజానికి ఆనాడు ఏ విధంగా చెప్పారో అది ఈనాడు చెప్పినప్పుడే సోమనాథ్ మందిరం పూర్తి అయినట్లుగా భావిస్తాను’ అని అన్నారు.

రామమందిర ఉద్యమం అటువంటి జీవన

సోమనాథ్ దేవాలయం ప్రారంభోత్సవంలో డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్

దృష్టికోణంలో పునరుద్ధరించే పోరాటం. దాన్ని లౌకికవాదం (secularism) ముసుగులో భారత్ నుండి వేరు చేసేందుకు కుట్రలు పన్నారు.

రామమందిర భూమిపూజా కార్యక్రమ ప్రసంగంలో రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ సర్ సంఘచాలక్ మోహన్ భగవత్ మూడు విషయాలను ఉల్లేఖించారు. ఆత్మనిర్భరత (స్వావలంబన-self-reliant), ఆత్మవిశ్వాసం (self-confident), ఆత్మభావ్ (స్వీయ సాక్షాత్కారం- self-aware). ఇందులో ‘స్వయం సమృద్ధి’ జ్ఞానం (భారతీయ జ్ఞానం-విద్యా, అవిద్య కూడా) ఆర్థిక సందర్భంలో ప్రస్తావించారు. ‘ఆత్మవిశ్వాసం’ అనేది మన ప్రాచీన, నిత్యసాతన, చిర పురాతనమైన ఆధ్యాత్మికత ఆధారిత ఐక్యత, సర్వవ్యాప్త సంపూర్ణ జీవితం ఆధారంగా మనం పొందవచ్చు. ఇలాంటి విశ్వాసం గురించి ఆలోచించడం క్రియాత్మకమైన సంకల్పంతో ఉంది. ‘స్వీయ-సాక్షాత్కారం’ (ఆత్మభావ్) భారతీయ తత్వాన్ని మన వ్యక్తిగత, కుటుంబ, సామాజిక, వృత్తి, జాతీయ జీవనంలో పూర్తి శక్తితో వ్యక్తపరచటంలో ఉంటుంది. ఇదే మాటను రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ తన ‘స్వదేశీ సమాజం’లో ‘మనం వాస్తవంగా ఎలా ఉన్నామో అదే విధంగా తయారుకావాలి. జ్ఞానపూర్వకంగా సరళమైన, మన వాస్తవరూపాన్ని మనం పొందుదాం’ అని అన్నారు.

మనం పూర్తిగా భారతీయ ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, చారిత్రక మూలాలతో అనుసంధానం కావాలి. అప్పుడే ఆర్థికాభివృద్ధి, సాంస్కృతిక విస్తరణ, పోటీ, సంఘర్షణ, హింస, యుద్ధం, దోపిడీ, అణిచివేతలతో సతమతమవుతున్న మానవాళిని పరస్పర సంభాషణలతో, ఓర్పుతో సమన్వయం చేసి ఆత్మీయతానురాగాల బంధంతో ముడివేయవచ్చు.

కులం, మతం , భాష, సాంస్కృతిక భిన్నత్వంతో కొట్టుమిట్టాడుతున్న మానవ జగత్తును మన ప్రవర్తన ద్వారా శాంతి, అభివృద్ధి చెందిన ప్రపంచం దిశగా, శుభప్రదమైన మార్గం వైపు తీసుకెళ్లగలం. ఈ ఆలోచన సారాంశమే డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ మాటలలో ధ్వనిస్తుంది. వారు సోమనాథ్ ఆలయం ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన సమయంలో ప్రసంగిస్తూ - ‘వీటన్నింటినీ స్వీకరించే ప్రదేశం దేవాలయం. ఈ ఆలయం కూడా అలాంటి కేంద్రం అవుతుందని అందరూ ఆశిస్తున్నారు. అప్పుడే మందిర పునర్నిర్మాణం జరిగినట్లుగా నేను భావిస్తాను’ అని అన్నారు.

అయోధ్యలోని నేటి రామాలయానికి ఇదే వర్తిస్తుంది (relevant). అందువల్లే ఇది ఒక సంకల్పం నెరవేరిన రోజు, శుభారంభం కూడా.

నేడు ఇంకొక విషయం మనం అర్థం చేసుకోవాలి. జాతీయ దృక్పథంతో ముడిపడిన ఇలాంటి పెండింగ్ నిర్ణయాలు ఇప్పుడు వరుసగా పూర్తి అవుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నాయి. దీనికి కూడా ఒక ముఖ్యమైన కారణం ఉంది.

1987లో రామ్-జానకి రథయాత్ర జరుగుతున్నది. సంఘ కార్యక్రమంలో భాగంగా ఒక స్వయంసేవక్ నాటి సర్ సంఘచాలక్ బాలాసాహెబ్ దేవరస్జేతో ‘గోవధ నిషేధం, కశ్మీర్ కు సంబంధించిన 370 ఆర్టికల్ రద్దు తదితర ఉద్యమాల నుండి మనం తప్పుకున్నట్లు అనిపిస్తోంది. ఇవన్నీ సాధ్యం అవుతాయని కూడా అనిపించడం లేదు. రామ మందిర ఉద్యమం కూడా అటువంటిదేనా?’ అని ప్రశ్నించాడు. బాలాసాహెబ్జీ సమాధానం చెప్తూ - ‘మనం వీటిని సాధించే దిశగా దేశాన్ని మేల్కొల్పుతాం. ఇది నిరంతరం జరగాలి. నేడు హిందూ సమాజంలో జాతీయచైతన్యం చాలా తక్కువ

స్థాయిలో ఉంది. అందువల్లే అనేక సమస్యలు అపరిష్కృతంగా మిగిలాయి. ఏ రోజైతే సంపూర్ణ సమాజంలో జాతీయచైతన్యం సాధారణ స్థాయి నుండి (General level of national consciousness) ఉన్నతంగా వికసిస్తుందో నాడు అన్ని సమస్యలకు ఒకేసారి పరిష్కారం లభించవచ్చు' అని చెప్పారు. మాల్కోమ్ గ్లాడ్వెల్ పుస్తకం 'Tipping Point- How little things can make a big difference' లో Tipping Point గురించి ఇలా వ్యాఖ్యానించారు - "Tipping point is the point at which a series of small changes or incidents becomes significant enough to cause a larger, more important change." బాలాసాహెబ్ జీ చెప్పిన మాటలను నేడు స్మరిస్తుంటే ఆ భావాలను వ్యక్తం చేసే సమయంలో వారి సంతకం "Tipping Point" వైపు ఉన్నదా అని అనిపిస్తుంది.

సంఘ జ్యేష్ఠ ప్రచారకులు, గొప్ప తత్వవేత్త దత్తోవంత్ రెంగ్లేజీ ఎల్లప్పుడు ఒక విషయం చెప్పేవారు- 'సమాజంలో కొంతమంది మాత్రమే

సంభవించిన మార్పులను ప్రపంచం గమనిస్తోంది. వికేంద్రీకరణ, వ్యవసాయ ఆధారిత ఆర్థిక విధానంతో స్వయంసమృద్ధి వైపు వెళ్లాలనే సంకల్పం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. భారతీయ మూలాలతో అల్లుకొని విశ్వ గగనసీమలో ఎత్తుకు ఎగిరేందుకు కొత్త రెక్కలు విచ్చుకొన్న నూతన విద్యావిధానం ప్రకటించారు. సమాజంలోని సొంత సంస్థల వారికీ నూతన ఆవిష్కరణల (innovations) కోసం ప్రోత్సాహకర వాతావరణం నిర్మాణమవుతోంది. ఇలాంటి పనులన్నీ ఒకేసారి జరుగుతున్న దాఖలాలు అగుపిస్తున్నాయి. ఈ మార్పులు 2014 నుండి కేంద్రంలో ఏర్పడిన ప్రభుత్వంతో సాధ్యమయ్యాయని చెప్పడం అసహజం కాదు. అయితే 2014 మే 16న ఎన్నికల ఫలితాలు ప్రకటించిన తర్వాత మే 18 ఆదివారం రోజున 'సండే గార్డీయన్' సంపాదకీయంలో ఎంతో ముఖ్యమైన అంశం ప్రాధాన్యం గల విషయం ప్రస్తావించారు. అది - "It should be obvious that the underlying changes in the Indian society have brought us Mr. Modi and not the other way round"

'మనం వీటిని సాధించే దిశగా దేశాన్ని మేల్కొల్పుతాం. ఇది నిరంతరం జరగాలి. నేడు హిందూ సమాజంలో జాతీయచైతన్యం చాలా తక్కువ స్థాయిలో ఉంది. అందువల్లే అనేక సమస్యలు అపరిష్కృతంగా మిగిలాయి. ఏ రోజైతే సంపూర్ణ సమాజంలో జాతీయచైతన్యం సాధారణ స్థాయి నుండి (General level of national consciousness) ఉన్నతంగా వికసిస్తుందో నాడు అన్ని సమస్యలకు ఒకేసారి పరిష్కారం లభించవచ్చు'

జాతీయ భావాలతో మేల్కొని క్రియాశీలంగా పనిచేయడం వల్ల శాశ్వతమైన మార్పులు సాధ్యం కావు. ఒక సాధారణ వ్యక్తిలో జాతీయస్పృహ స్థాయి ఏ మాత్రం పెరిగినా పెద్ద మార్పులు సంభవిస్తాయి. అందువల్ల, కొన్ని జాతీయసమస్యలపై ప్రజలను ఎప్పటికప్పుడు మేల్కొల్పే ప్రయత్నాలు నిరంతరం జరగాలి. తద్వారా సాధారణ వ్యక్తిలో జాతీయస్పృహ స్థాయి క్రమంగా పెరుగుతుంది. వీటన్నిటి ఫలితంగా నిర్మితమయ్యే జాతీయ ప్రయోజనానికి సంబంధించిన అనేక ముఖ్యమైన పనులు అప్రయత్నంగానే నెరవేరుతాయి. ఈ కారణంగా జాతీయ చైతన్యాన్ని రగిలించేందుకు కొంతమంది నిరంతరం జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే పనిలో నిమగ్నం కావాలి. ఇది అత్యంత అవసరమైన అంశం మాత్రమే కాదు ముఖ్యమైనది కూడా' అని అన్నారు.

బాలాసాహెబ్ దేవరనీజీ, దత్తోవంత్ జీ వ్యక్తపరిచిన టిప్పింగ్ పాయింట్ తుదిదశకు చేరింది. రవీంద్రనాథ్ టాగూరు ప్రస్తావించిన స్వదేశీ సమాజం క్రియాశీలంగా అవుతోంది. జాతీయ జీవనంలో అనేక రంగాల్లో అపరిష్కృతంగా ఉన్న సమస్యలు, దేశహితం కోసం మౌలికమైన అంశాల్లో మార్పులు వరుసగా జరుగుతున్నాయి. దేశరక్షణ, విదేశాంగ విధానంలో

జాతీయ చైతన్యాన్ని సాధారణ స్థితి నుండి ఉధృతంగా పెంచిన కారణంగా అన్ని రకాల అనుకూలమైన మార్పులు ప్రారంభమయ్యాయి. ప్రభుత్వ మార్పు అందులో భాగమే.

భగవంతుడు నిర్దేశించిన బాధ్యతలను నెరవేర్చేందుకు భారత్ తన చిర పురాతన, నిత్య నూతన, శాశ్వతమైన శక్తితో ఎదిగేందుకు సిద్ధంగా ఉంది. (ఒక సీనియర్ ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రచారక సంఘ గురించి ఒక వాక్యంలో పూర్తి వివరణ ఇచ్చారు - RSS is the evolution of the life mission of this Hindu nation.) ఇప్పటి వరకు నిలిచిపోయిన లేదా నిలిపివేసిన అన్ని ముఖ్యమైన పనులు జరిగి ప్రక్రియ మొదలైంది. సంపూర్ణ సమాజం అన్నింటికీ సిద్ధమై, అప్రమత్తంగా ఉంటూ క్రియాశీలకంగా పనిచేయాలి. అదే స్వీయసాక్షాత్కారం. అందుకు ఆత్మవిశ్వాసం, ఆత్మనిర్భరత (స్వావలంబన) తప్పనిసరి.

ఒక సంఘ పాటలో ఇలా చెప్పారు....

'అరుణోదయం అయింది. ఓ వీరుడా! ఇక కార్యరంగంలోకి దూకు

నీ స్వేదం, రక్తంతో నూతన యుగాన్ని అవనిపై ఆవిష్కరించు!'

వ్యాసకర్త : ఆర్ఎస్ఎస్, సహసర్ కార్యవాహ

హిందూ జాగృతికి శ్రీకారం

భారత్ ఒక సువర్ణ అధ్యాయాన్ని లిఖించింది. 5 శతాబ్దాల సుదీర్ఘ నిరీక్షణ ముగిసింది. వేలాదిమంది సనాతనుల సంకల్పసిద్ధి, అపూర్వమైన త్యాగాలకు ఫలితంగా, గుర్తుగా నిలచే అయోధ్య రామమందిరానికి ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ భూమిపూజ చేశారు. అనేక గొప్ప విలువలకు, గుణాలకు నిలయం శ్రీరాముని జీవితం. ఆయన ధర్మ చింతన, రుజువర్తన భారతీయులందరికీ ఆదర్శప్రాయం. అపారమైన వినయగుణ సంపన్నుడైన రాముడు ఆధ్యాత్మిక, రాజకీయ విలువలతో ఆదర్శవంతమైన రాజుగా పేరు పొందాడు. భావి తరాలు అనుసరించవలసిన సద్గుణాలను ఆచరించి చూపిన వానిగా శ్రీరాముడి పేరు ఈ భువిలో ముడిపడి ఉంది. క్రీ.పూ. 5వ శతాబ్దానికి చెందినది రామకథ. ఆనాటి నుండి నేటి వరకు ఈ దేశంలోని ప్రజలందరూ రాముడిని దేవుడిగా కొలుస్తూనే ఉన్నారు.

భారతదేశంలో మత సంప్రదాయాలు, సంస్కృతికి నిలయాలుగా నిలచిన దేవాలయాలపై వందల సంవత్సరాలపాటు దాడులు జరిగినా వివిధ మంత్రాలు, భజనలు, ధ్యానం, రామ చంద్రుడి ఆరాధనా సంప్రదాయాలు, పునరుజ్జీవ నోద్యమాలు ఈ దేశ ప్రజానీకంలో భక్తి భావాన్ని

ఒక జ్వాలలా నిలిపి ఉంచాయి. శ్రీ రామచంద్రుని భగవంతుని అవతారంగా పూజించడం, ముస్లిం దురాక్రమణదారుల సమయంలో కూడా హిందూ రాజులు అనేక దేవాలయాలు నిర్మించడం వల్ల కూడా ఈ దేశంలో భక్తి సంప్రదాయం నిలబడింది. ప్రజలలోని ఈ అపారమైన భక్తిభావమే రామ జన్మభూమి పట్ల కూడా వ్యక్తమయింది. ఎందుకంటే రామాయణం, రాముని చరిత్ర ఈ దేశ ప్రజల నరనరాన నిండిఉంది.

రామాయణాన్ని గురించి శ్రీ అరవింద యోగి ఇలా అన్నారు - 'భారతీయుల సాంస్కృతిక చిత్తాన్ని తీర్చిదిద్దడంలో వాల్మీకి రచించిన రామాయణం ప్రముఖమైన పాత్ర పోషించింది. ఆదర్శంగా స్వీకరించడానికి సీతారాములను ఇచ్చింది. నైతిక విలువలు, ఆదర్శాలకు ప్రతికలుగా హనుమంతుడు, లక్ష్మణుడు, భరతులను ముందు నిలిపింది. జాతీయ అస్తిత్వంలో ఆ విలువలను పొదిగింది.'

అయోధ్య రామమందిరం పట్ల హిందువుల నిష్ఠను, విశ్వాసాన్ని వామపక్షీయులు ఎప్పుడూ కించపరుస్తూ, తక్కువ చేస్తూనే ఉన్నారు. అయినా హిందువులు మాత్రం ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థపట్ల విశ్వాసాన్ని ప్రకటిస్తూ న్యాయపోరాటం చేశారు. చివరికి రామ జన్మభూమిపై హక్కులు వారివేనని న్యాయస్థానాలు తేల్చాయి. తమకు అనుకూలంగా న్యాయస్థానం తీర్పు ఇచ్చినప్పటికీ హిందువులు ఇతరుల మనోభావాలను గౌరవించి ఆదంబరంగా వేడుకలు, ఉత్సవాలు చేసుకోకుండా సంయమనం పాటించారు. ఈ విధంగా సుదీర్ఘంగా సాగిన రామజన్మభూమి ఉద్యమం హిందువుల సహనాన్ని, పట్టుదల, న్యాయ వ్యవస్థ పట్ల విశ్వాసం, అన్నింటికంటే మించి భగవాన్ శ్రీరాముడి పట్ల అచంచలమైన భక్తిని ప్రపంచానికి చాటింది.

1947లో దేశానికి విడతీ పాలన నుండి విముక్తి లభిస్తే ఆగస్ట్, 5, 2020న హిందువులకు మరో స్వాతంత్ర్య దినమని చెప్పవచ్చును. రామ జన్మభూమి కోసం హిందువులు సాగించిన శతాబ్దాల పోరాటం

రామమందిర నిర్మాణం హిందూత్వాన్ని పునరుజ్జీవింపచేయడమే కాక బూటకపు సెక్యులర్ వాదుల దుష్ప్రచారం, అవమానాల మూలంగా సన్నగిల్లిన హిందువుల విశ్వాసాలు, మనోబలాన్ని తిరిగి పెంచుతుంది. సనాతనధర్మాన్ని అనుసరించి, హిందూ వారసత్వం పట్ల గౌరవభావాన్ని ప్రకటించి

మొదటి సారి ఒక ప్రధానమంత్రి భూమిపూజ కార్యక్రమాన్ని స్వహస్తాలతో జరపడం చాలా ముఖ్యమైన సంఘటన.

ఎందుకంటే స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుంచి నాయకులంతా హిందూ వారసత్వాన్ని అలక్ష్యం చేయడం, అవమానపరచడం మాత్రమే చూశాం గానీ, గర్వించడాన్ని, గౌరవభావాన్ని ప్రకటించడం కాని చూడలేదు.

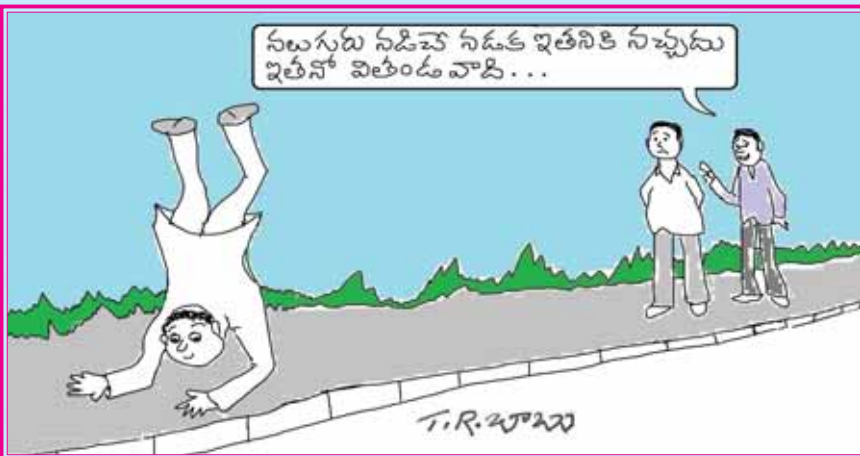
చివరికి ఫలించిన రోజుది. ఈ చరిత్రాత్మక ఘట్టంలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొనడానికి తనకు అవకాశమిచ్చిన శ్రీ రామజన్మభూమి తీర్థ ట్రస్ట్ కు ప్రధాని మోదీ ధన్యవాదాలు తెలిపారు. 'జై శ్రీరామ్' నినాదంతో తన ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభించిన ప్రధాని 'కన్యాకూమారి నుంచి క్షీరభవాని వరకు, కోటేశ్వరమ్ నుంచి కామాఖ్య వరకు, జగన్నాథ్ నుండి కేదారనాథ్ వరకు, సోమనాథ్ నుండి కాశీ విశ్వనాథ్ వరకు, బోధగయ నుండి సారనాథ్ వరకు, అంధమాన్ నుండి ఆజ్మీర్ వరకు, లక్నో నుండి లేహ్ వరకు ఈ దేశం మొత్తంలో రాముడు నిండిఉన్నారు.' అని అన్నారు.

శతాబ్దాల నిరీక్షణ నేటితో (ఆగస్ట్ 5) ముగుస్తుండడంతో యావత్ భారత దేశం ఎంతో భావుకతతో, సంతోషంతో నిండిపోయిందని ప్రధాని అన్నారు. తమ జీవితకాలంలో ఇలాంటి అపూర్వమైన సంఘటన చూస్తున్నామా అని చాలామంది ఇంకా ఆశ్చర్యంలోనే మునిగిఉన్నారు. ప్రార్థనలు ఫలించాయి. పోరాటం ముగిసింది. దళితులు, వెనుకబడిన కులాలవారు, గిరిజనులతో సహా యావత్ సమాజం గాంధీజీ వెంట నడిచినట్లే రామమందిర ఉద్యమంలో కూడా దేశప్రజానీకమంతా పాల్గొన్నారు. భగవాన్ రాముడికి గుహాడు సహాయపడినట్లు, గోవర్ధనగిరి ఎత్తడానికి కృష్ణ భగవానుడికి యాదవులు సాయపడినట్లు రామమందిర నిర్మాణంలో అందరూ పాలుపంచుకుంటున్నారని ప్రధాని అన్నారు.

రామజన్మభూమిలో రామమందిరాన్ని పూర్తిగా ధ్వంసం చేయడానికి దురాక్రమణదారులు ప్రయత్నించినా ఈ దేశ ప్రజానీకపు గుండెల్లో రాముడు కొలువై విరాజిల్లుతూనే ఉన్నాడు. ఆ విధ్వంసం ప్రజల విశ్వాసాలను నాశనం చేయలేకపోయింది. మందిరాన్ని ముప్పురులు ధ్వంసం చేయడం, హిందువులు తిరిగి కట్టుకోవడం అనే ఈ ప్రక్రియ వందలాది ఏళ్లుగా సాగుతూ వచ్చింది. కానీ ఇప్పుడు ఆ క్రమం మందిర నిర్మాణంతో ఆగిపోతుంది. ఈ మందిరం గతాన్ని భవిష్యత్తుతో ముడివేస్తుందని అన్నారు.

'రామ్ సబ్ కా హై, రామ్ సబ్ మే హై' అని గుర్తుచేసిన ప్రధాని శ్రీరాముడు భారతీయులందరికీ ప్రేరణనిస్తున్నడని అన్నారు. ఈ దేశ సంస్కృతి నుంచి రాముడిని విడదీయలేము. వందలాదిమంది రామభక్తుల బలిదానానికి శ్రద్ధాంజలి ఘటించిన ఆయన శ్రీ రాముని సద్గుణాలను అలవరచుకోవడం, ఆచరించాల్సిన ప్రాధాన్యతను యువతరానికి తెలియజెప్పాలని అన్నారు.

రామమందిర నిర్మాణం హిందూత్వాన్ని పునరుజ్జీవింపచేయడమే కాక బూటకపు సెక్యులర్ వాదుల దుష్ప్రచారం, అవమానాల మూలంగా సన్నగిల్లిన హిందువుల విశ్వాసాలు, మనోబలాన్ని తిరిగి పెంచుతుంది. సనాతనధర్మాన్ని అనుసరించి, హిందూ వారసత్వం పట్ల గౌరవభావాన్ని ప్రకటించి మొదటి సారి ఒక ప్రధానమంత్రి భూమిపూజ కార్యక్రమాన్ని స్వహస్తాలతో జరపడం చాలా ముఖ్యమైన సంఘటన. ఎందుకంటే స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుంచి నాయకులంతా హిందూ వారసత్వాన్ని అలక్ష్యం చేయడం, అవమానపరచడం మాత్రమే చూశాం గానీ, గర్వించడాన్ని, గౌరవభావాన్ని ప్రకటించడం కాని చూడలేదు. తన హిందూ అస్తిత్వాన్ని ప్రకటించడంలో ఏమాత్రం సంకోచించని ప్రధాని మోదీ హిందువులందరిలో స్వాభిమానాన్ని, సంతోషాన్ని నింపారు. 'సత్యం, అహింస, విశ్వాసం, త్యాగం' అనే విలువైన సందేశాన్ని ప్రపంచానికి ఇస్తూ జన్మభూమిలో రామమందిరం చరిత్రలో నిలిచిపోతుంది. ★

మట్టి శాసిస్తుంది

అడిగోపుల వెంకటరత్నమ్

9848252946

మొన్నటి మనిషి నిన్న మట్టయ్యాక
నిన్నటి మట్టి నేడు మనిషయ్యాక
మనిషీ మట్టి వేరు కాదు
పిడికెడు మట్టి గాలిలో కెగిరితే
పదిమందిది విజయపతాకం
పిడికెడు మట్టి నేలకు రాలితే
పదిమందికి కీర్తిశేషం
మట్టికి జీవముంది
విత్తును గర్భంలో దాచి
మొలకెత్తించి పోషించి
వటవృక్షం చేసి
మానవ సేవ ధ్యేయమంటుంది!
మట్టికి ప్రాణముంది
కొండలు అరణ్యాలు దాటి
వీపుపై నదిని మోసుకుంటూ
ప్రకృతి విధ్వంసాలకు ఎదురీది
సంద్రానికి అప్పగిస్తుంది
మట్టికి దానగుణముంది

తల్లి కడలికి
నదిని వైవేద్యం యిస్తూ
మార్గమధ్యంలో
దాహోర్తులకు దానమౌతుంది!
భూమికి త్యాగముంది
బరిలో రెండు కత్తులు తలపడి
వేర్పాటువాదమైతే
వేరుచేసి హద్దులు గీసి
దారులు చూపుతుంది!
మట్టికి స్వేచ్ఛ వుంది
నమ్మిన చోట
మాగాణి సేద్యం చేసి
అపనమ్మకమున్న చోట
బీడును చేస్తుంది!
మట్టికి శాంతముంది
కోపించిన ప్రకృతి
భూమిని బద్దలు చేస్తే
తల్లి సీతమ్మను ఆదరించినట్లు

చరాచరాల్ని
కడుపున దాస్తుంది!
మట్టికి ఆకర్షణ వుంది
ఆకాశాన్ని పట్టులో బిగించి
ప్రపంచ గమనానికి
మానవ కళ్యాణానికి
మార్గం చూపుతుంది!
మట్టికి ఐక్యత వుంది
అందరూ వొక్కటే
ఉమ్మడి సేద్యం చేస్తే
పుట్టుకు పుట్టు రాకులు పోసి
కథ నడుపుతుంది!
మనిషికి ఆజ్ఞ పెట్టేహక్కు
మట్టికి వుంది
సమభావన మరచి
సమాజ కంటకమైతే
మట్టిని మరచిన మనిషిని
మట్టి శాసిస్తుంది! ★

ఏపీ ధర్మజాగరణ సమితి ఆధ్వర్యంలో 'నిత్యసాధన'

సాధారణ హిందువులలో ధర్మంపట్ల అనురక్తిని కలగజేసి, దేశభక్తితో జాగృతమయ్యేటట్లు ధర్మజాగరణ సమితి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నిరంతరంగా ఎన్నో కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తోంది. సమాజంలోని ప్రజలందరూ సానుకూల దృక్పథంతో నిరంతరం మంచి మార్పుకోసం ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ దృష్టితో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ధర్మజాగరణ సమితి ఆధ్వర్యంలో ఈ కరోనా కష్టకాలంలో 'నిత్యసాధన' పేరుతో ధార్మిక కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు.

అందులో భాగంగా కార్యకర్తలు వ్యక్తిగతంగా,

కుటుంబంలో, దూరాన్ని పాటిస్తూ దేవాలయంలో సామూహికంగా నిత్యం అరగంట సమయం కేటా యిస్తూ 'నిత్యసాధన' చేస్తున్నారు. ప్రతీరోజు ఇంట్లోని వారందరూ కూర్చోని మూడుసార్లు ఓంకారంతో కార్యక్రమం ప్రారంభిస్తున్నారు. అనంతరం 'నిత్యసాధన' పుస్తకంలోని అంశాల ఆధారంగా మంత్ర జపం, హనుమాన్ చాలీసా, గోవింద నామాలు, భగవద్గీత శ్లోకాలు పఠిస్తున్నారు. చివరకు తన్మయత్వంతో రెండు భజన పాటలు పాడి, శాంతి మంత్రంతో రోజువారీ కార్యక్రమాన్ని ముగిస్తున్నారు.

ఈ 'నిత్యసాధన' వలన వ్యక్తిలో కుటుంబంలో, సమాజంలో ధార్మిక, ఆధ్యాత్మిక వాతా వరణం వెల్లివిరిస్తుందని వివరించారు. ఇలాంటి సామూహిక కార్యక్రమాల వల్ల ధర్మ రక్షణ జరుగు తుందని పేర్కొన్నారు. ఈ విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని వేలాది గ్రామాలలో ధర్మజాగరణ సమితి గ్రామ కమిటీల ద్వారా ఏప్రిల్ నెల నుండి 'నిత్యసాధన' కార్యక్రమం ప్రారంభమైందని చెప్పారు. ఇప్పటి వరకు 2,689 గ్రామాల్లో 21 వేల కుటుంబాల్లో 90,650 మంది నిత్యసాధన చేస్తున్నారని నిర్వాహకులు తెలిపారు. ★

రాష్ట్ర విభజన అనంతరం తెలంగాణలో టీఆర్ఎస్, ఆంధ్రప్రదేశ్లో తెలుగుదేశం పార్టీ పాలన సాగించాయి. రెండు పార్టీలకూ మధ్య ఉప్పు, నిప్పులాంటి పరిస్థితులు ఉండేవన్న సంగతి అందరికీ తెలిసిందే. తెలంగాణలో రెండోసారి కూడా టీఆర్ఎస్ అధికారంలోకి వచ్చింది. ఏపీలో టీడీపీని ఓడించి వైసీపీ అధికార పీఠం దక్కించుకుంది. ఈ రెండు పార్టీల మధ్య అంతర్గత స్నేహం ఉందన్న విషయమూ అందరికీ విదితమే. అంతేకాదు, ఏపీలో ఎన్నికల సమయంలో శత్రువుకు శత్రువు మిత్రుడన్నట్టు టీఆర్ఎస్ వైసీపీకి పరోక్షంగా సహకరించినదన్న ప్రచారం కూడా జరిగింది. సీనియారిటీ ప్రకారం చూస్తే టీఆర్ఎస్ వైసీపీ కన్నా ముందు ఏర్పడింది. పాలనలో కూడా ఐదేళ్ల అనుభవం ఉంది. వ్యక్తిగతంగా చూసినా వైసీపీ అధినేత జగన్ కంటే గులాబీ బస్ కేసీఆర్ సీనియర్. పాలనలో, పార్టీలో రాజకీయ చాణక్యం చూపించే వ్యక్తి. జగన్ కూడా కేసీఆర్ అనుభవాన్ని బహిరంగంగా ప్రశంసించిన సందర్భాలున్నాయి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేస్తున్న మంచినీ అనుసరిస్తామని కూడా చాలాసార్లు చెప్పారు. అయితే ఇప్పుడు సీన్ రివర్స్ అయినట్లుగా కనిపిస్తోంది. అన్నిరకాలుగా అనుభవం ఉన్న టీఆర్ఎస్ పార్టీనే పాలనలో వైసీపీ ప్రభుత్వాన్ని అనుసరిస్తోంది. తాజాగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం ఈ అనుమానాలకు బలం చేకూర్చింది.

తెలంగాణ ఐటీ, పురపాలక మంత్రి కేటీఆర్.. రాష్ట్రంలోని మున్సిపాలిటీల పనితీరుపై ఈ మధ్యనే ప్రగతిభవన్లో సమీక్ష నిర్వహించారు. సమీక్ష తర్వాత పలు నిర్ణయాలు కూడా తీసుకున్నారు. ప్రతి మున్సిపాలిటీలో వార్డు ఆఫీసర్లను నియమించాలని ఆదేశాలు జారీ చేశారు. ప్రభుత్వానికి, ప్రజలకు మధ్య వారధిగా వార్డు ఆఫీసర్లు పనిచేస్తారని మార్గదర్శకాలు కూడా రూపొందించారు. దేశంలోనే మొదటిసారిగా పట్టణ ప్రాంతాల్లో మున్సిపాలిటీల్లోని ప్రతి వార్డుకు ఒక అధికారిని నియమించాలని నిర్ణయించారు. వార్డు అధికారులతో పాటు.. ఇప్పటికే పురపాలక శాఖలో ఉన్న ఖాళీలను భర్తీ చేయాలని కూడా ఈ సమీక్షలో తుది నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ పోస్టుల భర్తీతో పట్టణ ప్రగతి మరింత వేగంగా జరుగుతుందని కేటీఆర్ ఈ సందర్భంగా చెప్పారు. వీలైనంత తొందరగా వార్డు ఆఫీసర్ల నియామక ప్రక్రియను ప్రారంభించాలని ఆదేశించారు.

కొత్త పోస్టుల భర్తీకి కేబినెట్ ఆమోదం కూడా తెలిపింది. రేపో మాపో వార్డుల్లో ప్రత్యేకంగా అధికారుల వ్యవస్థ రాబోతోంది. ఇప్పటికే మున్సిపాలిటీల్లో ఉన్న సిబ్బంది, అధికారులకు తోడు.. వార్డు అధికారులు ఆయా వార్డుల పరిధిలో తమ విధుల కేటాయింపుల మేరకు పని చేయనున్నారు. ఈ పోస్టుల భర్తీకోసం, పోస్టుల హేతుబద్ధీకరణ కోసం

వైసీపీ బాటలో టీఆర్ఎస్!

ఆరుసార్లు అంతర్గతంగా సుదీర్ఘ సమావేశాలు నిర్వహించారు. మొత్తం పురపాలక శాఖ పరిధిలో 2,298 పోస్టులను భర్తీ చేయనున్నారు.

పరిశుభ్రమైన పట్టణాలు, ప్రణాళిక బద్ధమైన పట్టణాలు, ప్రతి పట్టణం హరిత పట్టణం కావాలన్న నూతన పురపాలక చట్టానికి అనుగుణంగా ఈ ఉద్యోగాల భర్తీ చేపడుతున్నట్లు మంత్రి కేటీఆర్ తెలిపారు. ఈ ఉద్యోగాల భర్తీ తర్వాత ప్రజలకి వేగంగా పౌర సేవలు అందించడంతో పాటు పట్టణ ప్రగతి మరింత వేగవంతం అవుతుందన్నారు. దీంతో పురపాలనలో నూతన మార్పులు వచ్చే అవకాశం ఉన్నట్లు ఆయన తెలిపారు. ఈ మేరకు ప్రతి వార్డుకు ఒక పురపాలక ఉద్యోగిని నియమించనున్నట్లు తెలిపారు. ఇలా అన్ని వార్డుల్లో ఒక అధికారి ఉండడం దేశంలోనే మొదటిసారిని ఆయన పేర్కొన్నారు. పురపాలక చట్టం నిర్దేశించిన పారిశుధ్యం, హరితహారం, ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాల అమలు, పురసేవల అమలు మొదలైన కార్యక్రమాలను మరింత సమర్థవంతంగా అమలు చేసేందుకు ఈ వార్డు ఆఫీసర్ల నియామకం దోహదం చేస్తుందన్నారు. ఖాళీల భర్తీ తర్వాత ప్రణాళికాబద్ధంగా అభివృద్ధి చేసేందుకు, పురపాలక శాఖ నూతన చట్టం ప్రకారం స్పార్పితో ముందుకు పోయేందుకు వీలు కలుగుతుందన్నారు.

వాస్తవానికి ఆంధ్రప్రదేశ్లో అధికారంలోకి రాగానే వైఎస్ జగన్ ప్రభుత్వం గ్రామ వాలంటీర్ల వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టింది. ఆగమేఘాల మీద నియామకాలు పూర్తిచేసింది. ప్రభుత్వ పథకాలన్నీ గ్రామ స్థాయిలో వాలంటీర్ల ద్వారానే అమలు

చేస్తోంది. అంతేకాదు, ప్రభుత్వ కార్యాచరణ, కార్యకలాపాలు, ప్రతిపాదనలన్నీ గ్రామ వాలంటీర్ల కనుసన్నల్లోనే కొనసాగుతున్నాయి. ఈ వ్యవస్థతో గ్రామ స్థాయిలో వైసీపీకి క్రమంగా ఆదరణ పెంచుకోవడమే ఉద్దేశం. వీళ్లంతా ప్రభుత్వం నియమించిన ఉద్యోగులే అయినా ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలన్నీ ఒకరకంగా అధికార పార్టీ చలవతోనే ప్రజలకు అందుతున్నాయన్న భావనను ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్తున్నారన్న విమర్శలు ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు తెలంగాణలో కొత్తగా వార్డు ఆఫీసర్ల ప్రక్రియ కూడా ఇంచుమించు ఇలాంటిదనే చెప్పాలి. ప్రధాన తేడా ఏంటంటే అక్కడేమో ప్రతి గ్రామానికీ ఒక వాలంటీర్ను నియమించారు. ఇక్కడ గ్రామాలు కాకుండా.. పట్టణాలపై టీఆర్ఎస్ గురిపెట్టింది. మున్సిపాలిటీల్లో వార్డు స్థాయిల్లో అధికారులను నియమించబోతోంది. అక్కడ వాళ్లను వాలంటీర్లు అని పిలుస్తున్నారు. ఇక్కడ మాత్రం వీళ్లకు వార్డు ఆఫీసర్లు అని నామకరణం చేసేశారు. వార్డు అధికారులే అయినా ఏపీలో గ్రామ వాలంటీర్ల విధులకు, తెలంగాణలో వార్డు స్థాయిలో ఈ అధికారులు నిర్వహించబోయే విధులకు తేడా ఏమీ ఉండదంటున్నారని విశ్లేషకులు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

నిర్లక్ష్య ధోరణి తగదు!

రాష్ట్రంలో నిత్యం వేల సంఖ్యలో కరోనా కేసులు నమోదవుతున్నాయి. ఏపీలో ఇప్పటికే కొవిడ్ బారిన పడినవారి సంఖ్య మూడు లక్షలు దాటింది. మరణాల సంఖ్య మూడు వేలు దాటేసింది. నిజానికి దేశంలో, ముఖ్యంగా ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలలో కరోనా వైరస్ వేగంగా విస్తరించిన సమయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కరోనా కట్టడిలోనే ఉండనిపించింది. కానీ, ప్రస్తుత పరిస్థితి చూస్తే అందుకు భిన్నంగా ఉంది. ఒకప్పుడు మహారాష్ట్ర తర్వాత రెండవ స్థానంలో ఉన్న తమిళ నాడులో ప్రస్తుతం పరిస్థితి కొంత మెరుగ్గా ఉంది. అక్కడ కరోనా వ్యాప్తి తగ్గుముఖం పడుతోంది. అక్కడి ప్రభుత్వం కరోనా సోకిన వారితో పాటుగా కరోనా నుంచి కోలుకున్నవారి కోసం కూడా ప్రత్యేక సదుపాయాలు సమకూరుస్తోంది.

ఇటు తెలంగాణలో కేసుల సంఖ్య ఎలా ఉన్నా మరణాల సంఖ్య అదుపులో ఉండడంతో కొంత ఊరట లభిస్తోంది. కానీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కరోనా కేసులు ఎంత వేగంగా పెరుగుతున్నాయో, మరణాలు కూడా అంతే వేగంగా పరుగులు తీస్తున్నాయి. ప్రతిరోజు కొత్త రికార్డులు పాత రికార్డులను

చెరిపేస్తున్నాయి. రోజుకు వంద మంది వరకు కరోనాతో మరణిస్తున్నారు. కరోనా పరీక్షలు పెద్ద ఎత్తున చేస్తున్నారని కాబట్టి, కేసుల సంఖ్య పెరుగుతోందనే వాదనలో కొంత నిజం ఉన్నా మరణాల సంఖ్య ఎందుకు పెరుగుతోందనే ప్రశ్నకు సమాధానం చిక్కడం లేదు. అంతేకాదు, కరోనా పరీక్షల విషయంలోనూ పలు అనుమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. నిజానికి, పరీక్షల వేగం పెరిగి వ్యాధి ముదరక ముందే కనుగొంటే రికవరీ రేటు ఎక్కువగా ఉండాలి. కానీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అందుకు విరుద్ధంగా మరణాల రేటు కేసులతో పోటీ పడుతోంది. ఇక్కడే అనుమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

మరోవైపు రాష్ట్రం ఇంత క్లిష్టపరిస్థితుల్లో ఉంటే ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి మాత్రం రాజకీయ ప్రయోజనాలకే ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. పంపకాలు, పంచేరాలకు విఘాతం లేకుండా ఆయన మార్గంలో ఆయన చక్కగా వెళ్తున్నారు. ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలు ఏం చేస్తున్నాయి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏం చెబుతోంది, ప్రపంచ దేశాలు ఎలా స్పందిస్తున్నాయనేది పట్టించుకోవడం లేదు.

వైద్యం కోసం కరోనా బాధితులు చేస్తున్న ఆక్రందనలు, కొవిడ్ చికిత్స విషయంలో కార్పొరేట్

రాజనాల బాలకృష్ణ

ఆసుపత్రుల అడ్డగోలు దోపిడి.. చివరకు కొవిడ్ క్వారంటైన్ కేంద్రంలో అగ్నిప్రమాదం.. ఒకటని కాదు ఎన్నో విషాదాలు. నిజానికి కరోనా కంటే కరోనా చావువృధలు మరింత కలవరపెడుతున్నాయి. అయినా ముఖ్యమంత్రి నడక, నడత, మాటలో ఎక్కడా రాష్ట్రంలో కరోనా ఉందనే స్పృహ సైతం కనిపించడం లేదు.

ఇంతవరకు ముఖ్యమంత్రి మాస్క్ జోలికి పోలేదు. తమ కోసం కాకపోయినా తానున్న వాతావరణంలో కరోనా రాదనే ధైర్యం ఆయనకు ఉన్నా ప్రజల శ్రేయస్సు కోసం, వారికి ఒక సందేశం ఇవ్వడం కోసమైనా ఆయన మాస్క్ ధరించడం మంచిదని పెద్దలు చెబుతున్నారు. అయితే మాటల్ని జగన్ పెడచెవిన్ పెడుతున్నారు. ఆయనతో పాటు సమావేశాల్లో పాల్గొంటున్న మంత్రులు, అధికారులు కూడా మాస్క్ ధరించడంలేదు.

ప్రధానమంత్రి మొదలు ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ వరకు ప్రతి ఒక్కరూ మహామంత్రిగా పేర్కొన్న భౌతిక దూరాన్ని ముఖ్యమంత్రి దూరంగా పెట్టి ఫోటోలో, వీడియోలో కనిపిస్తున్నారు. ఒక రకమైన నిర్లక్ష్య ధోరణిని ప్రదర్శిస్తున్నారు. ప్రజల్లోకి తప్పుడు సంకేతాలు పంపుతున్నారు. రాష్ట్రంలో కరోనా కరాళ నృత్యానికి ఇదే కారణం కాదు గానీ, ఇది కూడా ఒక కారణమే. నిజం. ఇది చాలా చిన్న విషయంగా కనిపించవచ్చు. కానీ మనం చేసే చిన్న తప్పు, చిన్న పొరపాటే పెద్ద ఉపద్రవాన్ని సృష్టిస్తుందని కరోనా అనుభవాలన్నీ చెబుతున్నాయి. పరిస్థితి ఇంత భయంకరంగా ఉన్నా ప్రభుత్వ వైఖరిలో మాత్రం మార్పు కనిపించడం లేదు. ఇంకా అదే ధోరణిలో ముందుకు సాగుతున్నారు.

ఇటీవల జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశంలో సెప్టెంబర్ ఐదు నుంచి పాఠశాలలు తెరిచే ఆలోచన కూడా చేశారు. ఈ సందర్భంగానే ముఖ్యమంత్రి 'కరోనా తీవ్రతకు భయపడి ఇంకెంతకాలం ఆగుతాం? ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ముందడుగు వేయవలసిందే' అని సమాధానం ఇచ్చినట్లు పత్రికల్లో వార్తల్లో చచ్చాయి. సెప్టెంబర్ ఐదునే పాఠశాలలు తెరవడంతో పాటు అదే రోజు జగన్ నన్ను విద్యా కానుక పథకాన్ని ప్రారంభించాలని కూడా నిర్ణయించారు. నిజానికి, ముఖ్యమంత్రి ఈ పందేరం కోసమే పాఠశాలలు తెరిచేందుకు తొందరపడుతున్నారని అనుమానించే వారు కూడా లేకపోలేదు. సరే, ఆ విషయం కాస్త పక్కనపెడితే పాఠశాలలు తెరవగానే విద్యార్థులకు యూనిఫాం, పుస్తకాలు, షూ, బ్యాగ్ తదితర వస్తువుల పంపిణీ మొదలవుతుంది. మంచిదే. కానీ, కరోనా నేపథ్యంలో ఇది ఎలాంటి వరిణామాలకు దారితీస్తుందో అనే భయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. చిత్రం ఏమంటే మంత్రివర్గ సమావేశంలో కరోనా నుంచి కోలుకున్న ఇద్దరు మంత్రులు సహా ఎవరూ

కరోనా నియమాలను పాటించలేదు. ఈ నేపథ్యంలోనే ముఖ్యమంత్రి జగన్ కరోనాతో చెలగాటం ఆడుతున్నారని వైద్యులు, రాజకీయ విశ్లేషకులు, సామాన్యులు సైతం అసహనం వ్యక్తంచేస్తున్నారు.

కరోనా విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చూపడం లేదని, ముఖ్యమంత్రి నిర్లక్ష్య ధోరణి వలనే రాష్ట్రంలో కరోనా విజృంభిస్తోందని టీడీపీ అధినేత చంద్రబాబు నాయుడు, బీజేపీ అధ్యక్షుడు సోమ వీరాజు, ఇతర నాయకులు విమర్శిస్తున్నారు. పరీక్షలు, కిట్ల కొనుగోలు విషయంలో అవినీతి కరోనా కంటే వేగంగా విస్తరిస్తోందన్న ఆరోపణలు కూడా అంతటా వినిపిస్తున్నాయి. అదేవిధంగా కరోనా కట్టడికి కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులను కూడా జగన్ ప్రభుత్వం దారి మళ్లించిందని ప్రతిపక్షాలు ఆరోపిస్తున్నాయి.

అంతేకాదు, ముఖ్యమంత్రి జగన్ ఇదే అదనుగా తన రహస్య అజెండాను అమలు చేసుకునే వ్యూహంతో 'కరోనాతో సహజీవనం తప్పదు' అనే విషయాన్ని పదే పదే చెబుతున్నారని విపక్షాలు విమర్శిస్తున్నాయి. కేంద్ర ఇచ్చిన నిధులకు శ్వేతపత్రం విడుదల చేయాలన్న డిమాండ్ కూడా వినిపిస్తోంది. అయితే, ముఖ్యమంత్రి జగన్ మాత్రం అవేమీ పట్టనట్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ విషయంలోనే కాదు ఏ విషయంలో అయినా విపక్షాలనే కాదు, స్వపక్షాన్ని చివరకు కోర్చులను కూడా లెక్కచేయని ధోరణినే ముఖ్యమంత్రి ప్రదర్శిస్తున్నారు.

మిగిలిన విషయాలు ఎలా ఉన్నా ప్రజల ప్రాణాలతో ముడిపడిన, ప్రపంచమంతా ఆందోళన చెందుతున్న కరోనా విషయంలో జగన్ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న నిర్లక్ష్య ధోరణి పిల్లికి చెలగాటం, ఎలుకకు ప్రాణసంకటం సామెతను గుర్తుకు తెస్తోంది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం కరోనా కట్టడికి సరైన చర్యలు తీసుకోకపోతే పరిస్థితి మరింతగా విషమిస్తుందని వైద్య నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. ★

ఘనశ్యామల ప్రసాదరావు పాటల రచనల పోటీ 2020 ఫలితాలు

జాగృతి వారపత్రిక ఈ సంవత్సరం జూన్ మాసంలో నిర్వహించిన ఘనశ్యామల ప్రసాదరావు పాటల రచనల పోటీ ఫలితాలు వెలువడ్డాయి. ఈ పోటీలో రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల నుండి రచయితలు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు. న్యాయ నిర్ణేతలు వాటిలో ఉత్తమమైన మూడు పాటలను బహుమతికి ఎంపిక చేశారు.

బహుమతికి ఎంపికైన పాటలు

1. ఇది సంఘ శాఖయే

రచన: పీఎం కృష్ణమూర్తి

2. తల్లి పేగే నలిగినట్టు

రచన: గంజి కళావతి

3. జనజాగృతి జయశంఖం

రచన: నందిరాజు విజయ్ కుమార్

విజేతలకు

రూ. 4000 చొప్పున వగదు బహుమతి లభిస్తుంది.

ఈ సంవత్సరం మూడు బహుమతులు మాత్రమే ప్రకటిస్తున్నాం. పాటలు మేం ఊహించిన స్థాయిలో లేకపోవడమే ఇందుకు కారణం.

'జాగృతి-2020' పోటీలో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కార్టూన్

అహంకారానికి అంతం 'వామన'తత్వం

విష్ణువు దుష్ట సంహరణార్థం అవతరించిన మోక్షప్రదాత. అందుకు వామనావతార ఘట్టం ఉదాహరణ. దశావతారాలలో ఐదవదైన ఇది అంశావతారమే తప్ప పరిపూర్ణావతారం కాదని, బలి చక్రవర్తిని నిర్జించి స్వర్గాధిపత్యాన్ని మళ్లీ ఇంద్రుడికి ఇప్పించడమే ఈ అవతార లక్ష్యమని పురాణాలు చెబుతున్నాయి. బలి దేవతలను గెలిచి ఇంద్రుని రాజధాని అమరావతిని వశపరచుకున్నాడు. దేవతలు భయకంపితులై అజ్ఞాతంలోకి వెళ్లిపోయారు. దానవగణ చేష్టలను సహించలేని దేవమాత అదితి భర్త కశ్యపునికి విన్నవించింది. ఆయన సూచన మేరకు శ్రీమహా విష్ణువును ఉద్దేశించి సర్వతపః ఫలమైన వయోభక్షణ ప్రతాన్ని ఆచరించింది. ఆ ప్రతానికి మెచ్చిన శ్రీహరి తన అంశంతో భాద్రపద శుద్ధ ద్వాదశి నాడు ఆమె గర్భాన వామనుడై పుట్టాడు. వామన జయంతిని విజయ ద్వాదశిగా కూడా పేర్కొంటారు.

కార్యసాధనకు చతుర్విధోపాయాలుగా చెప్పిన సామదాన భేదదండోపాయాలలో బలిని నిర్జించేందుకు శ్రీహరి దానగుణాన్ని ఎంచుకున్నాడు. దాతృత్వం ఆభరణంగా గల బలి ఆశ్వమేధ యాగం నిర్వహిస్తూ మరింత విరివిగా దానధర్మాలను చేస్తున్నాడన్న సమాచారంతో వామనుడు యాగశాలకు చేరాడు. ఆయనపై పవిత్రమైన అక్షింతలు చల్లి ఆశీర్వదించాడు. వామన దర్శనం రాక్షసరాజుకు అమితానందం కలిగింది. ఉచితాననం కల్పించి పాదాలను కడిగి శిరస్సున జలాన్ని చల్లుకున్న తర్వాత వామనుని ఉద్దేశించి 'ఏమి కావాలో' కోరుకోమన్నాడు. మణులు, మాణిక్యాల, రాజ్యం ఇలా అనేకానేకాలు ఇవ్వజూపాడు. కానీ ఆ వటువు 'వరదాతలలో పుంగవుడివైన నీ నుంచి 'ఈషణ్యత్రం' (కొంచెం)

భూమిని మూడడుగులు కోరుకుంటున్నాను' అని బదులిచ్చాడు. దానికి బలి ఆశ్చర్యపోయాడు. పర్వతం దగ్గరకు వెళ్లి అణువును కోరినట్లు ఇదేమి అభ్యర్థన? అని ప్రశ్నించాడు. అర్జించేటప్పుడు దాత స్థాయిచెనా పరిగణలోకి తీసుకోవాలి కదా? అని అడిగాడు. ఆ వటుడు మాత్రం తన మాట మీదే నిలిచాడు. బలి దృష్టిలో వటుడి కోరిక అల్పం. వటుడు గ్రహించ బోయేది అనల్పం.

అయితే ఆ కోరికలోని అంతర్యాన్ని గ్రహించాడు రాక్షసగురువు శుక్రచార్యుడు. ఆ బాలుడిని శ్రీహరిగా అనుమానించాడు. రానున్న ముప్పును గ్రహించి శిష్యుడికి హితబోధకు ప్రయత్నించాడు. మాట తప్పని బలి గురువు మాటను పట్టించుకోలేదు. లక్ష్మీనాథుడి చేయి కింద, తన చేయి పైన అయితే అంతకు మించి కావలసిందేమిటి? అని సమర్థించుకున్నాడు. రాజ భోగాలు కాదంటున్నవాడికి ఈ మూడు అడుగుల భూమి దానం ఇవ్వడం ఏపాటిది? అనుకున్నాడు.

తన మాటను పడచెప్పినపెట్టి శిష్యుడి నిర్లక్ష్యానికి ఆగ్రహించిన శుక్రచార్యుడు 'నువ్వేదో పండితుడవను కుంటూ గురువు మాటను లెక్క చేయక అహంకారంతో వ్యవహరిస్తున్నావు. నా ఆజ్ఞను, సలహాను ఉద్దంఘిస్తున్న నీవు అచిరకాలంలో సంపదలన్నీ కోల్పోయి భ్రష్టుడివి అవుతావు' అని శపించాడు. దానికి బలి వెరవలేదు. తానిచ్చిన మాటకు కట్టుబడ్డాడు. అతని ధర్మనిష్ఠ 'తివిక్రము'డిని కదిలించింది. అయినా వచ్చిన పని నెరవేర్చడం అనివార్యం. మూడవ అడుగు నెపంతో బలిని పాతాళానికి పంపాడు. మనుషులు ఎంత ధర్మవర్తనులైనా పదవీ, ఐశ్వర్యాల విషయంలో సర్వేశ్వరుని ఆలోచన మరోలా ఉంటుంది. 'సంపద గర్వంలో మనిషి దేవుడిని, లోకాన్ని లక్ష్యపెట్టడు. ఆ గర్వం అంతరిస్తే మనసు స్థిరంగా ఉంటుంది. అందుకే నేను అనుగ్రహించదలచిన వారి సంపదను ముందుగా హరించి వేస్తాను. పరీక్షలకు తట్టుకొని నిలబడిన వారికి సర్వసంపదలు అనుకోకుండా సమకూరుతాయి. సంపదలు పోయినా స్థిరచిత్తంతో ఉండేవాడే ఉత్తముడు. బలి అలాంటివాడే. మూడవ అడుగుతో పాతాళానికి వెళతాడని తెలిసినా అంతటి విపత్తులోనూ అతడు చలించలేదు. గురువు బెదిరించి శపించినా, నేను కపటపు మాటలాడినా కూడా ఆ సత్యసంధుడు ధర్మాన్ని వీడలేదు. అందుకే దేవతలకు కూడా అలవికాని స్థానం పొందాడు. రానున్న సావర్ణి మన్వంతరంలో నా

శరణు పొంది ఇంద్రుడవని అధిష్టించగలడు' అంటాడు వామనుడు విధాతతో.

'స్త్రీలను సుముఖులను చేసుకొనేందుకు, వివాహ విషయాలలో, ప్రాణధ(దా)నమానాలకు హాని కలిగే సందర్భాలలో, గోత్రాహ్లాత రక్షణ సమయాలలో అసత్యమాడినా పాపం అంటు' అనే 'మెనులుబాటు'ను కూడా బలిచక్రవర్తి ఉపయోగించుకోలేదు. తాను సామాన్యుడు అయితే అందుకు అంగీకరించేవాడేమో కానీ వితరణశీలి. అందునా, అమితభక్తితో విష్ణువునే కట్టిపడేసిన ప్రహ్లాదుడి మనవడు. తాతను బ్రోచినవాడే మనుషుడి ముందు చేయి చావడం భాగ్యం అని భావించాడు.

ఎన్నో నుగుణాలను ఒక దుర్మణం అతిక్రమిస్తుందనేందుకు కూడా వామనావతార ఆవిర్భావ కారణాన్ని ఉదాహరణగా చెబుతారు. బలి పాలన సుభిక్షమైనదని, సకాలంలో వానలు కురిసి ధనధాన్యాలు సమృద్ధిగా ఉండేవని, అన్ని వర్గాల వారు సుఖశాంతులతో జీవించేవారని భాగవతం చెబుతోంది. ఆయన ఆడిన మాట తప్పుడు. గురువు శాపాన్ని భరించాడు తప్ప దానం విషయంలో మాట తప్పలేదు. వామనుడిపై దండెత్తడానికి సిద్ధపడిన రాక్షసులను శాంతపరిచాడు. ఇంత సత్ ప్రవర్తకుడి వినాశనం కోసం శ్రీమహావిష్ణువు అంశ వటువుగా వచ్చిందంటే, బలి గెలుచుకున్న ఇంద్రవీరం విముక్తి కోసమేనని ఆధ్యాత్మికవాదులు చెబుతారు.

అంతేకాదు, గర్వం, అహం సరించిన వారికి జ్ఞానం కలుగుతుందని బలి చక్రవర్తి ఘట్టం చెబుతోంది. ధర్మం వేరు అహంకారం వేరు. దానధర్మాలు చేస్తూనే హింసకు పాల్పడడం సరికాదన్నది ఈ అవతారంలోని నిఘూర్ణార్థం. 'అతిసర్వతపర్థయేత్ అనే ఆప్తవాక్యానికి బలి విపరీత 'దాతృత్వం' నిదర్శనం. 'అతి దానాత్ బలిర్బుద్ధో' అని చాణక్య వాక్యం. ఎవ్వరేది అడిగినా (వెనుకా ముందు ఆలోచించక) దానాలు చేస్తూ, 'మూడడుగుల' చోటు ఇవ్వమన్న విష్ణువు విచిత్రకోరికను అంగీకరించి చేటు తెచ్చుకున్నాడని, అతి దుష్పలితానికి దారితీసిందని పెద్దల మాట. అహంకారం వినాశ కారణం అనేది నిర్వివాదాంశమే. అదే సమయంలో మంచిగాని, చెడుగాని అతిగా ఉంటే విపరీత పరిణామాలకు దారి తీస్తుందని, స్వయంకృతాపరాధం కిందికే వస్తుందనేందుకు బలి 'దాన' గుణాన్ని ఉదాహరణగా చెబుతారు.

ఈ సంవత్సరం వినాయక చవితి ఉత్సవాల మీద కూడా కరోనా ప్రభావం పడింది. దాదాపు వందేళ్ల క్రితం మహారాష్ట్రలో బాలగంగాధర తిలక్ ఆరంభించిన సామూహిక వినాయక చవితి పూజలు, నిమజ్జనం ఇప్పుడు దాదాపు దేశమంతా జరుగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాలు వినాయక చవితి సామూహిక పూజలను, నిమజ్జనాలను రద్దు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించాయి. కానీ ఇది సరికాదని బజ్జెర్గింగ్ దేశ్, బీజేపీ వంటి సంస్థలు భావిస్తున్నాయి. ఈసారి పండుగ ఇళ్లలోనే జరుపుకోవాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పిలుపునిచ్చింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం కూడా ఇదే తరహాలో ప్రకటన ఇచ్చింది. ప్రభుత్వాల ఆదేశాలు ఎలా ఉన్నా కొంత బాధ్యత మన మీద కూడా ఉంది. మన సంప్రదాయాన్ని గౌరవిస్తూనే, ఆ సంప్రదాయాన్ని ఆచరించే మన హక్కుకు భంగం వాటిల్లకుండా చూసుకుంటూనే ప్రస్తుత ప్రపంచ పరిస్థితులను బట్టి కొన్ని జాగ్రత్తలు పాటద్దాం.

కరోనా నామ సంవత్సరంలో...

తమిళనాడులోని అన్నాడీఎంకే ప్రభుత్వం కూడా ఉత్సవాలను నిషేధించింది. దీని మీద బీజేపీ మండిపడింది. తమిళనాడులో వినాయక చతుర్థి ఉత్సవాలు నిర్వహించి తీరాలని బీజేపీ రాష్ట్ర శాఖ అధ్యక్షుడు మురుగన్ ప్రకటించారు. మద్యం దుకాణాలు తెరవడానికి అనుమతి ఇచ్చిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వినాయక చవితి ఉత్సవాలను సామూహికంగా జరుపుకోవడానికి నిషేధాజ్ఞలు ఎందుకు విధిస్తున్నదని ఆయన ప్రశ్నించారు. మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు ఉత్సవాలకు

అనుమతిస్తున్న సంగతిని ఆయన గుర్తు చేశారు. ఈ అంశంలో హిందు మున్నని తీసుకునే ఏ నిర్ణయానికైనా తాము అనుకూలంగానే స్పందిస్తామని చెప్పారు. వినాయక చవితి ఉత్సవాలకు సంబంధించి మద్రాస్ హైకోర్టు ఇచ్చిన విధివిధానాలనే తాము అమలు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి పళనిస్వామి స్పష్టం చేశారు. అలాగే అన్ని రకాల మత కార్యక్రమాలను ప్రస్తుతానికి నిషేధించాలన్న కేంద్రం మార్గదర్శకాలనే తాము అనుసరిస్తున్నామని కూడా ఆయన చెప్పారు. పళనిస్వామి తదితర నాయకులంతా నవంసకులని బీజేపీ తమిళనాడు ఐటి విభాగం నాయకుడు నిర్మల్ కుమార్ విమర్శించారు. పక్కనే ఉన్న కర్ణాటకలో దమ్ము ధైర్యం ఉన్న నాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నందువల్ల అక్కడ వినాయక చవితి ఉత్సవాల మీద నిషేధం విధించలేదని మరొక బీజేపీ నాయకుడు హెచ్. రాజా దుమ్రెత్తిపోశారు. తమిళనాడులో అన్నాడీఎంకే కూటమిలో బీజేపీ భాగస్వామి అయినప్పటికీ కేంద్రం తీసుకున్న పలు అంశాల మీద ద్రవిడ పార్టీ విభేదిస్తోంది. కొత్త జాతీయ విద్యా విధానం కూడా అందులో ఒకటి. అంతకుముందు హిందీని రద్దీతే సహించబోమని కూడా అన్నాడీఎంకే పేర్కొంది. అలాగే బీజేపీ పట్ల కొంత కటువుగా కూడా వ్యవహరిస్తున్నది. పెరియార్ విగ్రహం ధ్వంసం ఉదంతానికి సంబంధించి బీజేపీ నాయకుడు ఒకరిని నేషనల్ సెక్యూరిటీ చట్టం కింద అరెస్టు చేయించింది. మరొక ఎనిమిది మాసాలలో అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరుగుతుండగా ఈ రెండు పార్టీ మధ్య మనస్పర్ధలు పెరుగుతున్నాయి.

సంప్రదాయాన్ని గౌరవిద్దాం, కరోనాతో జాగ్రత్తగా ఉందాం:

1. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నిరాదంబరంగా ఉత్సవాలను పూర్తి చేయడం అవసరమే.
2. గణేశ్ మండపాల దగ్గర నలుగురు లేదా ఐదుగురు భక్తులకు మించి దర్శనానికి అనుమతించడం సరికాదు.
3. మాస్కులు, సామాజిక దూరం కచ్చితంగా పాటించేటట్లు చూడాలి. భక్తులు మాస్కులతో రావాలని నిబంధన ఉండాలి.
4. ప్రసాదాల విషయంలో, పంపకంలో పూర్తి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.
5. కుంకుమ, ప్రసాదం, తీర్థం, పత్రి వంటివి అందించేవారు చేతులకు తప్పనిసరిగా గ్లోజులు వాడాలి.
6. నిమజ్జనానికి కూడా ఆర్భాటాలు, గుంపులు గుంపులుగా చేరడం వంటివి లేకుండా చూసుకోవాలి.
7. వృద్ధులు, బాలల విషయంలో ప్రత్యేక సదుపాయాలు కల్పించగలిగితే మరీ మంచిది.
8. భాగ్యనగర ఉత్సవ సమితి ఇచ్చిన సూచనలను గౌరవిద్దాం. జీవితంలో అవిఘ్నాలు కలగరాదని ప్రార్థిస్తూ గణేశ్ మహారాజ్ ను పూజిస్తాం. ఈ క్రమంలో సామాజిక శ్రేయస్సుకు, వ్యక్తుల ఆరోగ్యానికి విఘాతం ఏర్పడకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన బాధ్యత మనందరిది.

12వ భాగం

“లక్ష్మణ్?”

ఆనందంగా చూస్తూ అన్నాడు శివరాం. శివరాం చానెల్ వెనక ఉన్న హోటల్లో కన్పించాడు లక్ష్మణ్, లంచ్ చేయడానికి వెళ్లినప్పుడు.

అప్పటికే వారం రోజులయింది చాంద్రాయణగుట్ట గుడి నుండి వచ్చి.

“లంచ్ అయ్యిందా...?” బోకెన్లు తీసుకునేటప్పుడు అడిగాడు.

“లేదు శివరాం...ఆకలిగా లేదు... ఇందాకా ఇక్కడికి వస్తున్నప్పుడే ‘రాగి సంకటి’ తినేసివచ్చా?” అన్నాడు లక్ష్మణ్. అతని చేతిలో టీ కప్పు ఉంది.

“ఎట్లా ఉన్నారన్నా...” అతని దగ్గరున్న టేబుల్ దగ్గర కూచుంటూ అడిగాడు శివరాం. అప్పటికే అలవాటైన సర్వర్ మీల్స్ ప్లేట్ పెట్టి, టోకెన్ తీసుకున్నాడు.

“బ్రహ్మాండంగా ఉన్నారు...”

“వచ్చేటప్పుడు మిమ్మల్ని కలవలేకపోయాను...”

“.... పర్లేదు.. నేను ఒక చోట ఉంటేగా...”

“... ఇట్లా వచ్చారు...”

“పెద్దమ్మ గుడి దగ్గరకి వెళ్లాలి...”

“పనిమీద వచ్చారన్నా...”

“అవును.... విశ్వేశ్వరరావుగారిని రిటైర్డ్ ప్రాఫెసర్ ఉన్నారు... ఆయన్ని కలవాలి.... నువ్వు కూడా వస్తావా?” అనడిగాడు.

ఆఫీసు ఇంకా కొత్త. ఆలోచనలో పడ్డాడు.

‘రాను’ అని అనలేకపోయాడు. క్షణం ఆలోచనలో పడ్డాడు.

అప్పుడే భాస్కర్ అనే కెమెరామెన్ అక్కడికి వచ్చాడు - అతన్ని పలకరింపుగా నవ్వి-

“.... సార్.. కాసేపు బైటకి వెళ్లాలి... ఎవరికి చెప్పాలి...?”

“మీరు ఏ సెక్షన్...”

“ఇంకా ఫిక్స్డ్ గా సెక్షన్ ఇవ్వలేదు... ప్రస్తుతం మూర్తి గారి దగ్గర ఉన్నాను.... ఆయన ఇవాళ రాలేదు...” అన్నాడు.

“... ముకుందరావుగారికి చెప్పండి... ఫోన్ చూసినా చాలు...”

“ఫోన్ ట్రై చేస్తే, ఎత్తలేదు.”

“డోంట్ వర్రీ నేను చెప్తాలి... మళ్లీ వస్తారుగా...” అన్నాడు భాస్కర్.

“ఆ... వచ్చేస్తాను.” అన్నాడు. లక్ష్మణ్ తో వెళ్లాలన్న ఉత్సాహంలో త్వరగా భోజనం పూర్తిచేశాడు.

“చెప్పన్నా... ఎట్లా ఉన్నారు పట్టాభిగారు, అంజి, యామిని...”

“... బాగున్నారు... నువ్వు వెళ్లాకా ‘చానెల్’ దగ్గరగా ఉండాలని వెళ్లారనుకున్నారు... ఏదోక సందర్భంలో నీ ప్రస్తావన వస్తూనే ఉంది” నవ్వుతూ అన్నాడు. ఇద్దరు లక్ష్మణ్ బైక్ దగ్గరకి వచ్చారు. బైక్ మీద పట్టాభిగారి గుడిలోనే అంజనేయుడి స్టిక్కర్ ఉంది.

“గుడిలో ఉత్సవం చేస్తున్నారన్న?”

“.... చేస్తాము ... చేయాలి... పట్టాభి గారు ఆల్రెడీ ఆ పనిలోనే ఉన్నారు... ఈవాళే వేదపండితు లని కలవడానికి నల్లకుంట శంకరమఠం దగ్గరకి వెళ్లారు” అని బైక్ స్టార్ట్ చేశాడు.

గుడిలో ఉత్సవమంటే ఎంతో ఆనందమని పించింది. లోకంలో ఎప్పటికప్పుడు ఎవరో ఒకరు సమాజానికి మంచి చేసే సమయం కోసం చూస్తేనే ఉంటారు. అలాగే దుర్మార్గులు కూడా.

సాధారణంగా ‘గడిచి’ పోతున్నట్లు అనిపించినా మనుష్యుల మనసులో ఆలోచనలు పుడుతూనే ఉంటాయి.

ఆ ఆలోచనలు అమలు జరిపే ప్రయత్నం ఎప్పటికప్పుడు చేస్తూనే ఉంటారు.

వేగంగా వెళుతోంది బైక్. ఆలోచనలూ అంతకన్నా వేగంగా సాగి పోతున్నాయి.

పెద్దమ్మ గుడి

మండపం దగ్గర బైక్

ఆపి -

జో బు లో

ఉన్న కాగితం

తీశాడు. దాని మీద ఎలా వెళ్లాలో రాసుకున్నాడు.

పేపర్ ని చూసుకుని బైక్ ని ముందుకు పోనిచ్చాడు.

రెండు వీధుల దాటాకా ఓ పెద్ద ఇంటిముందు బైక్ ఆపాడు.

కాంపౌండ్ వాల్ పదిహేను అడుగుల ఎత్తుగా ఉంది.

పెద్ద పెద్ద నల్లగేట్లు.

పక్కగా చిన్న గూట్లో కాలింగ్ బెల్ ఉంది. దాన్ని నొక్కాడు.

రెండు నిమిషాలకి వాచ్ మెన్ పెద్దడోర్ లో చిన్న డోర్ ని తెరిచాడు.

“విశ్వేశ్వరరావుగారిని కలవాలి....” అన్నాడు లక్ష్మణ్.

అతడు గేటులో వలున్నా షెడ్ లో వున్న ఇంటర్ కమేల్ మాట్లాడి -

“... మీరవరు?...” అనడిగాడు.

“లక్ష్మణ్....” అని చెప్పాడు లక్ష్మణ్.

ఇంటర్ కమేల్ మాట్లాడి -

“అయియే...” అని లోపలికి నడిచాడు.

అంతకు ముందేప్పుడు అలాంటి ఇంట్లో అడుగు పెట్టలేదు శివరాం.

సినిమాల్లో చూపెట్టినట్లుగా ముందు పెద్ద ఖాళీస్థలం. రెండువందల అడుగులు దూరంలో పెద్ద భవంతి. ఆ భవంతిని దాటి వెనకగా ఓ చిన్న గార్డెన్ లో ఉంది. ఆ గార్డెన్ లో ఓ చిన్నదారి. కుటీరంలా ఓ చిన్న ఇల్లు కన్పించింది.

శివరాంకి కొత్తగానూ వింతగానూ అనిపిస్తోంది.

“రండి... రండి...” అంత దూరంలోనే ఎదురు చూస్తున్నట్లుగా ఓ పెద్దాయన కంఠం వినిపించింది.

“నమస్తే సార్...” లక్ష్మణ్ వినయంగా నమస్కరిస్తూ ఆయన దగ్గరగా వెళ్లాడు. కాళ్లకి దండం పెట్టాడు.

శివరాం కూడా నమస్కరించాడు.

“ఇతను శివరాం... మన మిత్రుడు....” అని పరిచయం చేశాడు.

‘మన మిత్రుడు’ అన్న మాటల్లో దగ్గరతనం తెలీని ఆనందమిచ్చింది శివరాంకి.

“ఎండలో వచ్చారు, ఏం తీసుకొంటారు?” అని

ముందుగా చల్లటి మంచినీళ్లు ఇచ్చారు.

హాల్ లో కూర్చున్నారు. హాల్ చుట్టూ అల్మారాలలో ఒడ్దికగా నద్దిన పుస్తకాలు.

చుట్టూ తల తిప్పి చూశాడు. ఎందరో మేధావుల ప్రతిబింబాలు ఆ పుస్తకాలు.

“ఈ మధ్య మీ దగ్గరకి రాలేకపోయాను... కొత్తగా కట్టారా ఈ ఇల్లు...” లక్ష్మణ్ విశ్వేశ్వరరావుని అడిగాడు.

“అవును... జస్ట్ త్రిమంత్సే అయ్యాయి.. నీకు తెలుసుగా మా ఆవిడ కాలం చేశాకా ఒంటరితనం చుట్టేసింది. చాలా చోట్ల తిరిగాను. ప్రశాంతత దొరకలేదు. రెండు మూడు నెలలు గడిచిపోయాయి. ఓరోజు... రమణమహర్షి గారి పుస్తకం కన్పించింది. అందులో ‘పరమేశ్వరుడు జీవులను తమతమ ప్రారబ్ధ కర్మలనునుసరించి ఆడిస్తున్నాడు. ఏది జరగవలసి ఉందో, అది ఎవరు అడ్డుపడినా జరిగే తీరుతుంది. ఏదో జరగరాదని ఎవరు ఎంత ప్రయత్నించినా ఆగదు. అందుచేత మౌనమే శరణ్యం’ అనే మాటలు కన్పించాయ్. “మౌనం.. శరణ్యం..” కాసేపు ఆలోచనలో పడిపోయారు.

కళ్లు మూసుకున్నారు. ప్రశాంత వాతావరణం, ఎక్కడో ఏదో పిట్ట అరుపు వినిపిస్తోంది. కళ్లు తెరిచి-

“ఆ ఇల్లు నేను మా ఆవిడ కలిసి కట్టించే... పెద్ద ఇల్లే... మా ఆవిడ అణువణువు కలవరించి కట్టింది.. ఇప్పుడు మా అబ్బాయి సాఫ్ట్వేర్ కంపెనీ కూడా అందులో ఉంది... సాఫ్ట్వేర్ అంటే ...మనం నిద్రపోవాలనుకున్న టైంలో ప్రవంచంలో ఎక్కడో ఎవడో మెలకువగా ఉన్నప్పుడు లేచి

కూర్చో పెడుతుంటాడు. ఎవడికోసమో మన టైమింగ్స్ మార్చుకోవాలి! మన ఇష్టాలు మార్చుకోవాలి! ఎప్పుడూ హడావిడ! ఎందుకో నాకు నచ్చలేదు. మౌనాన్ని శరణు వేడుకోవడానికి అనుకూలంగా అనిపించలేదు. అంత పెద్ద ఇల్లు.... మన సంప్రదాయంలో ‘వానప్రస్థం’ అంటారే! ఆ పరిస్థితి కరువయ్యింది అక్కడ. పూర్వం అయితే ఎక్కడో అరణ్యంలో కుటీరాలు వేసుకుని ఉండేవాళ్లు. రాజప్రాసాదాలు, భవంతులు కళ్లముందు కనిపిస్తే ఎక్కడ భౌతిక ఆకర్షణలకి లోనవుతామోనని.. దూరంగా వెళ్లేవాళ్లు.. నాకు అలాగే అన్పించింది. అందుకే ఆ ఇల్లు వదిలేశాను... ఇంత ఇల్లు కూడా అవసరం లేదు... ఏదో చిన్న గది ఉంటే చాలు.... మా అబ్బాయి ఒప్పుకోలేదు.. నేను వెళ్లిపోయాకా ‘దీన్నే కమర్షియల్ గా ఉపయోగించుకోవచ్చు’ అని ఆలోచించి ఉంటాడు.” తేలిగ్గా నవ్వేశారు.

గ్రీన్ టీ తీసుకువచ్చాడు పనివాడు.

“దగ్గర్లో ఉన్నట్లుగా కన్పించినా మానసికంగా దూరంగా ఉంటున్నట్టే.... పోయిన వారం వరకు నా పనులు నేనే చేసుకొనేవాడిని.... పోయిన శనివారం బాత్రూమ్ కెళ్తూ కాస్త జారిపడ్డాను.... అప్పట్నుంచి కాపలాగా మా అబ్బాయి ఈ పనివాడిని పెట్టాడు. ఆఫీస్ కోర్స్ ఇతను చెప్పినా చెప్పకపోయినా

ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

ఇదిగో ఇలా టీలు ఇవ్వడం లాంటి పనులు చేస్తుంటాడు.” తేలిగ్గా నవ్వేశారు.

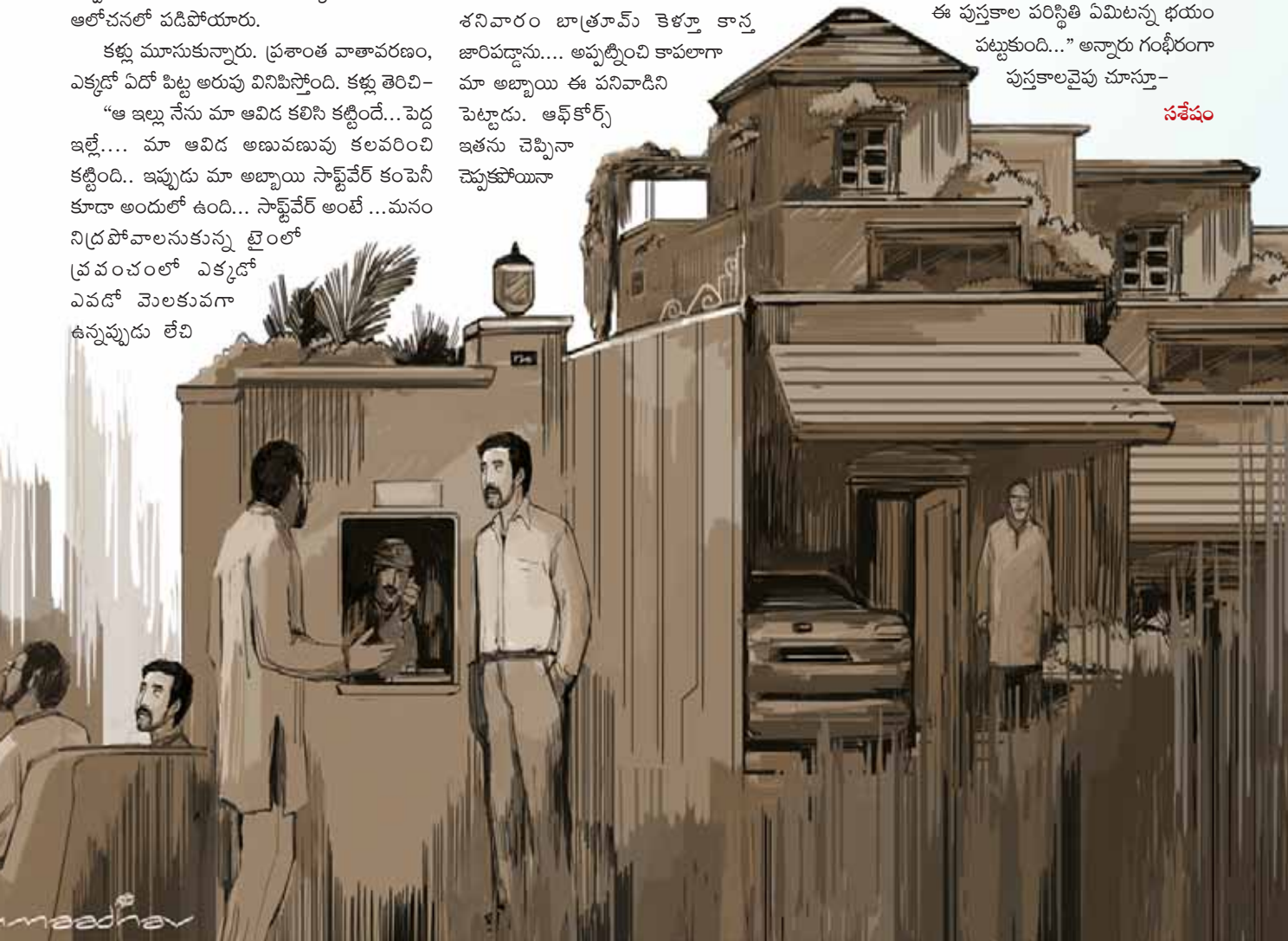
లక్ష్మణ్, శివరాం సమాధానంగా మెల్లగా నవ్వారు.

టీ తాగుతూ -

“.... మీరు రమ్మన్నారు.... ఏంచేయాలో చెప్పండి.... నేనేం చేయగలను?” వినయంగా వంగాడు లక్ష్మణ్.

“ఆ... అక్కడికి వస్తున్నా.... అదేం చిత్రమోగానీ శనివారంనాడు పడ్డాను అన్నామా.... అప్పుడు నేను ఏమైపోతానన్న భయంకన్నా నేను ఏమైనా అయిపోతే ఈ పుస్తకాల పరిస్థితి ఏమిటన్న భయం పట్టుకుంది...” అన్నారు గంభీరంగా పుస్తకాలవైపు చూస్తూ-

సశేషం

మనిషింటే ఏదో బతికేయడం కాదు. జీవించినందుకు సమాజం కోసం ఏదో చేయాలన్న తపన గల మహనీయులు అరుదుగానైనా ఉంటారు. ఆ కోవకు చెందిన గిడుగు రామమూర్తి పంతులు భాషామతల్లికి, ప్రధానంగా వాడుక భాష ప్రాచుర్యానికి జీవితాన్ని అంకితం చేశారు.

ఈ మహాక్రతువులో ఆరోగ్యాన్ని కూడా పణంగా పెట్టారు. గ్రాంథిక భాషలో ఉన్న విజ్ఞానం కేవలం కొద్ది శాతం విద్యావంతులు, పండితులకే పరిమితం కారాదని, సామాన్యులకు కూడా అందాలని భావించారు. సాహిత్యం అందరికీ అందుబాటులోకి రావాలంటే మాట్లాడుకునే భాషలోనే రచనలు సాగాలని, బోధన కూడా వాడుక భాషలోనే ఉండాలని, భాషలోని మాండలికాలు సజీవంగా ఉండాలని, పత్రికలు కూడా మాట్లాడే భాషలోనే రాయాలన్నది ఆయన నిశ్చితాభిప్రాయం.

వాడుక భాషోద్యమానికి వేగుచుక్క 'గిడుగు'

1906 నాటి ఆంగ్లేయుల ఏలుబడిలోని విద్యాశాఖ అధికారిగా వచ్చిన జె.ఎ.యేట్స్ దొరకు కలిగిన సందేహమే వాడుక భాషోద్యమానికి బీజం వేసింది. పుస్తకాలలోని తెలుగు భాషకు, వ్యవహారంలోని భాషకు తేడా ఎందుకు? ఏమిటి? అని కొందరు పండితులను, గురజాడ అప్పారావు, గిడుగు రామమూర్తిపంతులు లాంటి విద్యావేత్తలను అడిగి నప్పుడు వారి అభిప్రాయాలు చెప్పారు. గిడుగువారు మాత్రం 'పుస్తకభాషకు, వాడుక భాషకు ఏ ఇతర భాషలో లేనంత వ్యత్యాసం తెలుగులోనే ఎక్కువగా ఉందనే అభిప్రాయం నాకూ కలిగింది. అయితే ఇతర కార్యాలవల్ల దానిని అంతగా పరిశీలించలేదు. మీరు చెప్పారు కనుక ఆలోచిస్తాను' అని యేట్స్ కు సమాధానమిచ్చారు. ఆ మరుక్షణం నుంచి దానిపై అధ్యయనం మొదలుపెట్టారు. నాలుగేళ్లపాటు రోజుకు కనీసం 16 గంటలపాటు శ్రమించి తెలుగుభాషలోని అన్ని కావ్యాలను, ప్రబంధాలను క్షుణ్ణంగా చదివారు.

నోటి మాటకు, చేతిరాతకు తేడా భాషా వికాసానికి అవరోధమని భావించి ఏదో చేయాలన్న లక్ష్యంతో ఉపాధ్యాయుడిగా మూడు దశాబ్దాలు అనుభవం గడించిన తరువాత 1910లో 47వ ఏట పదవీరమణ చేసి వాడుక భాషా ఉద్యమాన్ని చేపట్టారు. వాడుక భాష అవశ్యకతపై ఒక సదస్సులో ప్రతిపాదించారు. దీనిపట్ల ప్రభుత్వం, విశ్వవిద్యాలయాలు కొంతమేర సుముఖంగా ఉన్నా పండిత లోకంలో ఏకాభిప్రాయం కుదరలేదు. ఆటంకాలు ఎదురవుతున్న కొద్దీ ఆయనలో పట్టుదల పెరిగింది. బాల్యమిత్రుడు, సహాధ్యాయి గురజాడ అప్పారావు, ఆంధ్రదేశంలో సంఘసంస్కరణ పితామహుడు

కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు ఆయన సంకల్పానికి అండగా నిలిచారు. కందుకూరి మొదట గ్రాంథికవాదాన్ని బలపరిచినా గిడుగు వాదనలోని వాస్తవాన్ని గ్రహించి, పత్రికలు ఎక్కువ మందికి చేరువ కావాలంటే అవి వ్యవహారిక భాషలో ఉండాలని భావించి తాము నిర్వహిస్తున్న పత్రికలలో ఆ శైలిని ప్రవేశపెట్టారు.

గిడుగు, గురజాడ వేర్వేరు కారణాలతో అనారోగ్య సమస్యలు ఎదుర్కొన్నారు. పర్రాకిమిడి అడవులలో తిరిగినప్పుడు దోమకాటుకు గురై, తీవ్ర జ్వరం వల్ల గిడుగు వినికిడిశక్తి కోల్పోగా, విజయనగరంలో రాజావారితో వ్యాహ్యశికి వెళుతూ గుర్రం మీద నుంచి పడి గురజాడ గొంతు పోగొట్టుకున్నారు. దాంతో గురజాడ వారు గిడుగు వారికి చెప్పలైతే, గిడుగు వారు గురజాడకు గొంతుకయ్యారు. వారి ఆశయసాధనకు ఆ లోపాలు అడ్డుకాలేదు. అయితే 1915లో గురజాడ, ఆ తర్వాత నాలుగేళ్లకు కందుకూరి స్వర్ణస్థులు కావడంతో భాషోద్యమ బాధ్యత గిడుగువారి వహించవలసి వచ్చింది. అయినా అద్వైతపదక ఉద్యమాన్ని మరింత బలోపేతం చేస్తూ, చేతికి వచ్చిన కుమారుడు సీతాపతి సహాయంతో వివిధ ప్రాంతాలు పర్యటించి చర్చలు సాగించి, వాడుక భాషపై తమ వాదనలను బలంగా వినిపించారు. గ్రాంథికవాదులను సమావేశపరచి, వారి గ్రంథాలు, కావ్యాలలోని కృత్రిమ పద ప్రయోగాలను, లోపాలను వెలికి తీసి సప్రమాణంగా నిరూపించారు. 'భాష జీవనదిలాంటిది. పాతనీరు పోయి కొత్త నీరు చేరినట్లే భాషలోనూ మార్పులు సహజం. ఉన్న పదాలకు అర్థాలు (అర్థవిపరిణామం)

మారవచ్చు. కొత్త పదాలు కొత్త అర్థాలతో చేరవచ్చు. మార్పులు చేర్పులు లేకపోతే అది భాషే అనిపించు కోదు. భాష నిరంతరం పరిణామం చెందు తుంటుంది. ఈ మార్పును ఎవరూ శాసించలేరు' అని వివరించారు. 'దేశంలో అక్షరాస్యులు నూటికి పదిమంది కంటే లేరు. ఈ స్వల్ప సంఖ్యాకులైన అక్షరాస్యులలో నూటికి ఒక్కరైనా కావ్యభాషను అర్థం చేసుకోగలవారున్నారో లేదో సందేహం. ఇట్టి పరిస్థితులలో విద్యావ్యాప్తికి పూనుకోదలచిన పెద్దలు, ఏ భాషలో కథలూ, ఉపన్యాసాలు, వ్యాసాలు, ప్రకటనలు మొదలైనవి రచిస్తే మంచిదో ఆలోచించాలి. కావ్యభాష అల్ప, పరిమిత ప్రయోజనం కలది. కనుక వ్యావహారిక భాషలో రచితములైన గ్రంథాలవల్లనే విద్యావ్యాప్తి ఎక్కువగా సాగగలదని నా అభిప్రాయం' అని వివరించారు. 'సన్నయ మహాభారతం మొదలు సమకాలీనం వరకు గల కావ్యాలను విద్యార్థులతో చదివించండి, అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఆ కావ్యభాషలోనే వచనరచనను నిర్బంధంగా సాగించాలని పట్టుదల విడిచిపెట్టండి' అని స్పష్టం చేశారు. 'విజ్ఞానం ఏ కొద్దిమంది చేతిలోనో ఉండి పోయి అధిక సంఖ్యాకులు అజ్ఞానంలో కృశించనక్కర్లేదు. అది సమంజసం కూడా కాదు. ప్రజలకు వారి భాషలోనే విజ్ఞానాన్ని అందచేయాలి. కృతకభాషలో, ఇరుకు చట్రంలో విద్యను బిగించడం వల్ల అత్యధికులకు అన్యాయం జరుగుతోంది. చదువు, విజ్ఞానం కొందరికే బోధపడే స్థితి నుంచి బయట పడాలి. అందుకు వాడుక భాషే శరణ్యం' లాంటి ఉపన్యాసాలతో గిడుగు గ్రాంథిక భాషాభిమానుల నుంచి అనేక అపమానాలు, తీవ్ర ప్రతిఘటనలు

ఎదుర్కొన్నారు. 1915 రాజమహేంద్రవరంలో ఆయన ప్రసంగానికి అడ్డుపడుతూ 'గ్రామ్యమూర్తి' అని హేళన చేశారట. 'మనం మాట్లాడుకొనేదే మన మాతృభాష' అన్న ఆయన వాదనను చాలా మంది నిరసించారు. పవిత్ర గ్రాంథిక భాషను వ్యావహారిక ప్రయోగాలతో కలుషితం చేయడాన్ని ఆమోదించబోమని, గిడుగు తమ వితండ్రివాదంతో సాహిత్యంలో అరాజకత్వాన్ని ఎగదోస్తున్నారని ఆక్షేపించారు. 'గ్రాంథికం రాయడం చేతకాకనే వాడుక భాష అనే సులువైన మార్గాన్ని ప్రచారం చేస్తున్నారని కూడా ఆరోపించారు.

అక్షరాస్యతతోనే భాషాభివృద్ధి సాధ్యమని, మాతృభాషాభివృద్ధి కోసం పాటుపడాలని, ఇంట్లో ఎన్ని భాషలు నేర్చినా మాతృభాషను విస్మరించ కూడదని గిడుగు ఆనాడే చెప్పారు. తమ భాషా ఉద్యమాన్ని జనంలోకి తీసుకువెళ్లేందుకు స్వీయ సంపాదకత్వంలో పల్లాకిమిడి నుంచి 1919-20 మధ్య 'తెలుగు' మాస పత్రికను ప్రారంభించారు. అందులో ఆయన రాసిన సంపాదకీయాలు, వ్యాసాలు తీవ్రచర్చలకు దారితీశాయి. చాలా మందిలో చైతన్యం నింపాయి. తర్వాత కాలంలో భాషా, పత్రికా రంగాల పరంగా పెనుమార్పులు తీసుకువచ్చాయి. కానీ పోషకులు లేక కేవలం 11 సంవత్సరాలతోనే ఆ పత్రిక నిలిచిపోయింది.

పంచాంగుల అధినారాయణశాస్త్రి, చెళ్లపిళ్ల వేంకటశాస్త్రి, తల్లావర్ధుల శివశంకరశాస్త్రి, తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి, పేరి కాశీనాథశాస్త్రి, వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రి తదితర కవులు గిడుగు వారి శిష్ట వ్యావహారిక భాషావాదానికి మద్దతు తెలిపారు. వాడుక భాష క్రమంగా పత్రికలలో స్థానం సంపాదించుకుంది. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు ఆధ్వర్యంలోని 'ఆంధ్రపత్రిక' వ్యావహారిక భాషకు సముచిత స్థానం కల్పించగా, అదే సంస్థకు అనుబంధ సాహిత్య మాస పత్రిక 'భారతి' రెండు రకాలు భాషలకు సమప్రాధాన్యం ఇచ్చింది. వర్తమాన తెలుగు పత్రికలు వాడుతున్న భాష నాటి 'తెలుగు' పత్రిక ప్రసాదంగానే భావించాలి. విశ్వవిద్యాలయాలలో బోధన, పాలనా వ్యవహారాలు వాడుకభాషలోనే సాగాలన్న గిడుగు కలలు కొంతవరకైనా

సాకారమయ్యాయి. సిద్ధాంత వ్యాసాలను వ్యావహారిక భాషలో రాసే అవకాశం కలిగింది.

సవరలకు విద్యాప్రదాత

వాడుక భాష కోసమే కాదు, అడవితల్లి బిడ్డలను అక్షరాస్యులను చేయడానికి తపించారు గిడుగు. నాగరికతకు దూరంగా కొండకోనలలో నివసిస్తున్న వారికి విద్యా, విజ్ఞాన వికాసాల కోసం జీవితాన్ని అంకితం చేశారు. కుటుంబ పరిస్థితులు సహకరించక అంచెలంచెలుగా బి.ఎ. ఉత్తీర్ణులైన ఆయనకు ఉన్నత విద్యాభ్యాసం చేయాలని ఉన్నా ఇతరుల విద్యను ప్రోత్సహించేందుకు తమ విద్యాభిలాషను పక్కన పెట్టారు. పల్లాకిమిడి ప్రాంతంలో కొండలలో నివసిస్తున్న ఆదివాసిజాతితో పరిచయం పెంచుకొని వారి భాష, ఆచారవ్యవహారాలను పరిశీలించి, ఆ భాషను నేర్పుకున్నారు. సవరల భాష కృషిలో భాగంగా ఆడవులలో తిరగడం వల్ల చలి జ్వరానికి క్విన్సే ఎక్కువ కావడంతో వినీకిడి శక్తిని కోల్పోయారు. అయినా చివరి వరకు సవరల అభ్యున్నతికి పాటు పడ్డారు. పిల్లల కోసం సవరల బడులు నెలకొల్పారు. కొందరు పిల్లలను తమ ఇంట ఉంచుకొని భోజనం పెట్టి చదువు చెప్పారు. సవరల కోసం తెలుగు లిపితో నిఘంటువులు రూపొందించారు. విశాఖపట్నంలోని ఎ.వి.ఎన్.కళాశాలలో 1935 జనవరి 1వ తేదీన ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్ అప్పటి ఉపకులపతి, అనంతరం దేశ ప్రథమ పౌరుడు డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ ఈ నిఘంటువులను ఆవిష్కరించారు. సవరల వ్యాకరణం కూడా రాసి సవరల వాగన శాసనానికి వినుతికెక్కారు. గిడుగు వారు వీటిని తమ బాల్యమిత్రుడు, జయపుర సంస్థానాధీశుడు విక్రమదేవవర్మకు అంకితమిచ్చారు (విక్రమదేవవర్మ గారిది కూడా గిడుగు వారి గ్రామమే).

జన్మభూమిపై అభిమానం

గిడుగు రామమూర్తికి అమ్మభాషన్నా జన్మభూమి అన్నా మక్కువ ఎక్కువ. ఆయన పూర్వీకులు కోనసీమ లోని ఇందువల్లికి చెందిన వారు. బతుకుతెరువు కోసం శ్రీకాకుళం ప్రాంతానికి తరలగా, ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగానికి రామమూర్తి పల్లాకిమిడి చేరారు. 1936లో ఒరిస్సా రాష్ట్ర ఆవిర్భావ సమయంలో

డాక్టర్ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

పల్లాకిమిడిని ఆ రాష్ట్రంలో కలపవద్దని పట్టుపట్టారు. పల్లాకిమిడి రాజావారు రామమూర్తి పంతులుని విశేషంగా గౌరవించేవారు. కానీ పల్లాకిమిడి విలీనం చేయవద్దన్న ఆయన విన్నపాన్ని మాత్రం కొన్ని రాజకీయ కారణాలతో మన్నించలేదు. ఓధ్రుల వైఖరితో సుమారు మూడు లక్షల మంది ఆంధ్రులు ఆ రాష్ట్రంలో కలిసిపోతూ అల్పసంఖ్యాకులుగా మారిపోతున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేసేవారట. ఆ కొత్త రాష్ట్ర పౌరుడనని అనిపించుకోవడం ఇష్టంలేక రాష్ట్ర అవతరణకు ముందే ఆ ఊరును వీడాలని నిర్ణయించుకున్నారు. మహేంద్రవరంలో స్నానమాడి పల్లాకిమిడిని వదిలి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో చేరితే తప్ప తృప్తి లేదంటూ ఆ నది దాటిన తర్వాతే రైలు ఎక్కుతానని (పాతపట్నంలో) ప్రతిజ్ఞ చేశారు. దాదాపు ఐదున్నర దశబ్దాల పాటు నివసించిన ఇంటిని, ఊరును త్యజప్రాయంగా వదిలేశారు. అయితే వృద్ధాప్యంలో ఆంధ్రదేశంలో ఎక్కడ స్థిరపడాలని మధన పడుతుండగా శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి విన్నపం మేరకు రాజమహేంద్రవరం చేరి స్థిరపడ్డారు.

1863 ఆగస్టు 29న శ్రీకాకుళం జిల్లా పర్యంతాలపేటలో పుట్టిన గిడుగు 77 ఏళ్ల జీవన ప్రస్థానంలో దాదాపు ఆరు దశాబ్దాల పాటు భాషా వికాసానికి విశేషంగా పాటుపడ్డారు. అప్పటి ప్రభుత్వం 'రావు సాహెబ్', 'కైజర్-ఇ-హింద్-బిరుదులతో పాటు బంగారుపతక ప్రదానంతో సత్కరించింది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం 'కళా ప్రహరణ్'తో సత్కరించింది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆయన జయంతిని 'మాతృభాషా దినోత్సవం'గా ప్రకటించింది.

'అయ్యో దేశభాషా! నిన్ను తృణీకరించడం చేతగదా నూటికి పదిమందైనా తెలుగు అక్షరాలు నేర్చుకోకపోవడం, చదువు నేర్చిన వాళ్లయినా తెలుగు పుస్తకం పట్టుకోకపోవడం, ఇంగ్లీషు పుస్తకాలే ఎప్పుడూ చదవడం సంభవించినది. ఇకనైనా తెలుగువారు కండ్లు విప్పి చూతురా' అని పంతులుగారు ఆనాడే బాధపడ్డారు. మాతృభాష విషయంలో నాటి-నేటి పరిస్థితులను బేరిజు వేసుకొని వారి ఆవేదనకు పరిష్కారం చూపడం ఆయన వారసులుగా మన కర్తవ్యం.

అక్షరాస్యతతోనే భాషాభివృద్ధి సాధ్యమని, మాతృభాషాభివృద్ధి కోసం పాటుపడాలని, ఇంట్లో ఎన్ని భాషలు నేర్చినా మాతృభాషను విస్మరించకూడదని గిడుగు ఆనాడే చెప్పారు. తమ భాషా ఉద్యమాన్ని జనంలోకి తీసుకువెళ్లేందుకు స్వీయ సంపాదకత్వంలో పల్లాకిమిడి నుంచి 1919-20 మధ్య 'తెలుగు' మాస పత్రికను ప్రారంభించారు. అందులో ఆయన రాసిన సంపాదకీయాలు, వ్యాసాలు తీవ్రచర్చలకు దారితీశాయి.

మంచిమార్గం

మోక్షదాయని భారతావని

భారతీయులు ఆదినుంచి విశ్వానికి ఆధార భూతమైన ఒక అతీత శక్తి (పరమాత్మ) ను గురించి అన్వేషిస్తూ వచ్చారు. పరమాత్మను అత్యంత అనుభూతితో దర్శించారు. ఆ అపూర్వ ఆనందం, తన్మయావస్థ మహర్షులకే సాధ్యం. వేదకాలంలో భారతభూమి అంతా మహర్షులమయమవడానికి చాలా తారాగ్రాహణ్యాయి. తన ఉపాధికాలంలో ఆత్మజీవనంతో పాటు అన్య జీవోద్ధరణకేసి అనేకులకు ముక్తి మార్గం చూపించి బ్రహ్మైక్యం చెందేవారు. వారినే మహర్షులన్నారు. తమ జ్ఞాన సంపదను పరోపకారం కొరకు, ప్రజాశ్రేయస్సు కోసం, ప్రపంచం నీతిమార్గంలో పయనించేటట్లు చేయడం కోసం వినియోగించిన త్యాగమూర్తులు ఎందరో ఈ పుణ్యభూమిలో జన్మించారు. అకుంటితదీక్ష, మోక్షసాధన జీవితాన్ని దైవ సాన్నిధ్యానికి అంకితం చేయడం వలన వారు చరిత్రలో చిరస్మరణీయులు అయ్యారు.

సర్వదేవతలు ఈ కర్మభూమిలో జన్మించాలని కోరుకునేవారు. “స్వర్గశ్చాపవర్గస్య” భారతభూమిలో జన్మిస్తే జీవం, తపం ఇవన్నీ సాధ్యమవుతాయి. స్వర్గాన్ని సులువుగా చేరుకోవచ్చు. “అపవర్గ” అంటే మోక్షాన్ని సాధించుకోవచ్చు. మానవునికి మోక్షం పొందడం ఈ ఒక్క కర్మభూమిలోనే వీలవుతుంది. పుణ్యం కావాలనుకునే వారికి భారతదేశం ఒక్కటే గమ్యం. ఇక్కడ జన్మించినవారు ఎంతో పుణ్యాత్ములు అని దేవతలు సైతం అనుకునేవారు. కనుకనే మన పూర్వీకులు భారతీయులుగా జన్మించడమే ఒక గొప్ప వరంగా భావించేవారు. ★

అసలు నిజం

అర్థ నారీశ్వరం

భారతీయ సంప్రదాయంలో ఏదైనా శుభకార్యంలో స్త్రీలు, తమ భర్తకు ఎడమవైపున కూర్చోవాలని చెబుతుంటారు. ఇటీవలి పరిశోధనలో కూడ పురుషుని ఎడమభాగం స్త్రీతత్వాన్ని, స్త్రీ కుడిభాగం స్త్రీ తత్వాన్ని కలిగి ఉంటుందని ధ్రువీకరించారు. ఈ విషయాన్నే మన పూర్వులు శక్తి సహితమైన శివుడు ఆరాధ్యుడనీ, ‘శివశక్త్యా యుక్తో యదిభవతి శక్తః’ అని చెప్పారు. బ్రహ్మ విద్యాశక్తి పార్వతిగా, బ్రహ్మం శివునిగా ద్యోతించిన తత్వాన్ని వైదిక సంప్రదాయం వర్ణిస్తే, ప్రకృతి పురుషాత్మక జగత్ చైతన్యమే శివశక్తుల సామరస్యమని తెలుపుతోంది. ఇది నేటి శాస్త్రవేత్తలను అబ్బురపరుస్తున్న అద్భుత విషయం. దీనిపై ప్రస్తుతం పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి.

ఒకరినొకరు పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్న ఆది దంపతులు పార్వతీ పరమేశ్వరులు. ఆ పరబ్రహ్మం అర్థ నారీశ్వర స్వరూపంలో ఈ విశ్వాన్ని పాలిస్తున్నాడని పరమేశ్వరుడికి, శక్తి స్వరూపిణి అయిన వామభాగన నిలచిన పరమేశ్వరికి, ఎంత మాత్రమూ బేధం లేదనీ, శివుడే శక్తి-శక్తియే శివుడని తెలియజేయడమే అర్థనారీశ్వర తత్వంలోని సత్యం. ★

సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత

వివాహంలో అగ్నిసాక్షి

నిరాకార బ్రహ్మ జ్యోతి (అగ్ని) స్వరూపం. ఆ బ్రహ్మం సాకారమయితే ఆ సాకార దేవతా రూపాలు అగ్నిరూపాలే. సృష్టిలో ఏదైనా కనిపించాలంటే దానికి రూపం కావాలి. రూపమిచ్చేది అగ్ని. రూపరహితుడు అగ్ని. నిరాకార జ్యోతిర్మయ బ్రహ్మం అగ్ని. సాకార విశ్వమూ అగ్ని. మానవ దేహంలో జరగాగ్ని కంటిలో ప్రకాశం, శరీరంలో ఉష్ణత్వం, సూర్యుడు, నక్షత్రాలు, జ్ఞానాగ్ని, వనాగ్ని అంటూ సమస్తం అగ్నిమయం. మనిషి మానసిక భావాలు కూడా అగ్నిలే. క్రోధాగ్ని, కామగ్ని, తపోగ్ని ఇలా సర్వం అగ్నిమయం జగత్. ఈశ్వరుని బ్రహ్మజ్యోతి స్వరూపం అని అన్నారు. మహోన్నతమై సర్వత్రా నిండిన జ్యోతి (అగ్ని) స్వరూపుడన్నది స్పష్టం.

మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాల్లో అగ్నిని పవిత్రంగా చూడటం ఆచారం. పూజలు, యజ్ఞ యాగాదులు అగ్ని లేకుండా జరగవు. అగ్నిసాక్షిగా లేకపోతే ఆ వివాహం ధర్మసమ్మతం కాదంటారు. ఐతే వివాహానికి, అగ్నికి ఉన్న సంబంధం ప్రాచీన వేదాల్లో, పురాణాల్లో ఉంది.

వివాహ సమయంలో వరుడు “ఓ భార్యా! ప్రారంభంలో సోముడు, తర్వాత గంధర్వుడు, ఆ మీదట అగ్ని నిన్ను ఏలారు. ఇక నేను నాలుగవవానిగా అవుతున్నాను” అని మంత్రాల ద్వారా చెబుతాడు. అంతేకాదు, సోముడు గంధర్వునికి, గంధర్వుడు అగ్నికి ఇస్తే, అగ్ని నిన్ను నాకు ధనంతో, పుత్రులతోనూ ఇచ్చాడు” అని పెజ్జిన ప్రతివరుడు అనుకుంటాడు. కన్య పుట్టగానే ఆమె పాలన పోషణలను చూడవలసిన బాధ్యత సోమునిది (చంద్రునిది). చంద్రుడు ఎంతో ఆకర్షణీయంగా ఉంటాడు. ఎన్ని మార్లు చూసినా మళ్ళీ మళ్ళీ చూడాలనిపించేలా, ఆయన కనపడని రోజుల్లో గుర్తుకు తెచ్చుకోనేలా ఉంటాడు. అలా ఆ కాలంలో ఆ చిన్న పిల్ల ఉంటుంది. కొంతకాలానికి చంద్రుడు వెళ్లిపోతూ గంధర్వునికి ఆ చిన్న పిల్లను అప్పగిస్తాడు. “గంధర్వుడు చంద్రసాక్షిగా ఈమెను గ్రహిస్తాడు” “లావణ్య వాన్ గంధర్వు” కన్యలో అందం ఇక అప్పటినుండి ప్రారంభమవుతుంది. గంధర్వులు గానప్రియులు. అందుచేత సంగీతానికి అనువైన కంఠాన్ని సమకూరుస్తాడు. ఒకవేళ ఆ కంఠం అనువు కాకపోతే సంగీతమంటే ఇష్టపడే మనసుని సమకూర్చుతాడు. ఆ వయస్సులో అడపిల్లలు చక్కగా చూడ ముచ్చటగా ఉంటారు. గంధర్వుడు కన్యకి అందాన్ని, చందాన్ని ఇచ్చాక, అగ్నికి కన్యను అందచేసి పోతాడు. ఆకర్షణీయతని చంద్రుడు (మనస్సుని కూడ), లావణ్యాన్ని గంధర్వుడు ప్రవేశపెట్టాక, ఆమెలో కామగుణాన్ని “అగ్ని రైస్ కామకారకః” అగ్ని ప్రవేశపెడతాడు. ఇప్పుడు ఆమె వివాహానికి యోగ్యురాలైంది. అగ్ని, వాయు, చంద్రుడు, ఆదిత్య, వరౌణులను పిలిచి “దదా మీ త్యగ్ని ర్వదతి” అంటే ఇక ఈ కన్యను వరునికి ఇవ్వదలచుకున్నానయ్యా అంటాడు. వెంటనే వాయు, చంద్రాదిత్య వరుణులు తమ అంగీకారాన్ని తెలుపుతారు.

అంటే అమ్మాయి వివాహానికి యోగ్యురాలైనదని అర్థం. అమ్మాయిని చంద్రసాక్షిగా గంధర్వుడూ, గంధర్వుసాక్షిగా అగ్ని రక్షించగా, అగ్నిసాక్షిగా వరుడు గ్రహిస్తాడు. అందుకని “అగ్ని సాక్షిగా పెళ్లి” అనే మాట వచ్చింది. ఇలా మన సంస్కృతిలో అగ్నికి చాలా ప్రాముఖ్యత ఉంది. ★

వేదాల సారమే ఉపనిషత్తులు

వేదాల సారాంశమే ఉపనిషత్తులు. ఇవి వైదిక సాహిత్యంలోని చివరి భాగాలు. అన్ని ధర్మాలకూ వేదమే మూలం. వేదసారంగా మహోన్నత మార్గ దర్శకాలుగా వెలుగొందుతున్న జ్ఞానజ్యోతులే ఉపనిషత్తులు. సంహితలు, బ్రాహ్మణాలు, అరణ్యకాలలాగే ఇవి కూడా వేద విజ్ఞానానికి చివరిగా లభిస్తున్నాయి. అయితే మిగిలిన విభాగాలన్నీ కర్మకాండను గురించి కూడా చెబుతాయి. కానీ ఉపనిషత్తులు మాత్రం పూర్తిగా జ్ఞానకాండకు సంబంధించినవి. అందుకే ఉపనిషత్తులలో బోధించిన విషయాన్ని బ్రహ్మవిద్య అని కూడా అంటారు. బ్రహ్మవిద్య పరావిద్య, అపరావిద్య అని రెండురకాలుగా ఉంది. జ్ఞానకాండ వల్ల జీవాత్మ, పరమాటం జ్ఞానంతో పాటు మోక్షం, పరబ్రహ్మ స్వరూపం తెలుస్తాయి. ఉపనిషత్ అంటే పదానికి సమీపంలో ఉండడం అని అర్థం. సత్యాలను తెలుసుకునేందుకు గురువు దగ్గర ఉండడం లేదా ఆత్మ (పరమాత్మ) కు సమీపంలో ఉండడం అనేవి ఈ శబ్దార్థం వెనుక ఉన్న ఆంతరిక అర్థాలు. ఉపనిషత్తులలో జీవాత్మ, బ్రహ్మముల భావనను సునిశితంగా చర్చించారు. ఈ చర్చ ఫలితంగా జీవాత్మ-

పరమాత్మలు అభిన్నులు అనే అద్వైతం, జీవుడు-బ్రహ్మము వేరువేరు అనే ద్వైత భావాలకు ఆస్కారం కలిగింది. ఈ రెండు సిద్ధాంతాల ఆధారంగానే ప్రస్తుతం హైందవం

అని పిలిచే ధార్మికభావనలోని అనేక దార్శనిక సిద్ధాంతాలు ఆవిర్భవించాయి. అనేకమంది ఆచార్యులు ఉపనిషత్తుల ఆధారంగానే తమ సిద్ధాంతాలను రూపొందించి, ప్రచారంలోకి తీసుకువచ్చారు. శంకరాచార్యుల అద్వైతవాదం, రామానుజుల విశిష్టాద్వైతం, నింబార్కాచార్యుల ద్వైతాద్వైతవాదం, వల్లభుని శుద్ధాద్వైతవాదం

ఇలా అన్నీ ఉపనిషత్ మూలాలున్నవే.

వేదాలలాగే ఉపనిషత్తుల సంఖ్య కూడా అసంఖ్యాకం అని కొందరి వాదన. మొదట 1008 ఉపనిషత్తులు ఉన్నట్లు భావించారు. వాటిలో ప్రస్తుతం 108 మాత్రమే అందుబాటులో ఉన్నాయి. అన్నింటిలోనూ కలిపి పది ఉపనిషత్తులు ముఖ్యమైనవిగా అధ్యయనం చేస్తారు. ఆదిశంకరాచార్యులు ప్రస్తావనలో భాష్యంలో పది ఉపనిషత్తులనే చెప్పారు. ఆ దశోపనిషత్తుల పేర్లు 1. ఈశోపనిషత్తు 2. కేనోపనిషత్తు 3. కఠోపనిషత్తు 4. ప్రశ్నోపనిషత్తు 5. ముండకోపనిషత్తు 6. మాండూక్యోపనిషత్తు 7. తైత్తిరీయోపనిషత్తు 8. ఐతరీయోపనిషత్తు 9. ఛాందోగ్యోపనిషత్తు 10. బృహదారణ్యకోపనిషత్తు

ఉపనిషత్తులు ఏ ఒక్కరి రచనలో కాదు. ఎందరో ఋషులు వీటి రచనాకార్యాన్ని నిర్వహించారు. యాజ్ఞవల్క్యుడు, ఉద్దాలకుడు, అరుణి, శ్వేతకేతు, శాండిల్య, ఐతరేయ, పిప్పలాద, సనత్కుమార, గార్గి, మైత్రేయ లాంటి ఎందరెందరో ఉపనిషత్తుల ఆవిర్భావానికి కారణమయ్యారు.

ఆయుధం, ఆభరణం

శ్రీ మహావిష్ణువుకు సుదర్శన చక్రం, పాంచజన్య శంఖం, కౌమోదకీ గద, నందా ఖడ్గం, శార్ఙ్గ ధనువు అనే పంచాయుధాలు ఉంటాయి. కింది శ్లోకం పంచాయుధ స్తోత్రంలో సుదర్శన స్తుత్యాత్మకం.

**స్ఫురత్ సహస్రార శిఖాతి తీవ్రం
సుదర్శనం భాస్కర కోటి తుల్యం
సురద్విపాం ప్రాణవినాశి విష్ణోః
చక్రం సదాహం శరణం ప్రపద్యే!!**

ప్రపంచ సృష్టి, స్థితి, లయ కారకుడు మహావిష్ణువు. ఆయనకు కూడా ఆయుధాలు అవసరమా అనే సందేహం కొందరికి కలుగుతుంది. భగవానుడు జరిపే కార్యాలకు తన చిహ్నాలయిన ఆయుధాలను

ఉపయోగిస్తుంటాడు. భగవానుని ఆయుధాలన్నింటిలోనూ చక్రత్వాక్వార్ శక్తి వంతమైనది. పంచాయుధాలు నిత్యసూరి వర్గానికి చెందినవి. ఈ నిత్య సూరులు సర్వకాల సర్వవస్థలయందు భగవదాజ్ఞను ఆలోచనలను అమలుపరచటానికి సంసిద్ధమై ఉంటాయని విశ్వసిస్తారు.

విష్ణుపురాణంలో, విష్ణువర్ణన సందర్భంలో మాధవుని మేధస్సు గదారూపంగా ఉంటుందని పేర్కొన్నారు. పాంచజన్య శంఖం, శార్ఙ్గ ధనువు భగవానుని జ్ఞానేంద్రియ ద్వితీయాలను సూచిస్తాయి. విష్ణువు ధరించిన చక్రం వాయు వేగ మనోవేగాలతో పయనించే శక్తి కలిగి ఉంటుంది. ఆచ్యుతుని ప్రకాశవంతమైన ఖడ్గం పవిత్రమైన వివేకానికి చిహ్నం. దానిని

భగవంతుడు వరలో నుంచి తీసి భక్తుల అజ్ఞానపు తెరలను చీల్చటానికి ఉపయోగిస్తుంటాడు. విష్ణువు ధరించే వైజయంతి అనే కంఠహారభూషణం అమూల్యమణిభవితం. ముత్యం, పగడం, పచ్చ, నీలం, వజ్రం అనే ఆ మాలికలోనిమణులు ఆకాశం, గాలి, అగ్ని, భూమి, నీరు అనే మూలకాలని తెలియ జేస్తాయి. పంచాయుధాలను భగవానుడు భక్త సంరక్షణార్థం ఉపయోగిస్తుంటాడు. ఈ పంచాయుధాలు భగవానునికి సౌందర్యాన్ని కూర్చుతాయి. ఇవి కూడా వైజయంతిలోని మణులవలే తత్వాన్ని తెలియచేసే చిహ్నాలని విజ్ఞులు చెప్పారు. చక్రం మనస్తత్వాత్మకం, శార్ఙ్గం సాత్విక, తామస, రాజస, గుణాలకు సంబంధించిన అహంకార తత్వాత్మకం, కౌమోదకీ బుద్ధితత్వాత్మకం, నందకం జ్ఞానతత్వాత్మకం అని పురాణవచనం.

రాజగురువు

22వ భాగం

చాణక్యుడికి మాట ఇచ్చినట్లు చంద్రగుప్తుని భోజనం పర్యవేక్షిస్తూ ఎప్పుడూ బయటే ఉంటాడు దుశ్శేనుడు. ఇప్పుడూ బయటే ఉన్నాడు.

వరుగెత్తుకుంటూ లోపలకు వచ్చాడు. దుర్ధర పరిస్థితి చూసి అతనికి వెంటనే అనుమానం వచ్చింది.

“ప్రభూ! రాణివారు మీకు తెచ్చిన భోజనం ఏమైనా తిన్నారా?” అని అడిగాడు.

“అవును. రెండు ముద్దలు!”

“ప్రమాదం, ప్రభూ ప్రమాదం” బయటకు పరుగెత్తుతూ అన్నాడు దుశ్శేనుడు.

కాసేపట్లో రాజ వైద్యులు వచ్చారు. వారితో పాటు మంత్రసానులూ వచ్చారు. వారికంటే ముందే విషయం తెలుసుకున్న చాణక్యుడు అక్కడకు చేరుకున్నాడు. వైద్యులు తమ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. దుర్ధర నుండి ప్రతిక్రియ అంతగా కనపడటం లేదు. మంత్రసానులు తమకు తోచిన చిట్కాలు అమలు చేస్తున్నారు.

“మీరు ఇక్కడ ఉండకూడదు” అంటూ చంద్రగుప్తుడిని దూరంగా తీసుకువెళ్లాడు చాణక్యుడు.

“నన్ను నా దుర్ధర నుండి దూరం చేయవద్దు” అంటూ చంద్రగుప్తుడు గింజుకుంటున్నాడు.

పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

బలవంతంగా అతడిని అక్కడ నుండి అవతలకు వంపి పానీయంలో మత్తు మందు ఇచ్చి పడుకోబెట్టారు.

వైద్యులు ఎంత ప్రయత్నించినా దుర్ధర ఆరోగ్యం క్షీణిస్తూనే ఉంది.

దుశ్శేనుడిని పక్కకు తీసుకు వెళ్లి, “ఆమె బ్రతికే అవకాశం ఉందా?” అని అడిగాడు చాణక్యుడు.

కళ్ల వెంట ధారగా నీరు కారుతుంటే తల అడ్డంగా ఊపాడు దుశ్శేనుడు.

చాణక్యుని మనోఫలకం మీద దుర్ధర గర్భవతి అని తెలిసిన రోజు ఆమెతో జరిగిన సంభాషణ మెదిలింది. ‘నాకు కొడుకు పుడితే వాడిని ఈ రాజ్యానికి చక్రవర్తిగా చేస్తానని వాగ్దానం చేయండి’ అంటూ అడిగిన దుర్ధర మాటలు అతని చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి.

చాణక్యుడిలో ఉన్న గొప్పదనం ఏమిటంటే, అతను ఏదీ మనసుతో ఆలోచించదు. మెదడుతో ఆలోచిస్తాడు. ఇప్పుడు కూడా అదే చేశాడు. ‘దుర్ధర ఎలానూ బ్రతికే అవకాశం లేదు. అలాంటప్పుడు కనీసం ఆమె కడుపులో ఉండే శిశువునైనా రక్షించుకో గలిగితే ఎంత బాగుంటుంది?’ అనుకున్నాడతను.

వెంటనే తన ఆలోచన వైద్యులతో పంచుకున్నాడు.

వారు కూడా ఏం స్పందించాలో తెలియనట్లు నోటమాట రాకుండా నిలబడిపోయారు.

“మరో ఆలోచన లేదు. ఆ ప్రయత్నం చెయ్యండి” అన్నాడు చాణక్యుడు.

అంతవరకు వైద్యులు కాళ్లు, చేతులు లాంటి బాహ్య అవయవాలకు చిన్న చిన్న శస్త్రచికిత్సలు చేసినా, గర్భాన్ని చీల్చడం అన్నది ఎవరూ, ఎప్పుడూ వినని ప్రక్రియ. ఆ రోజు అది జరిగింది.

కొన ఊపిరితో ఉన్న దుర్ధర కడుపు నుండి భావి భారత సమ్రాట్టును బయటకు తీశారు.

ఆమె ఆ మరణభాద నుంచి విముక్తమవుతూ

శాశ్వతంగా కన్నుమూసింది, ముఖంలో మాత్రం చిన్న చిరునవ్వు.

చాణక్యుడి నిర్ణయం ఎంత గొప్పదో అప్పుడు ఎవరికీ తెలియలేదు. ఇక చంద్రగుప్తుడికి మరో సంతానభాగ్యం లేదన్న రేపటి వాస్తవాన్ని చూడ గలిగిన జ్ఞానిలా ఆ రోజు ఆయన తీసుకున్న నిర్ణయమది.

అదే అఖండ భారతదేశానికి రెండవ చక్రవర్తిని ఇచ్చింది.

* * *

మగధ మొత్తం మౌనం వహించింది.

ఏదురోజులు సంతాపదినాలుగా ప్రకటించారు.

ఎవరూ చెప్పకుండానే పాటలీపుత్రంలోని అందరు తమ పనులన్నీ మాని దుర్ధర అంత్యక్రియల్లో పాలు పంచుకున్నారు.

కోల్పోయింది మగధకు మహారాణి కాదు, తమ ఇంటిలో ఒక వ్యక్తి అన్నట్లు అందరు దుఃఖ పడుతున్నారు.

ధననందుడి కూతురిగా పుట్టింది. అసౌకర్యం అంటే ఏమిటో తెలియకుండా అల్లారు ముద్దుగా పెరిగింది. ఆమె అదృష్టం ఎంతటిదంటే, తండ్రితో కలిసి అడవులు పట్టిపోతున్న సమయంలో ఆమెను చంద్రగుప్తునితో కలిపింది. ఆమె అదృష్టమేనేమో చంద్రగుప్తుడు నిర్విఘ్నంగా సమ్రాట్టు అయ్యాడు. ఇప్పుడు చనిపోతూ కూడా మరో మహారాజుకు జన్మనిచ్చే చనిపోయింది. తన ముద్ర మగధ మీద చెరగకుండా చూసుకుంది.

చంద్రగుప్తుడికయితే వెళ్లిపోయిన దుర్ధరతోనే లోకం ఆగిపోయింది. తనకొక కొడుకు పుట్టాడన్న విషయం కూడా అతను గుర్తించలేదు.

అన్నీ తానై పుట్టిన శిశువు బాగోగులు చూసుకున్నాడు చాణక్యుడు.

చాణక్యుడి బాధ్యతలు ఒక్కసారిగా మూడింతలు పెరిగాయి. ఒకపక్క కొత్తగా పుట్టిన శిశువు బాధ్యతలు. మరొకవైపు చంద్రగుప్తుడిని తిరిగి ఈ లోకంలోకి తీసుకు వచ్చే బాధ్యత. అన్నిటికీ మించి పరిపాలన కుంటుపడకుండా చూసుకోవటం.

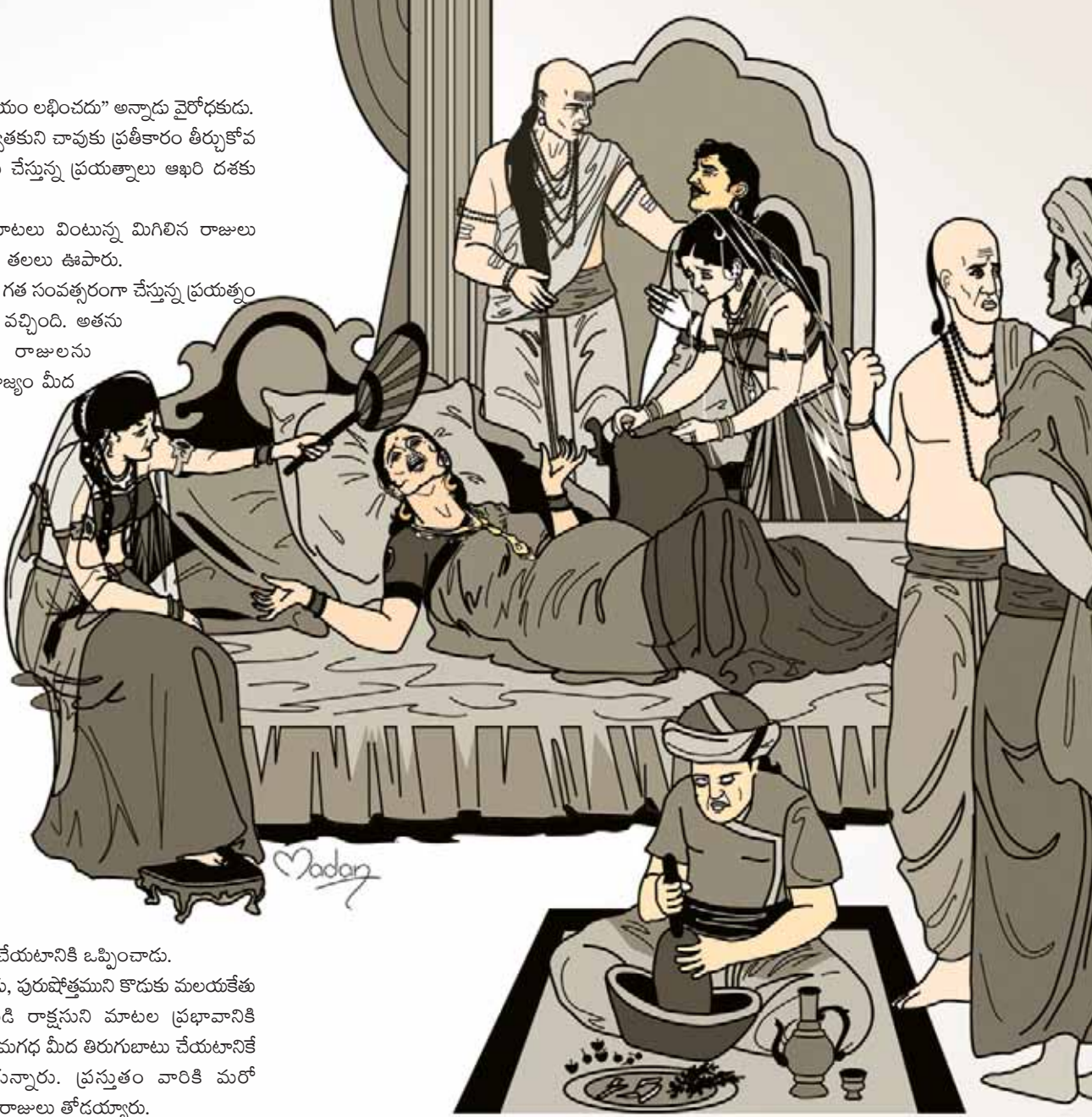
* * *

“ఇదే సమయం. ఇప్పుడు మగధ మగతలో ఉంది. చంద్రగుప్తుడు భౌతికంగా తప్ప ఈ లోకంలో లేడు. దండయాత్ర చేయటానికి ఇంతకు మించి

అనువైన సమయం లభించదు” అన్నాడు వైరోధకుడు. తన అన్న వర్సతకుని చావుకు ప్రతీకారం తీర్చుకోవటానికి అతను చేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఆఖరి దశకు వచ్చాయి.

అతని మాటలు వింటున్న మిగిలిన రాజులు అంగీకారంగా తలలు ఊపారు.

రాక్షసుడు గత సంవత్సరంగా చేస్తున్న ప్రయత్నం కొంత కొలిక్కి వచ్చింది. అతను కొంతమంది రాజులను మగధ సామ్రాజ్యం మీద

తిరుగుబాటు చేయటానికి ఒప్పించాడు.

వైరోధకుడు, పురుషోత్తముని కొడుకు మలయకేతు మొదటి నుండి రాక్షసుని మాటల ప్రభావానికి లోనయ్యారు. మగధ మీద తిరుగుబాటు చేయటానికే నిర్ణయించుకున్నారు. ప్రస్తుతం వారికి మరో అయిదుగురు రాజులు తోడయ్యారు.

పారశీక రాజ్యం నుండి మేఘాక్షుడు, కాశ్మీర రాజ్యం నుండి పుష్కరాక్షుడు, కులు రాజ్యం నుండి చిరవర్మనుడు, మలయ రాజ్యం నుండి నరసింహుడు, సైంధవ రాజ్యం నుండి సింధుసేనుడు అక్కడకు వచ్చారు.

సమావేశమైన రాజులతో పాటు శక సైన్యం, హూణ సైన్యం సిద్ధంగా ఉంది. ఆ రాజులు స్వయంగా తిరుగుబాటుకు సహాయం చేసే సాహసం చేయకపోయినా, తమ సైన్యంలో కొంత భాగం పంపి తోడ్పాటు అందిస్తున్నారు.

మిగిలిన విషయాల్లో ఎన్ని అభిప్రాయ భేదాలు ఉన్నా, దాడి చేయటానికి ఇంతకంటే మంచి సమయం ఉండదని అందరు ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయించుకున్నారు.

‘శత్రువు బలహీనత చూసి దెబ్బకొట్టటం చాణక్యుడు చెప్పిన మార్గమే. ఆ దారిలోనే అందరం

నడుద్దాం’ అనుకున్నారు వారు.

రణస్థలిగా మళ్లీ మధుర నగరమే ముందు వరసలో నిలబడింది.

తనకు ఇలాంటివి కొత్త కాదన్నట్లు, పవిత్ర మధుర నగరం మరో యుద్ధానికి వేదిక కాబోతుంది.

* * *

చాణక్యుడి గూఢచార వ్యవస్థ ఎంత బాగా పనిచేసిందంటే, కిరాత నగరంలో ఏడుగురు రాజులు సమావేశమైన సంగతి మరుసటి రోజుకే పావురాల టపా ద్వారా అతనికి తెలిసిపోయింది.

వెంటనే చంద్రగుప్తునితో సమావేశమయ్యాడు చాణక్యుడు. రాబోతున్న ప్రమాదం గురించి చెప్పాడు.

“మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చెయ్యండి. నన్ను విసిగించకండి” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు. అతను ఇంకా దుర్బర చనిపోయిన బాధ నుండి తేరుకోలేదు.

చంద్రగుప్తుడు అలానే అంటాడని చాణక్యునికి తెలుసు. అందుకే అతను తనతో దుర్బరకు వుట్టిన కొడుకును కూడా తీసుకు వచ్చాడు. చాణక్యుడే ఆ పిల్లవాడికి బిందుసారుడు అని పేరు పెట్టాడు.

“ఇదుగో! బిందుసారుడు. నీ కొడుకు. నీ వారసుడు. కాబోయే చక్రవర్తి” అంటూ కొడుకును చంద్రగుప్తుడికి అందించాడు.

చంద్రగుప్తుడు ఆ పిల్లవాడిని తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు.

“ఆ శిశువు నీ వారసుడే కాదు, దుర్బర నీకు వదిలిన జ్ఞాపకం. నువు చనిపోయిన దుర్బర జ్ఞాపకాలలో జీవిస్తూ, బ్రతికి ఉన్న వారసుడిని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నావు.”

“నేను నిర్లక్ష్యం చేసేదేముంది? వాడిని చూసుకోవటానికి మీరంతా ఉన్నారా?”

“అవును. పిల్లవాడు కాబట్టి వాడిని మేము చూసుకుంటాం. మరి ఈ రాజ్యాన్ని ఎవరు చూసుకోవాలి?”

చంద్రగుప్తుడు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“మామూలు వ్యవహారాలైతే అవి కూడా నేనే చూసుకుంటాను. కానీ ఇప్పుడు చేయవలసింది యుద్ధం. అది కూడా చిన్నా చితకా యుద్ధం కాదు. ఏడుగురు రాజులు నీకు వ్యతిరేకంగా ఏకమయ్యారు. నీ దుర్భర జ్ఞాపరంగా మిగిలిన ఈ మగధ వారసుడికి ఆ హక్కు దక్కకుండా చేయాలని చూస్తున్నారు”

అర్థం కానట్లు చూశాడు చంద్రగుప్తుడు.

“దుర్భర ఒక చక్రవర్తి కూతురు. మరో చక్రవర్తికి భార్య. అలానే కాబోయే చక్రవర్తి తన కొడుకు కావాలనుకోవటంలో తప్పు లేదు కదా! ఆమె కోరుకున్నది అదే. ఈ సింహాసనం వీడి హక్కు దాన్ని కాపాడి వాడికి అందచేయటమే నువ్వు దుర్భరకు ఇవ్వగలిగిన నివాళి” అన్నాడు చాణక్యుడు.

దుర్భరకు అన్యాయం జరుగుతోందన్న చాణక్యుని మాటలకు గాఢ నిద్ర నుండి మేలుకున్నట్లు

గుణపాఠం నేర్పాలనుకున్నాడతను.

సైన్యాన్ని ముందుండి నడిపించాడు చంద్రగుప్తుడు. “వారు మన మీద యుద్ధానికి రావటం కాదు, మనమే వారి మీదకు యుద్ధానికి వెళ్తున్నాం” అని ప్రకటించాడు.

చంద్రగుప్తుడే తమకు ముందుండి నాయకత్వం వహిస్తాడని తెలియటంతో, మగధ సైన్యంలో ఉత్సాహం మిన్నంటింది. అప్పటికప్పుడు విశాల సైన్యం మధుర దిక్కుకు బయలుదేరింది.

ఏనాడూ చూడని చంద్రగుప్తుని మహోగ్ర రూపం చూస్తున్నారు వారు.

ఎప్పటిలానే సైన్యం ముందు తన రథం నిలిపాడు. దాని మీద అతను మగధకు సంకేతంగా, తన పరిపాలనకు ప్రతీకగా స్వీకరించిన సింహధ్వజం ఎగురుతోంది. ఆ పతాకాన్ని చూడగానే సైన్యంలో అనియంత్రితంగా ధైర్యం తన్నుకు వస్తుంది. “అఖండ భారతం మన కల. అది నెరవేరబోతోందనుకున్న సమయంలో, మనలోనే కొందరు ద్రోహులు మనకు వెన్నుపోటు పొడవటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఇప్పుడు ఈ

చంద్రగుప్తుడి ఏకైక ధ్యేయం ఏడుగురు రాజులను ఓడించటం కాదు, వధించటం.

మధుర నగరం పొలిమేరల్లో యుద్ధం జరిగింది.

ఆ యుద్ధం గురించి పెద్దగా చెప్పుకునేదేమీ లేదు. అది పూర్తిగా ఏకపక్షంగా జరిగింది. చెప్పుకోవలసింది ఏమన్నా ఉందంటే, అది చంద్రగుప్తుని యుద్ధ విన్యాసాల గురించి. అతడిని అలా ఎవరూ ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఎటు చూసినా అతనే కనిపించాడు. దయాదాక్షిణ్యం అన్నది లేకుండా ఎదురుగా కనపడిన వాడిని కనపడినట్లు ఊచకోత కోశాడు.

శత్రు సైన్యం పారిపోతున్నా ఊరుకోలేదు. వెంటాడి మరి అంతం చేశాడు.

చివరికి మలయకేతు, వైరోధకుడు లొంగిపోతా మన్నా వినలేదు. “ఇది ఆఖరి యుద్ధం. మళ్లీ మళ్లీ యుద్ధం చేసే ఓపిక నాకు లేదు. మీలాంటి వారికి ప్రాణభిక్ష పెట్టి మీ కుట్రలకు నా ధ్యేయాన్ని పణంగా పెట్టలేను. మీ సంధి ప్రయత్నాలకు నేను ఒప్పుకోను” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

ఎదురు తిరిగిన ఏడుగురిని సంహరించి కానీ యుద్ధం ఆపలేదు.

యుద్ధం ముగిశాక కిరాత రాజ్యంలో దాక్కుని ఉన్న రాక్షసుడిని పట్టుకుని మరణశిక్ష విధించటమే కాక ఈసారి దాన్ని తను దగ్గర ఉండి అమలు చేయించాడు, చంద్రగుప్తుడు.

యుద్ధం అంటూ జరిగితే దాని ఫలితం ఎలా ఉంటుందో చాణక్యునికి ముందే తెలుసు. అందులో చంద్రగుప్తుడు ప్రస్తుతం రుద్రుని మరో అవతారంలా ఉన్నాడు. చంద్రగుప్తుడు ఇలా ఉగ్రరూపంలో ఉన్నప్పుడే అతని చేత చేయించాల్సిన పని మరొకటి మిగిలి ఉంది. అందుకే, పని పూర్తై వెనక్కి తిరుగుదామనుకుంటున్న చంద్రగుప్తునికి కబురు చేశాడు. “నేను గాంధారం వస్తున్నాను. మీరు కూడా అక్కడకు రండి” అని ఉంది ఆ సందేశంలో.

కొంత సైన్యాన్ని తీసుకుని గాంధార రాజధాని తక్షశిల చేరుకున్నాడు చంద్రగుప్తుడు. అంభి పరిపాలిస్తున్న గాంధార దేశానికి రాజధాని తక్షశిల. అంభి ఎన్నిసార్లు తన విధేయతను మార్చుకున్నాడో అతనికే తెలియలేదు. ఊసరవెల్లి లాంటి అతనికి ఎప్పుడు ఎవరి పక్షాన ఉండాలో బాగా తెలుసు. అంభి ధననందుడికి సామంతుడిగా ఉండేవాడు. అలగ్జాండర్ దండెత్తి రావటంతో అతనికి లొంగిపోయి యుద్ధం తప్పించుకున్నాడు. అంతేకాకుండా పాంచాల రాజు పురుషోత్తముడితో అలగ్జాండర్ కి జరిగిన యుద్ధంలో పురుషోత్తముడికి వ్యతిరేకంగా పనిచేశాడు. అలగ్జాండర్ మరణం, చంద్రగుప్తుని ఉత్సాహం ఒకేసారి జరిగాయి. వెంటనే అతను చంద్రగుప్తుని పక్షం చేరిపోయాడు. ఏడుగురు రాజులు ఏకమై చంద్రగుప్తునికి వ్యతిరేకంగా పోరు ప్రారంభించినా అతను మాత్రం చంద్రగుప్తుని పక్షాన నిలిచాడు. అది

ఆ యుద్ధం గురించి పెద్దగా చెప్పుకునేదేమీ లేదు. అది పూర్తిగా ఏకపక్షంగా జరిగింది. చెప్పుకోవలసింది ఏమన్నా ఉందంటే, అది చంద్రగుప్తుని యుద్ధ విన్యాసాల గురించి. అతడిని అలా ఎవరూ ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఎటు చూసినా అతనే కనిపించాడు. దయాదాక్షిణ్యం అన్నది లేకుండా ఎదురుగా కనపడిన వాడిని కనపడినట్లు ఊచకోత కోశాడు.

శత్రు సైన్యం పారిపోతున్నా ఊరుకోలేదు. వెంటాడి మరి అంతం చేశాడు.

చివరికి మలయకేతు, వైరోధకుడు లొంగిపోతా మన్నా వినలేదు. “ఇది ఆఖరి యుద్ధం. మళ్లీ మళ్లీ యుద్ధం చేసే ఓపిక నాకు లేదు. మీలాంటి వారికి ప్రాణభిక్ష పెట్టి మీ కుట్రలకు నా ధ్యేయాన్ని పణంగా పెట్టలేను. మీ సంధి ప్రయత్నాలకు నేను ఒప్పుకోను” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

మేలుకున్నాడు చంద్రగుప్తుడు. “అలా ఎన్నటికీ జరగదు. ఏడుగురు కాదు, ఎంతమంది రాజులు కలిసి వచ్చినా అఖండ భారతాన్ని అంగుళం కూడా ఆక్రమించలేరు. దుర్భర కొడుకే కాబోయే చక్రవర్తి. ఇది మీకు నేను ఇస్తున్న వాగ్దానం” అని లేచి నిలబడ్డాడతను.

* * *

అప్పటి వరకు దుర్భర మరణంతో చంద్రగుప్తుడు సుషుప్తావస్థలోకి వెళ్లి పోయాడు. అతని మనసంతా దుర్భరమైన దుఃఖంతో గూడు కట్టుకుపోయింది.

ఇన్నాళ్లు ఆ బాధ, ఆ దుఃఖం పోగొట్టుకోవటానికి ఏం చేయాలో అతనికి అర్థమయ్యేది కాదు. తనకి జరిగిన అన్యాయానికి కారణం ఎవరో తెలిసేది కాదు. కానీ, ఇప్పుడు ఆ బాధ, కోపం, క్రోధంగా మారాయి.

తన బాధకు ఎవరు కారణమో తెలియకపోయినా, తన మీదకు దండెత్తి వస్తున్న శత్రుమూకల ధ్యేయం మాత్రం, అఖండ భారతం అనే తన గురువు కలను చెడగొట్టటమని అర్థమైంది. తనను గద్దెదించటం వారి కల అని అర్థమవుతూనే ఉంది. తన కొడుకుకు సంక్రమించవలసిన భావి భారత సమ్రాట్టు అనే హక్కును దొంగలించాలని చూస్తున్న వారికి ఒక గట్టి

ద్రోహాన్ని సహిస్తే, రేపు మన అఖండ భారతం చెల్లా చెదరవుతుంది. మరలా మన తరువాత తరానికి ఒక దేశం అంటూ లేకుండా పోతుంది. అందుకే ఇది మన దేశ నిర్మాణం కోసం చేస్తున్న ఆఖరి పోరాటం. ఎవరికీ భయం లేదు. విజయం మనదే. ఎందుకంటే బలం మన వైపు ఉందని కాదు, ధర్మం మన వైపు ఉంది కాబట్టి. ఈ సింహధ్వజం శాశ్వతంగా అఖండ భారత చిహ్నంగా నిలిచి పోతుంది. ఇది ఎగురుతున్నంత సేపు మనకు ఓటమి ఉండదు. పదండి ముందుకు” అంటూ వారిని ఉత్సాహపరిచాడు.

ఉరుకులు పరుగుల మీద బయలుదేరింది మగధ సైన్యం. అది యుద్ధానికి వెళుతున్నట్లు లేదు. ఏదో ఉత్సాహానికో, శుభకార్యానికో వెళుతున్నట్లుంది. ఎవరికీ విజయం మీద అనుమానం లేదు.

అంత త్వరగా మగధ సైన్యం యుద్ధానికి సిద్ధపడి వస్తుందని ఊహించలేదు ఏడుగురు రాజులు. కానీ, వారు కూడా ఎప్పటి నుండో తయారుగానే ఉన్నారు కాబట్టి పోరాటానికి సిద్ధపడ్డారు. సిద్ధపడక మరోమార్గం కూడా వారి ముందు లేదు. ప్రస్తుతం

అతనికున్న విశ్వాసం కాదు. ఎదుటి వక్షంలో పురుషోత్తముని కొడుకు మలయకేతు ఉండటం.

నవ్రాట్టు చంద్రగుప్తుని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు అంభి.

అప్పుడే చాణక్యుడు తక్షశిల చేరుకున్నాడు. చాలా నవత్వరాల క్రితం వదిలి పెట్టిన తక్షశిల విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్లి ధర్మపాలుడిని కలుసుకున్నాడు. చాణక్యునిలోని ప్రతిభని గుర్తించి, అతన్ని దగ్గరకు తీసి, అతని ప్రతిభను అందరికీ తెలిసేలా చేసిన ధర్మపాలుడు, ఇప్పుడు ముదిమి భారతం బాధపడుతున్నాడు.

“ఎన్నాళ్లకెన్నాళ్లకు చాణక్య! అనుకున్నది సాధించావ్. అఖండ భారతం అన్న నీ కలను నెరవేర్చుకున్నావ్. కలలు అందరూ కంటారు. కానీ పట్టుబట్టి వాటిని నిజం చేసే స్థైర్యం ఎవరిలోనో కానీ ఉండదు. ఏ మనిషికైనా ఇంతకంటే ఏం కావాలి?” అన్నాడు ధర్మపాలుడు.

“చేసింది కొంతే ఆచార్య! చేయాల్సింది ఎంతో ఉంది” అంటూ అసంపూర్ణిగా అయినా తన పని ఇంకా పూర్తికాలేదని చెప్పాడు చాణక్యుడు.

ధర్మపాలుడితో కొద్ది సమయం గడిపి బయటకు వచ్చాడు చాణక్యుడు. ఒకసారి అప్యాయంగా తను గడిపిన విశ్వవిద్యాలయం పరిసరాలను తనివి తీరా చూసుకుని, చంద్రగుప్తుడు బస చేసిన రాజ ప్రాసాదానికి బయలుదేరాడు.

రాజప్రాసాదంలోకి ప్రవేశిస్తుంటే అంభిని ఎదిరించి ఈ నగరాన్ని రాజ్యాన్ని వదిలి పారిపోయిన రోజులు గుర్తుకు వచ్చాయి చాణక్యునికి.

ఒకనాడు తనని పట్టుకుని వధించాలని ప్రయత్నించిన అంభి ఇప్పుడు పూర్ణ కుంభంతో ఎదురు వచ్చి స్వగతం పలుకుతుంటే నవ్వు వచ్చింది చాణక్యునికి.

‘మనిషి గట్టిగా ఏదైనా కోరుకుంటే అది జరిగి తీరుతుందనటానికి తన చరిత్ర నిదర్శనం. విశ్వవిద్యాలయంలో చదువు చెప్పుకునే తను ఇలా అఖండ భారతానికి గురువునవుతానని ఊహించాడా?’

అలోచనల మధ్య చంద్రగుప్తుని మందిరం వచ్చింది.

“ఆచార్య! మీ కోరిక నెరవేరింది. మీకు ఇక శత్రువుల భయం అన్నది లేకుండా చేశాను” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

“అవును, చంద్రగుప్తా! ఇంత చిన్న వయసులో నువు సాధించింది అనన్య సామాన్యం. నా కలను నెరవేర్చావ్. మాతృభూమి ఋణం తీర్చుకున్నావు” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“నన్ను ఇక్కడకు ఎందుకు రమ్మన్నారో తెలుసుకోవచ్చా?” సూటిగా విషయానికి వస్తూ అడిగాడు చంద్రగుప్తుడు.

“అఖండ భారతం స్థాపించాం నిజమే. మనకిక దేశం లోపల నుండి ఎలాంటి భయం లేదు. కానీ, బయటి దేశాల నుండి కూడా భయం లేకుండా చూసుకోవాలి. అప్పుడే దేశం మరింత పురోగమిస్తుంది.”

“మనల్ని భయపెట్టే బయటి దేశాలు ఏమున్నాయి?” కొంత ఆశ్చర్యంగా ఒకింత గర్వంగా అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

“పర్షియా సామ్రాజ్యం గురించి మరచిపోయావా చంద్రగుప్తా? పర్షియన్ రాజు డేరియస్ ని ఓడించి అలగ్జాండర్ ఆ సామ్రాజ్యాన్ని తనది చేసుకున్నాడు. అలగ్జాండర్ చనిపోయాక అది అతని సైన్యాధికారి సెల్యుకస్ ఏలుబడిలోకి వచ్చింది. సెల్యుకస్ కి ప్రజాభిమానం లేదు. యుద్ధం చేయగల తెగవ కూడా లేదు. అందుకే ఇదే సమయం”

చాణక్యుని మాటలను మధ్యలోనే అడ్డుకున్నాడు చంద్రగుప్తుడు. “దేనికి సమయం? పర్షియా మీద దాడి చేయటానికా? ఒకసారి హిందూకుష్ పర్వతాలను దాటి వచ్చిన అలగ్జాండర్ కి ఏ గతి పట్టిందో మనం చూశాం. ఇప్పుడు మనం అటు వెళ్తే మన గతి కూడా అదే. అంత ప్రమాదభరితమైన దాడి అవసరమా? నేను భయపడుతోంది నా గురించి కాదు, అమాయకులైన సైన్యం ప్రాణాల గురించి.”

(సశేషం)

స్వర్ణీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీ

స్వర్ణీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారకార్థం నిర్వహిస్తున్న ‘నవలల పోటీ- 2020’ని ప్రకటిస్తూ జాగృతి జాతీయ వారపత్రిక రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

పుధమ బహుమతి రూ. 25,000

ద్వితీయ బహుమతి రూ. 20,000

సూచనలు :

- నవల 125-150 (ఎ4, 15 పాయింట్) పేజీలకు మించరాదు.
- ఒక రచయిత ఒక్క నవల మాత్రమే పంపించాలి.
- సాధ్యమైనంతవరకు డీటీపీ చేయించిన నవలలు పంపితే మంచిది.
- ఇతివృత్తం భారతీయ జీవన విధానానికి, విలువలకు అద్దం పట్టేదిగా ఉండాలి.
- నవల మీద రచయిత పేరు ఉండరాదు. హామీపత్రంలో మాత్రమే పేర్కొనాలి.
- తుది నిర్ణయం జాగృతి సంపాదకమండలిదే. దీని మీద ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు తావు లేదు.
- నవలలు పంపవలసిన చిరునామా : 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్- 500027.

నవలలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరి తేదీ : 16 నవంబర్, 2020

కరోనా బారిన పడినవారు ఎలాంటి భయాందోళనలకు గురి కావద్దని, దైర్యంగా ఉంటే ఎంతటి రోగానైనా సులభంగా జయించవచ్చని క్షేత్ర (కర్నూలక, ఆంధ్ర, తెలంగాణ) సేవాప్రముఖ్ ఎక్స్ చంద్రశేఖర్ చెబుతున్నారు. లాక్డౌన్ 1, 2 సమయాల్లో ఆర్థికంగా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్న ఎంతోమందిని అక్కున చేర్చుకొని వారి ఆకలిని తీర్చింది సేవాభారతి. అంతేకాదు, కొన్ని వందల మంది వలస కూలీలను సురక్షితంగా తమ గమ్యస్థానాలకు చేర్చింది. అలాగే కరోనా వైరస్ విజృంభిస్తున్న ప్రస్తుత తరుణంలో కరోనా పోరులో రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో మొదటి వరుసలో ఉండి విస్తృత సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నది. సరైన సమయంలో, సరైన వైద్య సలహాలు అందిస్తూ ఎందరో ప్రాణాలను కాపాడుతున్నది. కరోనా పాజిటివ్ గా నిర్ధారణ అయిన వారిలో ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపేందుకు మరోసారి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నది. ఈ సందర్భంగా క్షేత్ర సేవాప్రముఖ్ ఎక్స్ చంద్రశేఖర్ తో జాగృతి ముఖాముఖీ నిర్వహించింది. ఆ వివరాలు పాఠకుల కోసం..

'ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపుదాం'

కరోనా నివారణలో సేవాభారతి ప్రస్తుతం ఎటువంటి పాత్రను పోషిస్తున్నది?

అన్ లాక్ ప్రక్రియ ప్రారంభమైన తర్వాత సామాజిక స్థితిగతుల్లో మార్పు వచ్చింది. లాక్డౌన్ సమయంలో ప్రజలు క్షేమంగా భావించారు. అన్ లాక్ ఎప్పుడైతే ప్రారంభమైందో అప్పటినుంచి పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయింది. నిత్యం 70 నుంచి 80 వేల మంది కరోనా బారిన పడుతున్నారు. దేశవ్యాప్తంగా ఇప్పటివరకు 25 లక్షల కేసులు నమోదయ్యాయి. కరోనా మా ఇంటికి కూడా వస్తుందనే భయం ప్రతిఒక్కరిలో మొదలైంది. ఈ భయం కరోనా కంటే పెద్ద ప్రమాదం. సమాజంలో ప్రకృతి వివత్తులు సంభవించినప్పుడు లేదా ఊహించని పరిణామాలు ఎదురైనప్పుడు ఎన్ జిఓలు, ఇతర సేవా సంస్థలు ముందుకు వస్తుంటాయి. కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితి వేరు. కరోనా బాధితులకు సేవలందించేందుకు వెళ్తేవారు కూడా ఈ వ్యాధి బారినపడే అవకాశం ఉన్నది. పైగా ఇదంతా వైద్యంతో ముడిపడిన అంశం. కరోనాను ఎదుర్కోవాలంటే వైద్య అవగాహన (మెడికల్ అవేర్ నెస్) కల్పించడం ముఖ్యం. సేవాభారతి ప్రస్తుతం ఇదే పనిని ఒక యజ్ఞంలా నిర్వహిస్తున్నది. ఇందులో భాగంగా కరోనాతో బాధపడుతున్న వారితో నేరుగా మాట్లాడే విధానాన్ని సేవాభారతి రూపొందించింది.

ఆ విధానం గురించి వివరిస్తారా?

కరోనా లక్షణాలు కనిపించగానే సేవాభారతి టోల్ ఫ్రీ నంబర్- 040-48210101కి ఎవరైనా సరే కాల్ చేయవచ్చు. లక్షణాలను బట్టి మా డాక్టర్లు వారికి వైద్య సలహా అందిస్తారు. టెస్ట్ లో పాజిటివ్

వచ్చిన వారికి వైద్యుని సలహా మేరకు కిట్ ను కూడా అందజేస్తాం. ఇది కిట్ వ్యవస్థ. వారు నిరంతరం మా వైద్యుల పర్యవేక్షణలో ఉంటారు. ప్రస్తుతం కరోనా లక్షణాలతో బాధపడుతున్న వారు, టెస్ట్ అనంతరం పాజిటివ్ గా నిర్ధారణ అయిన వారు దాదాపు 80 శాతం మంది ఇంట్లోనే ఉండి చికిత్స పొందుతున్నారు. కేవలం 20 శాతమే ఆసుపత్రిలో చేరుతున్నారు. కాబట్టి హోం ఐసోలేషన్ లో ఉన్నవారికి వైద్య సలహా తప్పనిసరి. మందులు ఎంత ముఖ్యమో వైద్య సలహా కూడా అంతే ముఖ్యం. సేవాభారతి ఈ విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబరుస్తోంది.

సేవాభారతి అందించే కిట్ లో ఎటువంటి పరికరాలు ఉంటాయి?

సేవాభారతి అందించే ఈ కిట్ లో ఆక్సిమీటర్, థర్మామీటర్, జ్వరం మాత్రలు, విటమిన్ మాత్రలు, మాస్కులు, గొంతునొప్పి నుంచి ఉపశమనం కలిగించే మాత్రలు, ఆవిరి పట్టేందకు వాడే మాత్రలు ఉంటాయి. రూ. 2500/- విలువ చేసే ఈ కిట్ ను సేవాభారతి ఉచితంగా అందజేస్తోంది. ఈ కిట్ వల్ల ఉపయోగం ఏమంటే పేషెంట్ బయటకు వెళ్లకుండా ఇంట్లోనే ఉండి చికిత్స పొందవచ్చు. ఆ తర్వాత, ఒకవేళ వైద్య సలహా అవసరం అయితే ఐసిఎంఆర్ గైడ్ లైన్స్ మేరకు మా డాక్టర్లు వారితో నేరుగా మాట్లాడి సలహాలు అందిస్తారు. తెలంగాణ వ్యాప్తంగా దాదాపు అన్ని జిల్లా కేంద్రాలు, మండల కేంద్రాల్లోనూ మా కిట్ సెంటర్లు ఉన్నాయి. అయితే ఈ కిట్ అందరికీ అందించరు. వైద్యుడి సలహా మేరకే దీనిని అందిస్తారు. ఇప్పటి వరకు తెలంగాణ వ్యాప్తంగా 1200 మందికి ఈ కిట్ ను అందించాం.

కరోనా బారినపడిన వారికి ప్రభుత్వాలు కూడా

కిట్ లను అందిస్తున్నాయి. అయితే సేవాభారతి అందిస్తున్న కిట్ లకు, ప్రభుత్వం అందించే వాటికి తేడా ఏమిటి?

కరోనా సోకి హోం కేర్ లో చికిత్స పొందుతున్న వారికి ప్రభుత్వాలు కూడా కిట్ లను అందిస్తున్నాయి. కానీ అవి పూర్తిస్థాయిలో అందడం లేదు. పైగా హోం ఐసోలేషన్ లో ఉన్న కరోనా రోగుల విషయంలో ప్రభుత్వ వైద్యుల నిరంతర పర్యవేక్షణ కూడా ఉండటం లేదని తెలుస్తోంది. సేవాభారతి అందిస్తున్న కిట్ లో ఉండే అతి ముఖ్యమైన పరికరం ఆక్సిమీటర్. దీని ద్వారా కరోనా బారినపడిన వారు శరీరంలోని ఆక్సిజన్, పల్స్ రేటును ఎప్పటికప్పుడు ఎవరికివారో పరిశీలించుకోవచ్చు. ఆక్సిజన్ రేటు తక్కువగా ఉన్న వారు డాక్టర్ సలహా మేరకు ఆసుపత్రిలో చేరి ప్రాణాలు రక్షించుకుంటున్నారు. ఈ పరికరం ప్రభుత్వం అందించే కిట్ లో లేదు. దానివల్ల చాలా మంది కరోనా రోగులు ఆక్సిజన్ లెవెల్స్ పడిపోయినా కూడా గ్రహించకపోవడం వల్ల ప్రాణాల మీదకు వస్తోంది.

ఆక్సిమీటర్ ఎలా పని చేస్తుంది?

జ్వరం, గొంతునొప్పి, పొడి దగ్గు, నిద్రలేమి వంటివి కరోనా సాధారణ లక్షణాలు. అయితే కషాయం, పోషకాలు కలిగిన ఆహారం తీసుకోవడం, రోజుకి రెండు సార్లు ఆవిరి పట్టడం, గోరువెచ్చని ఉప్పు నీటితో రోజుకి రెండు, మూడు సార్లు పుక్కిలించడం వంటి వాటి ద్వారా రోగ నిరోధకశక్తి కాస్త ఎక్కువగా ఉన్న వారు ఈ వైరస్ నుండి త్వరగా బయటపడు తున్నారు. కానీ అనుబంధ రోగాలు (Co-Morbidity)తో బాధపడుతున్న వారికి ఈ వైరస్ ప్రాణాంతకంగా మారింది. డయాబెటిస్, కిడ్నీ

సంబంధిత రోగాలు, హృదయ సంబంధ రోగాలతో బాధపడుతున్న వారిలో ఈ వైరస్ వేగంగా వ్యాపిస్తోంది. వారిలో ఈ వైరస్ కణాలు ఊపిరితిత్తుల మీద తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. దీంతో చాలా మంది శ్వాస తీసుకోవడంలో ఇబ్బందులతో మరణిస్తున్నారు. ఒకవేళ కాస్త ముందుగానే ఈ పరిస్థితిని గమనించినా సమయానికి ఆసుపత్రిలో బెడ్లు దొరకక మరణిస్తున్నారు. ఒకవేళ బెడ్ దొరికినా కార్పొరేట్ ఆసుపత్రిలో కరోనా చికిత్సకు అయ్యే లక్షల రూపాయల బిల్లులను చూసి భయాందోళనలు చెందుతున్నారు. ఈ భయంతోనే కొందరు రోగులు ఆత్మహత్య చేసుకున్న సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. కాబట్టి శరీరంలో ఎప్పటికప్పుడు ఆక్సిజన్ లెవల్స్ ని తెలుసుకుంటే ఈ పరిస్థితిని అధిగమించవచ్చని సేవాభారతి భావించింది. అందుకే మేము అందిస్తున్న కిట్లో ఆక్సిమీటర్ ను కూడా చేర్చాము. దీని ద్వారా కరోనాతో బాధపడుతున్న వారు తమ ఆక్సిజన్ రీడింగ్ ను ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకోవచ్చు. ఈ పరికరంలో చేతి వేలు పెట్టడం ద్వారా ఆక్సిజన్ స్థాయిని, పల్స్ రేటును తెలుసుకోవచ్చు. మొదట ఆక్సిజన్ శాతం తెలుసుకున్న వెంటనే ఆరు నిమిషాలు పాటు నడిచి మరలా ఆక్సిజన్ శాతం చూడాలి. ఈ పరీక్ష సమయంలో పల్స్ రేటు 95 పైనే ఉండాలి. ఒకవేళ అంతకంటే తక్కువగా ఉంటే వెంటనే ఆసుపత్రికి వెళ్లాలి. ఈ విధంగా ఆక్సిమీటర్ పరికరం ద్వారా ముందుగానే శరీరంలోని ఆక్సిజన్ లెవల్స్ ని తెలుసుకుని సరైన సమయంలో ఆసుపత్రిలో చేరి ప్రాణాలు రక్షించుకున్నామని చాలా మంది మాకు చెబుతున్నారు.

సేవాభారతి టోల్ ఫ్రీ నంబర్ లో ఏ సమయాల్లో సంప్రదించవచ్చు?

మా టోల్ ఫ్రీ నంబర్ కి ఉదయం 8 నుంచి రాత్రి 11 గంటల వరకు ఎప్పుడైనా కాల్ చేసి వైద్య సలహా పొందవచ్చు. వైద్య సలహా కోసం నిత్యం వేల సంఖ్యలో మా కాల్ సెంటర్ కు ఫోన్లు వస్తున్నాయి.

సేవాభారతి అందించే ఈ కిట్ లో ఆక్సిమీటర్, థర్మామీటర్, జ్వరం మాత్రలు, విటమిన్ మాత్రలు, మాస్కులు, గొంతునొప్పి నుంచి ఉపశమనం కలిగించే మాత్రలు, ఆవిరి పట్టేందుకు వాడే మాత్రలు ఉంటాయి. రూ. 2500/- విలువ చేసే ఈ కిట్ ను సేవాభారతి ఉచితంగా అందజేస్తోంది. ఈ కిట్ వల్ల ఉపయోగం ఏమంటే పీషెంట్ బయటకు వెళ్లకుండా ఇంటిలోనే ఉండి చికిత్స పొందవచ్చు. ఆ తర్వాత, ఒకవేళ వైద్య సలహా అవసరం అయితే ఐసీఎంఆర్ గైడ్ లైన్స్ మేరకు మా డాక్టర్లు వారితో నేరుగా మాట్లాడి సలహాలు అందిస్తారు.

అంతేకాదు కరోనా రోగులకు సంబంధించి సేవాభారతి డిజిటల్ హెల్త్ రికార్డును కూడా నిర్వహిస్తోంది. దీనిలోని ట్రాకింగ్ సిస్టమ్ ద్వారా కరోనా రోగులు నిరంతరం వైద్యుల పర్యవేక్షణలో ఉంటారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఎంతమంది కార్యకర్తలు భాగస్వాములయ్యారు?

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో సేవాభారతి ఈ కార్యక్రమాలను విస్తృతంగా నిర్వహిస్తోంది. 25 మంది పూర్తి స్థాయి ఉద్యోగులుగా మా కాల్ సెంటర్ లో 24/7 విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. తెలంగాణ వ్యాప్తంగా 100 మంది కార్యకర్తలు ఈ కార్యక్రమంలో పాలుపంచుకుంటున్నారు. 60 మంది వైద్యులు సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో విశేష సేవలందిస్తున్నారు. ఇప్పటి వరకు 2503 మంది కరోనాతో బాధపడుతున్న వారు మా టోల్ ఫ్రీ నంబర్ కు కాల్ చేసి రిజిస్టర్ చేసుకున్నారు. వారిలో ఒక్క హైదరాబాద్ లోనే 753 మంది ఉన్నారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా నమోదు చేసుకున్న వారి సంఖ్య 1800. వీరి కుటుంబ సభ్యులకు కూడా సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో టెస్టులు నిర్వహించాం. ఆసుపత్రికి వెళ్లకుండా హోం క్వారంటైన్ లోనే కోలుకున్న వారి

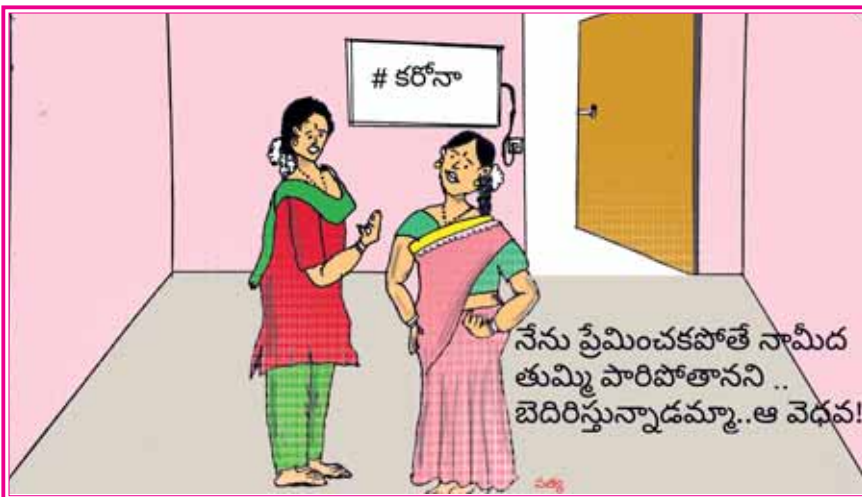
సంఖ్య 820. అంతేకాదు, ఆసుపత్రిలో చేరాల్సిన అవసరమున్న వారికి వివిధ ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ ఆసుపత్రిల్లో ఖాళీగా ఉన్న బెడ్ల సమాచారాన్ని కూడా అందిస్తున్నాం. దీని ద్వారా వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని బట్టి ఆసుపత్రిల్ని ఎంచుకునే వీలు వారికి కలుగుతోంది. అంతేకాదు ఆసుపత్రిలో చేరిన వారి సమాచారం కూడా ఎప్పటికప్పుడు తెలుసు కుంటున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా ఈ మధ్యనే మా కాల్ సెంటర్ ను ప్రారంభించాము.

కరోనా రోగుల్లో వైద్యాన్ని నింపేందుకు సేవాభారతి ఎటువంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తోంది?

కరోనా బారిన పడిన వాళ్లందరినీ ఒక గ్రూప్ గా ఏర్పాటు చేసి మానసిక వైద్య నిపుణులతో ఫ్యామిలీ కౌన్సిలింగ్ నిర్వహిస్తున్నాం. ఈ కార్యక్రమానికి తెలంగాణ సైకియాట్రిస్ట్ అసోసియేషన్ వైద్యులు సహకరిస్తున్నారు. ఇప్పటి వరకు ఐదు వందల మందికి కౌన్సిలింగ్ నిర్వహించాం. సేవాభారతి యూ ట్యూబ్ చానల్ ద్వారా ప్రతిరోజు ఉదయం 11 గంటల నుంచి 12 గంటల వరకు యోగా క్లాసులు కూడా నిర్వహిస్తున్నాం. కరోనా నుంచి పూర్తిగా కోలుకున్న కొందరు స్వచ్ఛందంగా ప్లాస్మా డొనేషన్ కి ముందుకు వస్తున్నారు. మరికొందరు కూడా ఆసక్తిగా ఉన్నారు.

కరోనా నేపథ్యంలో ప్రజలకు మీరిచ్చే సందేశం?

కరోనా సోకిన వారు ఎవరైనా సరే అంతగా భయపడాల్సిన అవసరం లేదు. గతంతో పోల్చితే ఈ మహమ్మారి నుంచి కోలుకుంటున్న వారి సంఖ్య పెరుగుతూనే ఉంది. అయితే పాజిటివ్ గా నిర్ధారణ అయి హోం ఐసోలేషన్ లో ఉన్నవారు తప్పనిసరిగా వైద్య సలహా పొందాలి. శ్వాస తీసుకోవడంలో ఇబ్బంది ఉన్నవారు వెంటనే ఆసుపత్రిలో చేరాలి. కరోనా రోగులు ఆత్మస్థైర్యం కోల్పోతే రోగ నిరోధకశక్తి తగ్గే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి చుట్టుపక్కల వారు గానీ, బంధువులు గానీ వారిలో మానసిక ధైర్యాన్ని నింపేందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. ఇది పౌరులుగా మనందరి బాధ్యత.

ఎండమావి

ఎం.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రసాద్

అది రామాపురం అనే కుగ్రామం. అప్పుడే తెలతెలవారుతోంది. సూర్యభగవానుడు కొండల నడుమ నుంచి తొంగి చూస్తున్నాడు. పక్షులు తమ కిలకిలరావాలతో వీనులకు విందు చేస్తున్నాయి. ఊరిని ఆనుకుని ఉన్న సెలయేరు సవ్వడి చేసుకుంటూ పారుతోంది. ఊరి మధ్యలోంచి ఉన్న పట్టాల మీదుగా ఒక రైలు పెద్దగా శబ్దం చేసుకుంటూ పరుగు పెట్టసాగింది. ఆ శబ్దానికి అంతవరకు తమ యజమానులు చెప్పినట్టు వింటూ క్రమశిక్షణగా మెలిగిన పశువులు, ఒక్కసారిగా చెల్లాచెదురుగా పరిగెత్తసాగాయి. ఊరి బావిలో మంచినీళ్లు చేదుకోడానికి కొంత మంది పడుచులు అంచయా నలలా వయ్యారంగా నడుస్తూ, బిందెలతో వింత శబ్దాలు చేస్తూ, కూనిరాగాలు తీస్తూ వెడుతున్నారు.

ఈ రోజులలో కూడా స్వచ్ఛమైన గాలి, వాతావరణం, అవ్యాయత, అసురాగాలకు మారుపేరే రామాపురం. మొత్తం జనాభా పదివేలలోపే ఉంటుంది. దాదాపు ఆ ఊరిలో ఉన్న వారంతా ఐకమత్యంతో కలిసిమెలిసి ఉంటారు. అయితే అక్కడి వాళ్లలో సహజంగానే ఒకటి రెండు కలుపు మొక్కలు లేకపోలేదు. ఆ ఊరిలో దాదాపు ముప్పయి సంవత్సరాలు వయస్సు కలిగిన నరేంద్ర.. భార్య మృదుల, కొడుకు నవీన్తో కాపురం ఉంటున్నాడు. అతనికి తాతల నుంచి సంక్రమించిన ఆస్తి ఉంది. అది తరతరాలు పంచుకోగా ప్రస్తుతం ఇరవై ఎకరాల మాగాణి ఉంది. అతనికి దానిమీద ఆదాయం బాగానే వస్తుంది. తిండికి, బట్టికి ఏ లోటు లేదు. నరేంద్ర తను తిని నలుగురికి పెట్టే సమర్థత ఉన్నవాడు. ఉన్నదానితో తృప్తి పడి హాయిగా బతుకుతున్నాడు. నరేంద్ర తను సంతోషంగా ఉండడమే కాక తన చుట్టుపక్కల వాళ్లు కూడా సంతోషంగా ఉండాలని కోరుకునే వాడు. ఇతరులకు సహాయం చేయడంలో చందమామ కథలలో 'పరోపకారి పాపన్న' లాంటివాడు.

నరేంద్ర శ్రీమతి మృదుల కూడా అతనికి అన్ని విధాలా తగిన భార్య. కుల, మత, సామాజిక అంతస్తు, ఆర్థిక అంతస్తు భేదం లేకుండా అందరితో చనువుగా ఉంటూ, తలలో నాలుకలా ఉంటుంది. కొడుకు నవీన్ కూడా తన క్లాసులోనే కాక, స్కూల్లో కూడా మంచి పేరు తెచ్చుకున్నాడు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ఆ కుటుంబం అంటే ఊరందరికీ

పల్లమాలిన అభిమానం, గౌరవం.

నరేంద్ర సంతృప్తిగా బతుకుతున్నా దగ్గరలో పట్నంలో ఉన్న కొంత మంది స్నేహితులు అతనికి ఏదేదో చెప్పి ఊరిస్తూ, అతని మనస్సుని కలుషితం చేయడానికి, తమ శక్తి వంచన లేకుండా ప్రయత్నిస్తున్నారు. వాళ్లలో ముఖ్యుడు చిన్నప్పటి నుంచి అతని పక్క ఇంట్లోనే ఉండి, అతనితో కలిసి డిగ్రీ వరకు చదువుకున్న నిషాంత్.

నిషాంత్ సిటీలో బట్టల వ్యాపారం చేస్తున్నాడు. మొదట్లో కొన్నాళ్లు కష్టపడ్డా ప్రస్తుతం రెండు చేతులా సంపాదిస్తున్నాడు. నిషాంత్ తల్లిదండ్రులు రామాపురంలోనే ఉంటున్నారు. అతని తండ్రి కూడా ఆ ఊరిలో రైతు. నిషాంత్ దీపావళి పండగకి రామాపురం వచ్చాడు.

నిషాంత్, నరేంద్రని కలిసి "ఒరేయ్.. నరు ఈ రామాపురంలో మట్టి వి నుక్కంటూ ఏం చేస్తావురా!? ఎన్నాళ్లు ఆ గొర్రె తోకలాంటి ఆదాయం, ఆ పాడు పడ్డ ఇంట్లో మకాం? హాయిగా సిటీకి వచ్చేయ్. నువ్వు కూడా ఏదో ఒక వ్యాపారం మొదలు పెట్టావంటే కొట్టు సంపాదించ వచ్చు. చెల్లెమ్మను, నవీన్ను పెద్ద బంగ్లాలో ఉంచచ్చు. కారు కొనుక్కోవచ్చు. నవీన్ని పెద్ద స్కూల్లో చేర్పించవచ్చు. వాడి భవిష్యత్తుకు బంగారు బాటలు వేయవచ్చు. నా మాట విని వెంటనే ఆ పొలం, పుత్రా అమ్మేసి సిటీకి వచ్చేయ్. ఆ తాతలనాటి కొంప పట్టుకు వేళ్లాడకుండా దానిని అయిన కాడికి అమ్మేయ్. అక్కడ హాయిగా ఫ్లాట్ కొనుక్కోవచ్చు. దానితోపాటే కారు. ఎంతసేపు పాత చింతకాయ

పచ్చడిలా బతుకుతాను అంటావేమిటి!? మనం త్వరలో 2020లోకి వచ్చేస్తున్నాం" అన్నాడు.

"మీ నాన్న నీకు చిన్నప్పడే అలోచించి నిషాంత్ అని ఆధునికమైన పేరు పెట్టాడు అనుకుంటాను. ఇప్పుడు నాకు ఏ లోటు ఉందని నేను అనలేదే!?" అన్నాడు నరేంద్ర.

"నువ్వు అనలేదు.. కానీ నువ్వు అసలు ఎలా బతుకుతున్నావో నీకు తెలిస్తే కదా అనడానికి!? బావిలో కప్పు అదే ప్రపంచం అనుకుంటుంది. నువ్వు అంతే. కాస్త బయట ప్రపంచం చూడు. నువ్వు నీకే

కాదు చెల్లమ్మకి, నవీన్ కి కూడా అన్యాయం చేస్తున్నావు. పాపం వాళ్లు కూడా ఏమీ అనుభవించకుండా నీలాగే సీదాసాదాగా బతకమంటున్నావు” అన్నాడు నిషాంత్ మృదుల కేసి చూస్తూ.

“నిజమే అన్నయ్యా.... నా సంగతి వదిలేసెయ్యి.

పాపం వాడి భవిష్యత్తు గురించి కూడా ఆలోచించరు.” అంది మృదుల.

తమ పెళ్లి అయిన తరువాత మొదటిసారిగా ఆ విధంగా మాట్లాడిన మృదుల వైపు ఆశ్చర్యంగా చూసాడు సరేంద్ర. “మృదుల ... నేను నీకుగానీ, నవీన్ కి గానీ ఏమైనా లోటు చేస్తున్నానా!?” అని సరేంద్ర మృదులని సూటిగా అడిగాడు.

“అలా అని అన్నానా!? అన్నయ్య చెప్పినట్టు కాస్త నవీన్ భవిష్యత్తు గురించి కూడా ఆలోచించాలి అని అంటున్నాను. అందులో తప్పు ఏముంది?” అంది మృదుల.

‘చెప్పుడు మాటలు కాదు గానీ చెప్పిన మాటలు చాలా తొందరగా, చాలా బాగా పని చేసాయే’ అనుకున్నాడు సరేంద్ర.

“అయితే ఇంతకీ ఇప్పుడు ఏమిటంటావు?” అని అడిగాడు మృదులని.

“చెల్లెమ్మ చెప్పేది ఏమిటిరా? నేను చెప్పినట్టు చెయ్యి. పండగ అయిన తరువాత నాతో బాటే మీరు ముగ్గురూ కూడా రండి. రెండు రోజులు మా ఇంట్లో ఉండురుగాని. మనం అన్నీ వివరంగా మాట్లాడుకోవచ్చు. నీకష్టమైన వ్యాపారంలో పెట్టుబడి పెట్టుకోవచ్చు.... ఈ రోజే పొలం, ఇల్లు అమ్మకం గురించి ఆలోచించు” అన్నాడు నిషాంత్.

అన్యమనస్కంగా తల ఊపాడు సరేంద్ర.

“అలాగే అన్నయ్యా.. మీ కారు సరిపోదు కదా. మేము ఇంకో కారు కట్టించుకు వస్తాం. ఆ రెండు రోజులు మాతోనే ఉంచేసుకుంటాం.” అంది మృదుల హుషారుగా.

“అలాగేనమ్మా.. నరు.... నేను చెప్పినట్టు చెయ్యి. నీకు, మీ కుటుంబానికి బంగారు భవిష్యత్తు ఉంటుంది. ఈ రోజుల్లో వల్లెటూరులో ఏం ఉంటావు? మారే కాలంతో మనమూ మారాలి. ఈ విషయంలో నీ కన్నా మా చెల్లాయే నయం. ధైర్యంగా నిర్ణయం తీసుకుంది” అన్నాడు నిషాంత్ నవ్వుతూ.

“నిర్ణయాలు తీసుకోవడం సులభం. వాటిని అమలు పరచడం కష్టం” అన్నాడు సరేంద్ర తను కూడా నవ్వుతూ.

“మనుసుంటే మార్గం ఉందని పెద్దలు అంటూ

ఉంటారు” అంది మృదుల.

“మీ చెల్లాయిని భలే ప్రేమించావురా. అదే నేను ఏదైనా వందసార్లు చెబితేగానీ వినదు” అన్నాడు సరేంద్ర.

“ఊర్కండి. ఎవరైనా విన్నారంటే నిజమను కుంటారు” అంది మృదుల చిరు కోపంగా.

“నిజమే కదా” అన్నాడు సరేంద్ర మళ్ళీ.

“అదుగో మళ్ళీ” అంది మృదుల.

“నరు ... నీ సంగతి, మా చెల్లాయి సంగతి నాకు తెలుసు గాని ... మీరు వస్తున్నారు అంతే” అన్నాడు నిషాంత్.

“సరే, కానీ నాకు మంచి వ్యాపారం చూపించే, అలాగే ఎప్పటికప్పుడు నాకు సహాయ, సహకారాలు అందించే బాధ్యత నీదే” అన్నాడు సరేంద్ర.

“అంతా నాకు వదిలేయ్. నేను చూసుకుంటాను. నాది హామీ. నేను వస్తానురా నాన్న ఎదురు చూస్తుంటాడు” అంటూ సరేంద్ర దగ్గర సెలవు తీసుకుని బయలుదేరాడు నిషాంత్.

ఆ రోజు ఉదయాన్నే వని మీద పొలం వెళ్లిపోయాడు సరేంద్ర. మృదుల నవీన్ తయారు చేసి అదే ఊరిలో ఉన్న స్కూల్ కి ఆటోలో పంపించి తన రోజువారీ పనులలో నిమగ్నమైపోయింది.

అప్పటికి సమయం సుమారు పదకొండు కావస్తోంది. నవీన్ ఎవరో అపరిచిత వ్యక్తి కారులో తీసుకు వచ్చాడు. మృదుల కంగారు పడింది. స్కూల్ కి వెళ్లిన నవీన్, ఎవరో అపరిచిత వ్యక్తితో, అదీ కారులో రావడం ఆమెను ఆందోళనకి, ఆయోమయానికి గురి చేసింది. కారులో నవీన్ డీచర్స్ చూసిన మృదుల కొంత కుదుట వడినా, ఆమె మనస్సులో భయాందోళనలు ఇంకా తొలిగిపోలేదు. డీచర్ ఒక్క ఉరుకులో కారులోంచి దిగి కంగారుగా మృదుల దగ్గరికి వచ్చింది.

“నవీన్ స్కూల్ లో పడిపోయాడు మేడం. కారణం తెలియలేదు. ఆ కారులో ఉన్నది మా స్కూల్ ఓనర్. మీరు అర్జెంటుగా బయలుదేరితే మనం హాస్పిటల్ కి వెడదాం” అంటూ ‘తయారు అవ్వండి’ అన్నట్టుగా మృదులని ఇంటిలోకి తోసింది డీచర్.

మృదుల కంగారుగా “అయ్యో! ఏమయ్యింది నా బాబుకి” అంది వస్తున్న ఏడుపుని బలవంతంగా ఆపుకుంటూ.

“ముందు మీరు బయలుదేరండి...” అంది డీచర్ మృదులతో.

“మరి ఆయనకి... డబ్బు !?” ఏదో అడగబోయింది మృదుల.

“ఓనర్ గారు ఫోన్ చేసి, ఆయనను తిన్నగా ఆసుపత్రికి రమ్మని చెప్పారు... మీరు బయలుదేరండి. డబ్బు గురించి మీరు ఏమీ కంగారు పడకండి. ఓనర్ గారు ఆసుపత్రి వాళ్లతో అన్ని విషయాలు

మాట్లాడారు.” అంది టీచర్.

కొన్ని క్షణాలలో మృదుల తయారు అవడం, ఇంటికి తాళం వేయడం, కారులోకి పరిగెత్తడం జరిగింది. దారిలో విషయం పక్కింటి ఆవిడకి ఫోన్లో చెప్పింది మృదుల.

అరగంటలో ఆసుపత్రిలో ఉంది కారు. అప్పటికే ఫోన్ చేసి ఉండడం వలనేమో ఆసుపత్రి వాళ్లు అన్ని విధాలా తయారుగా ఉన్నారు.

ఆసుపత్రికి వెళ్లిన అయిదు నిమిషాల లోపలే నవీన్ ని డాక్టర్ పరీక్షించడం, ఆసుపత్రిలో చేర్చడం జరిగింది.

సరిగ్గా అప్పుడే ఆందోళనగా సరేంద్ర వచ్చాడు.

డాక్టర్ సరేంద్రతోనూ, స్కూల్ ఓనర్తోనూ మాట్లాడాడు.

‘ప్రస్తుతం సమస్య ఇది అని చెప్పలేనని, ఇరవై నాలుగు గంటలు గడిచాక, వివిధ పరీక్షల ఫలితాలు వచ్చిన తరువాత సమస్య, దానికి సంబంధించి సరయిన వైద్యం తెలిసే అవకాశం ఉందని, ప్రస్తుతానికి వైద్యం మొదలు పెట్టామని డాక్టర్ చెప్పాడు.

కంగారు పడుతున్న సరేంద్రకి, మృదులకి డాక్టర్, స్కూల్ ఓనర్ ధైర్యం చెప్పారు.

నవీన్ ఆసుపత్రిలో చేర్చి గంట అయ్యింది. నవీన్ నిద్ర పోతున్నాడు. అప్పటికి కొంచెం కుదుటపడ్డారు సరేంద్ర, మృదుల.

సరేంద్ర స్కూల్ ఓనర్ కి కృతజ్ఞతలు చెప్పాడు. “సమయానికి దేవుడిలా కాపాడారు సర్” అంటూ అయిన చేతులు పట్టుకున్నాడు సరేంద్ర.

అవును మృదులా... చక్కని, చల్లని, అమృతతుల్యమైన నీరుపారే జీవ నది పక్క నుంచి, ఎండమావిలో నీరు ఉందని భ్రమపడి, ఆ నీళ్లు తాగుదామని వెళ్లడం ఎంత అవివేకమో. తల్లి ఒడిలాంటి ఈ పల్లె నుంచి, డబ్బును వెతుక్కుంటూ.. పట్టణానికి వెళ్లడం అంతకంటే ఎక్కువ మూర్ఖత్వం.

“దానిదేముంది సర్. స్కూల్లో ప్రతి విద్యార్థి, విద్యార్థిని మా పిల్లల లాంటివాణ్ణి, వాళ్లని జాగ్రత్తగా చూసుకోవడం, ఏదైనా సమస్య వస్తే ఆదుకోవడం మా బాధ్యత” అన్నాడు అయిన నవ్వుతూ.

మరలా “ఇదిగో నా కార్డు ... మీకు ఎప్పుడూ ఏ అవసరం వచ్చినా ఏ మాత్రం సంకోచించకుండా వెంటనే ఫోన్ చేయండి” అంటూ ఒక కార్డు సరేంద్ర చేతిలో పెట్టి, నమస్కరించి సరేంద్ర, మృదుల దగ్గర సెలవు తీసుకున్నాడు స్కూల్ ఓనర్.

సరేంద్రకు ఒక సంఘటన గుర్తుకు వచ్చింది. అంతకు నెలకొద్దీ ముందు నిషాంత్ కూతురికి ఒక రోజు స్కూల్లో వాంతులు, విరోచనాలు అవుతుంటే స్కూల్ వాళ్లు ఏదో టాబ్లెట్ ఇచ్చి, ఇంటికి ఫోన్ చేసి, అమ్మాయిని తీసుకెళ్లిపోమని చెప్పారట.

నిషాంత్ స్కూల్ కి వెళ్లేసరికి పాపని ఎక్కడో ఖాళీగా ఉన్న క్లాసు రూమ్ లో పడుకోబెట్టారట. కనీసం పక్కన ఆయా లాంటివాళ్లు కూడా ఎవరూ లేరట!? కానీ ఇక్కడ ఓనర్ స్వయంగా కారులో తమ కొడుకుని ఆసుపత్రికి తీసుకు వచ్చి, చేర్చిన తరువాత కొంతసేపు ఉండి మరీ వెళ్లాడు.

పక్కింటి వాళ్లు, ఎదురింటి వాళ్లు వచ్చారు. ఆ రెండిళ్ల యజమానులు ఆ ఊళ్లో మోతుబరి రైతులు. నవీన్ ని చూసి, సరేంద్ర, మృదులకి ధైర్యం చెప్పారు. ఎదురింటి ఆయన లక్ష రూపాయల నోట్ల కట్ట సరేంద్ర చేతులో పెట్టి “ప్రస్తుతానికి డబ్బు అవసరం ఉంటుంది. ఇది ఉంచండి. మా అబ్బాయి ఒక అరగంటలో వస్తానన్నాడు. వచ్చేటప్పుడు కార్డు తెస్తానన్నాడు, ఏదైనా ఆసుపత్రికి అవసరం అయితే కట్టవచ్చు. మీరు ఏమీ కంగారు పడకండి. డబ్బుకి గాని మరీ దేనికి గాని ఇబ్బంది పడకండి. చెల్లెమ్మ గారు మాతో వస్తే మీకు కావాల్సిన బట్టలు, ఇతర వస్తువులు తెచ్చుకోవచ్చు. ఆసుపత్రికి కారులో పంపిస్తాను” అన్నాడు.

“ధన్యవాదాలు సార్ .. డబ్బు వస్తూ ఏర్పాటు చేసుకున్నాను లెండి”

అన్నాడు సరేంద్ర.

పక్కింటి ఆవిడ “మీకు, బాబుకి కావాల్సిన ఆహారం మా ఇంటి నుంచి పంపిస్తాను. ఇప్పుడు వెళ్లగానే వండి డ్రైవర్ చేత పంపిస్తాను. కాదనకండి” అంది.

మృదుల ఏమి మాట్లాడలేకపోయింది. కృతజ్ఞతతో కన్నీళ్లు పెట్టుకుంది.

కొంచెంసేపు కూర్చుని వాళ్లు వెళ్లారు. వాళ్లు అలా వెళ్లారో లేదో ఊరిలో జనం, నవీన్ ని చూడడానికి, అతని తల్లిదండ్రులకు ధైర్యం చెప్పడానికి వస్తూ, వెదుతూనే ఉన్నారు. అయితే వాళ్లని నవీన్ ని చూడడానికి ఆసుపత్రి వర్గాలు ఒప్పుకోకపోవడంతో సరేంద్రతోనూ, మృదులతోనూ మాట్లాడి వాళ్లకి ధైర్యం చెప్పి వెళ్లారు.

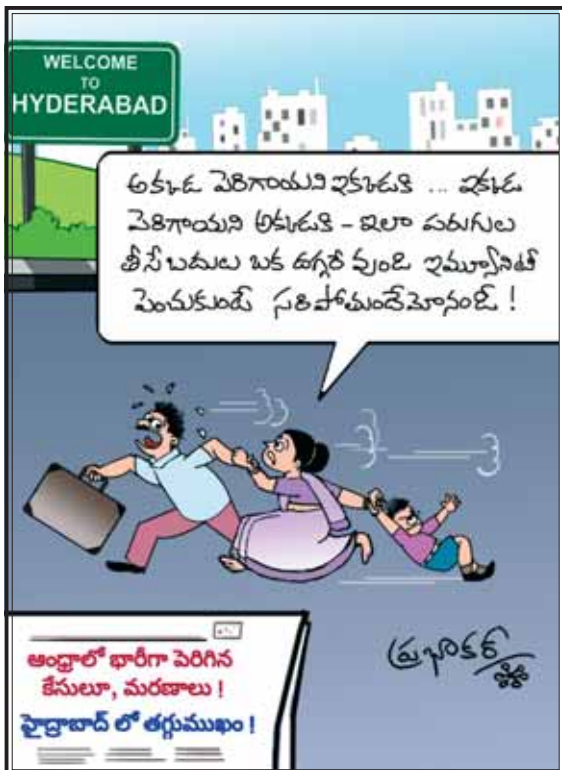
నవీన్ అయిదు రోజులు ఆసుపత్రిలో ఉన్నాడు. అతను బాగా కోలుకున్నాడు. డాక్టర్లు ఇంటికి వెళ్లవచ్చు అన్నారు. అయితే ఆ అయిదు రోజులు ఆ ఊరివాళ్లు అందరూ ఆసుపత్రికి ప్రవాహంలా వచ్చారు. సరేంద్రకి, మృదులకి మాట సహాయం, మనిషి సహాయం, తాత్కాలికంగా ధన సహాయం చేసారు. తమ ఊరి వాళ్ల అభిమానం, ఆప్యాయతలు చూసిన సరేంద్రకి, మృదులకి కళ్లమట్ట నీళ్లు ఆగలేదు.

కొడుకుని ఇంటికి తీసుకువెళ్లిన తరువాత సరేంద్ర, మృదుల నవీన్ దగ్గర కూచుని ఉన్నారు. అతను నిద్రపోతున్నాడు. ఆ రోజు నిషాంత్ ఫోన్ చేసి నవీన్ ఆరోగ్యం గురించి వాకబు చేసి, వాళ్లు ఎప్పుడు వస్తున్నారని అని అడిగాడు. ఆలోచించి చెప్పతామని అన్నాడు సరేంద్ర.

“ఏమండి... ఇంతటి ఆప్యాయతలు, ప్రేమలు ఉన్న మనుషులని వదిలి ఎక్కడికో వెళ్లాలంటే దిగులుగా ఉందండి” అంది మృదుల.

“అవును మృదులా... చక్కని, చల్లని, అమృతతుల్యమైన నీరుపారే జీవ నది పక్క నుంచి, ఎండమావిలో నీరు ఉందని భ్రమపడి, ఆ నీళ్లు తాగుదామని వెళ్లడం ఎంత అవివేకమో. తల్లి ఒడిలాంటి ఈ పల్లె నుంచి, డబ్బును వెతుక్కుంటూ.. పట్టణానికి వెళ్లడం అంతకంటే ఎక్కువ మూర్ఖత్వం. కోట్లు పెట్టినా కొనలేని ప్రేమని, ఆదరణని, అనురాగాన్ని వదిలేసి సమయానికి రక్షించని, రక్షించలేని డబ్బును సంపాదించడం కోసం అర్రులు చాచడం తెలివి తక్కువతనం. మంచితనమే హద్దులుగా ఉన్న కోట లాంటి ఈ ఊరునుంచి కపటం, వంచన, మోసం, అన్యాయం, ద్వేషం, అసూయ నిండిన జనారణ్యంలోకి మనం వెళ్లొద్దు మృదుల.. వెళ్లొద్దు..

“అవునండి.... మీరు అన్నది ముమ్మాటికీ నిజం” అంటూ ప్రశాంతంగా పడుకుని ఉన్న నవీన్ వైపు చూసి, నిండుగా, సంతోషంగా, తృప్తిగా నవ్వుతూ, పళ్ల బుట్టలో గుమ్మం దగ్గర నుంచున్న పక్కింటి ఆవిడ వైపు చూడసాగింది మృదుల.

ఆధునిక సంప్రదాయ పద్యకవుల్లో ప్రతిభ, వ్యుత్పన్నత, అభ్యాసం సమపాక్షంలో సముపార్జించుకున్న మహాకవి మధునాపంతుల సత్యనారాయణశాస్త్రి. “ఒక్కటి యున్న నింకొకటి యుండదు. నేటి కవీంద్రులందు నీ / దృక్ కవులందు సర్వమమరించెను దైవము పాండితీపరిస్పృక్మమనీయ ధారయు పరిపుష్టిగా లలితత్వమున్ గడున్ / పెక్కుపగా నుండిన కవి ప్రభు వీయనయంచు చెప్పెదన్” - అంటూ విశ్వనాథవారు చెప్పినట్లు పాండిత్య సాఫీర్తకమైన కవితాధార, లలితమాధుర్యమైన కవితాశైలి రెండూ దైవానుగ్రహం వల్ల మధునాపంతులవారికి సిద్ధించాయనటం వాస్తవం. విశ్వనాథ వారి కవితాధార, కరుణశ్రీ వంటి కవుల శైలీలాలిత్యం మధునాపంతులవారి ఆంధ్రపురాణంలో ఉన్నాయి.

మధునాపంతులవారు ఆంధ్రజాతి చరిత్రను ఆమూలాగ్రంగా బృహత్ కావ్యంగా రచించాలన్న సంకల్పంతో ఆంధ్రజాతి మహాతిహాసంగా 1954లో ఆంధ్రపురాణం రచించారు. పేరులో ఆంధ్రపురాణం అని ఉన్నా, పురాణ లక్షణలేవీ లేవని శాస్త్రిగారే చెప్పారు. ఇదొక చారిత్రక కావ్యం. ఆంధ్రదేశాన్ని పాలించిన రాజవంశాలవారి పేర్లతో ఈ కావ్యాన్ని 9 పర్వాలుగా విభజించారు. ఇందులో 1. ఉదయ 2. శాతవాహన 3. చాళుక్య 4. కాకతీయ 5. పునఃప్రతిష్ఠా 6. విద్యానగర 7. శ్రీకృష్ణదేవరాయ 8. విజయ 9. నాయకరాజ వర్షాలుగా వర్గీకరించారు. ఇందులో నన్నయ భారతావతారికను అనుసరించి అవతారికను ప్రవేశపెట్టారు.

మొదటిదైన ఉదయవర్షంలో ఆంధ్రుల ఉదయాన్ని తెలిపే కథాంశం ఉంది. ఇందులో

మధునాపంతులవారి మహాతిహాసం 'ఆంధ్రపురాణం'

మధునాపంతుల సత్యనారాయణశాస్త్రి (మార్చి 5, 1920 - నవంబర్ 7, 1992) యానాం దగ్గర ఖలెండ్ పోలవరంలో మాతామహుల ఇంట జన్మించారు. స్వగ్రామం యానాం దగ్గర పల్లెపాలెం. తల్లి లచ్చమాంబ, తండ్రి సత్యనారాయణమూర్తి. ఆయన ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసం తండ్రి దగ్గర సాగింది. ఆంధ్రపురాణం అవతారికలో తండ్రిని గూర్చి చెప్పతూ అనుక్షణం బిడ్డను తీర్చిదిద్దాలన్న కోరికతో తానొక పసివాడై అక్షరాభ్యాసం చేయించాడు. శబ్దమంజరిని బోధిస్తూ గొంతు కలిపాడట. సాహిత్యంతోపాటు ధార్మిక సాహిత్యాన్ని బోధించాడు. పిదప ఆయన విద్యాభ్యాసం ప్రసిద్ధ గురువైన ఓలేటి వెంకటరామశాస్త్రి దగ్గర సాగింది. ఆబాల్య ప్రతిభావంతుడైన మధునాపంతులవారిని ఓలేటివారు 1933లో ఆయన పాండిత్యానికి ముగ్ధుడై ఆశీర్వాదిస్తూ

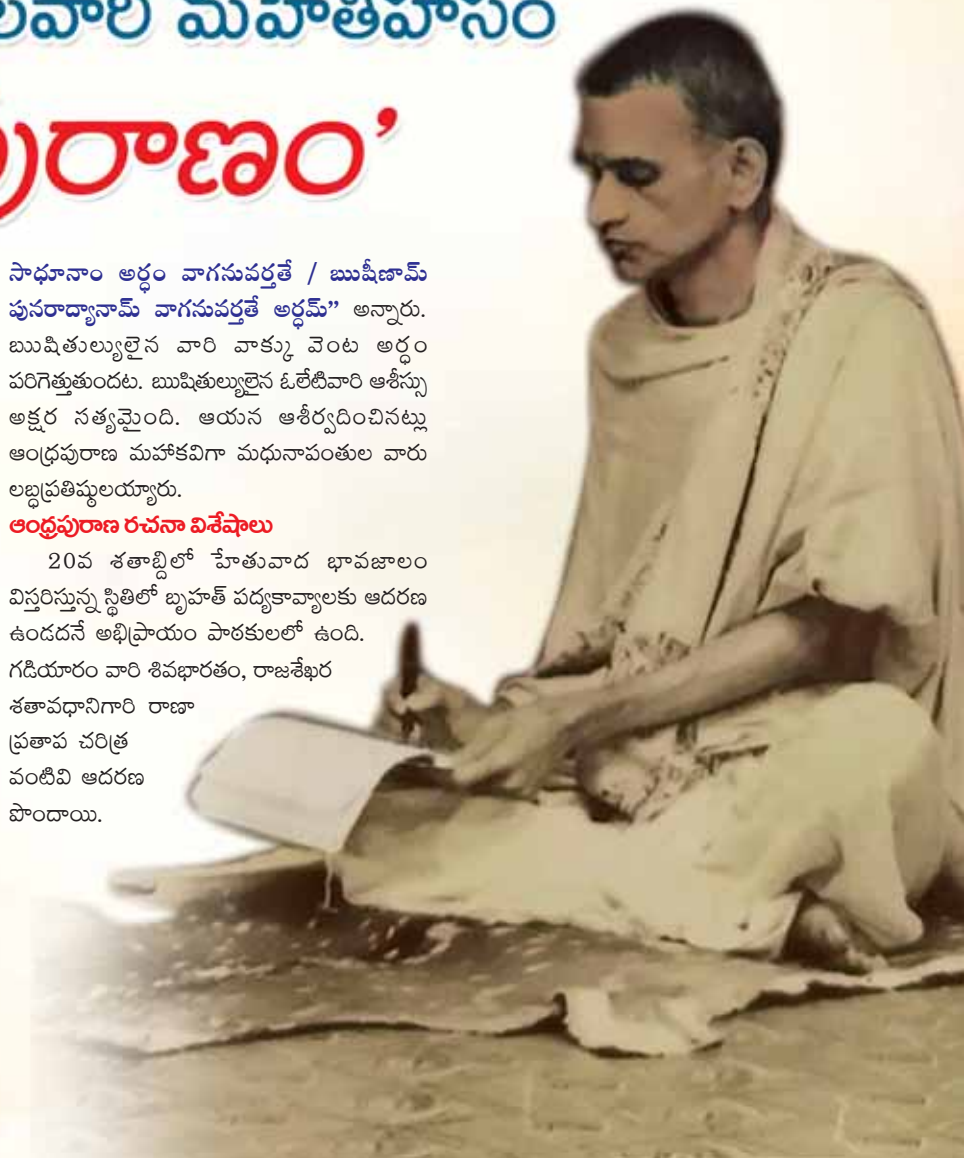
“అసమానంబగు పాండితీవిభవమీవార్జించి మాకెల్ల సం / తనము గూర్చుచు సత్కవీశ్వరత నొన్నత్యంబునుంగీర్చియున్ / పసుధం పెంపు పహింప వర్తిల్లగదె వత్సా! చిరంజీవివై / పసివానిన్ నినుగూర్చి పెక్కు పలుకన్ భావ్యంబె మాబోంట్లకున్” అన్నారు.

గురువు శిష్యుని ప్రశంసించడం సమంజసం కాదన్నదని పండితాభిప్రాయం. శిష్యుడి పాండిత్య ప్రతిభకు ముగ్ధుడైన గురువు సత్యవియై కీర్తి పెంపుపహించగలవని, ఆశీర్వాదించారు. భవభూతి ఉత్తర రామచరిత్రలో చెప్పినట్లు “లౌకికానాంపి

సాధూనాం అర్థం వాగసువర్తతే / ఋషీణామ్ పునరాధ్యానామ్ వాగసువర్తతే అర్థమ్” అన్నారు. ఋషితుల్యులైన వారి వాక్కు వెంట అర్థం పరిగెత్తుతుందట. ఋషితుల్యులైన ఓలేటివారి ఆశీస్సు అక్షర సత్యమైంది. ఆయన ఆశీర్వాదించినట్లు ఆంధ్రపురాణ మహాకవిగా మధునాపంతుల వారు లబ్ధప్రతిష్ఠలయ్యారు.

ఆంధ్రపురాణ రచనా విశేషాలు

20వ శతాబ్దిలో హేతువాద భావజాలం విస్తరిస్తున్న స్థితిలో బృహత్ పద్యకావ్యాలకు ఆదరణ ఉండదనే అభిప్రాయం పాఠకులలో ఉంది. గడియారం వారి శివభారతం, రాజశేఖర శతావధానిగారి రాణా ప్రతాప చరిత్ర వంటివి ఆదరణ పొందాయి.

చారిత్రక పూర్వయుగం నాటి హరిశ్చంద్ర కథను ఐతరీయ బాహ్యాణం, భాగవతం వంటి గ్రంథాలలో కనిపించే గాథ ఆధారంగా రచించాడు.

రెండోదైన శాతవాహనవర్షంలో శాతవాహన నామోత్పత్తి కారకుడైన దీపకర్ణి మహారాజు చరిత్రను సవివరంగా వర్ణించాడు. ఆయన ఒకవైపు సుశాల సామ్రాజ్య భారాన్ని మరోవైపు వలపులరాణి శక్తిమతి విలాసాల భోగాన్ని నేర్పుతో నిర్వహించగల ప్రజ్ఞాశాలిగా వర్ణించాడు. రాణి పాముకాటుతో నిస్సంతుగా మరణించటంతో రాజుగారి విషాదం ద్విగుణీకృతమైంది. ఆకాశవాణి వాక్కుతో ఆయన మనసులో ఆశాలతలు పుష్పించాయి. వేటకు వెళ్లిన దీపకర్ణికి పసిడిబుగ్గల నిగ్గులు మెరిసే సింహ వాహనుడైన బాలుడు కనిపించాడు. రాజుగారి బాణ ప్రయోగంతో సింహం అదృశ్యమై శాపగ్రస్తుడైన

నిష్ఠాతుడిగా చేయగలనన్నాడు. శర్వవర్మ తాను ఆరు నెలల్లో చేయగలనన్నాడు. గుణాధ్యుడు కోపంతో నీవు ఆరు నెలల్లో చేయగలిగితే “నేను దేశభాషను సంస్కృత, ప్రాకృత భాషలను వదిలి అరణ్యవాసానికి వెళతానని” ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. శర్వడు మనోకేతంతో తన మాటను నెగ్గించుకునేందుకు కుమారస్వామిని ఉద్దేశించి తపస్సు చేసి స్వామి అనుగ్రహంతో ఆరు నెలల్లో రాజుని సంస్కృత భాషా ప్రవీణునిగా తీర్చిదిద్దాడు. గుణాధ్యుడు తన మాటకు కట్టుబడి కొలువు వీడి తపోదీక్షకు వనవాసానికి వెళ్లాడు. దీక్షాదక్షుడై గాధాసప్తతీని రచించి తన శిష్యులతో రాజు వద్దకు పంపాడు. రాజు వెటకారంగా ఆ తాళపత్రాలను చెదపురుగులకు తిండికి ఇమ్మని వలికాడు. గుణాధ్యుడు అవమానంతో శిష్యులతో కలిసి కావ్యహోమాన్ని నిర్వహించి తాళపత్రాలను దగ్ధం

డా॥ పి.వి. సుబ్బారావు
9849177594

తీరాడు. రాజరాజుకి రాజ్యం కాదు, సాహిత్యమే ప్రధానం. వ్యాసుని భారతం వల్లనే పురాభారతం నిలిచిందని, ఆయన కృషి లేకుంటే మన సంస్కృతి కాలగర్భంలో కలిసిపోయేదన్నాడు. కొలువులో ఉన్న నన్నయ నారాయణ భట్టలను ఉద్దేశించి వ్యాసకృతమైన భారతాన్ని ఆంధ్రీకరిస్తే సనాతనధర్మం విలసిల్లుతుందని రాజరాజు తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తీకరించాడు. వైదికమత పునరుద్ధరణకు మీ ఆశీస్సులు కావాలని, వారిని భారతాంధ్రీకరణకు ప్రేరేపించాడు. భారతాంధ్రీకరణ ఏ విధంగా సాగాలో చెప్పతూ “అక్షర రమణీయమై ప్రసన్న కథా మధురంజై” ఉండాలని సూచించాడు. విమర్శకులు నన్నయ కవితా గుణాలుగా పేర్కొనే అక్షర రమ్యత, ప్రసన్నకథా కలితార్థ యుక్తి వంటి గుణాలను రాజరాజే నిర్దేశించాడని మధునాపంతులవారు పేర్కొనడం రాజరాజు కవితా దృష్టికి ఉత్తర్వు కలిగించే విధంగా ఉంది. ధర్మనిష్ఠా మేధురంగా ఆంధ్రావళి మోదంబందునట్లుగా ఉండాలని అర్థించాడు. తన పూర్వజన్మ సుకృతం వల్ల నన్నయ తన ఆస్థానకవిగా లభించాడని ప్రశంసించాడు. తనను చరితార్థుని చేయమని, అత్యయంగా పలికిన పలుకుల్లో సుధలు చిందాయి. వెన్నెలలు వెల్లి విరిశాయి. నన్నయభట్టు రాజరాజు ప్రశంసల జల్లులో వరవశించాడు. రాజరాజు ప్రజాహితే వాఙ్మయ దృష్టి, కావ్యగౌరవ సృష్టి నన్నయకెంతో ఆశ్చర్యం కలిగించాయి. భారతాంధ్రీకరణకు వూనుకొమ్మని విలువైన స్మరణాంబులాన్ని అందించాడు. నన్నయ తన సహాధ్యాయి నారాయణభట్టును వినమ్రతతో కావ్యభారాన్ని వహించాలని నూచించాడు. భారతాంధ్రీకరణ ప్రారంభమైంది. ఆంధ్రపురాణంలో మధునాపంతులవారు నారాయణభట్టును కేవలం లేఖకుడుగా కాక, నన్నయభట్టు వ్రాసిన ప్రతి అక్షరాన్ని ముందుగా పరిశీలించే విమర్శదృష్టి ఉన్న పండితునిగా వర్ణించాడు. నన్నయ ఆదినభాషార్వాలను ఆంధ్రీకరించాడు. పిదప అరణ్యవర్షంలో కొంత భాగం సాగిన పిదప అర్ధాంతరంగా మరణించాడు. రాజరాజు నన్నయ మరణంతో పట్టరాని శోకంతో కుమిలిపోయాడు. చంద్రవంశ కీర్తిపతాకలు కళంకితాలయ్యాయని ఆవేదనా భరితుడయ్యాడు.

శాతవాహన వంశరాజులు ముప్పది రెండు మంది నాలుగు దశాబ్దాల పాటు సుపరిపాలన సాగించారు. వీరిలో శ్రీ శాతకర్ణి, గౌతమిపుత్ర శాతకర్ణి, కుంతల శాతకర్ణి మొదలైన రాజుల పేరు చివర కర్ణి శబ్దం ఉన్నందున వారిని కర్ణి రాజులని కూడా పిలిచేవారు. వారి ఏలుబడిలో ఉన్న నేల కర్ణినాడుగా క్రమేపి కర్ణాటకంగా ప్రసిద్ధి చెందింది. శాతవాహనుల పాలనాకాలంలో బౌద్ధమతారాధన పెచ్చు పెరిగింది. ధాన్యకటకంలో బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించారు. శ్రీవర్మవంశంలో ఇక్ష్వాకు వంశరాజుల కీర్తిసాధం విలసిల్లుతుంది. వారి తర్వాత శాలంకాయనులు, వేంగిపల్లవులు కృష్ణా నదీతీరంలో రాజ్యపాలన సాగించారు.

యక్షుడు సాక్షాత్కరించాడు. తన పేరు శాతుడని, తనకు శాపవిమోచనం కలిగించినందుకు కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా నా బిడ్డను తీసుకొని పెంపకొమ్మని చెప్పి అదృశ్యమయ్యాడు. ఆ శిశువు శాతవాహనుడుగా ప్రసిద్ధికిక్కాడు. శాతవాహన మహారాజు హాలుడిగా, శాతవాహనుడిగా, శక పురుషుడిగా చరిత్రలో ప్రసిద్ధుడయ్యాడు. హాలుడి రసికతను కవి అద్భుతంగా వర్ణించాడు. హాలుడి రాజధాని ధాన్యకటకం ఎందరో కవులు, కళాకారుల కవితా గానాలతో పునీతమైంది. హాలుడు ప్రాకృతాన్ని రాజభాషగా చేశాడు. రాణి లీలావతి సంస్కృత భాషా కోవిదురాలు. సరసమైన సాహిత్య చర్చలు దంపతు లిద్దరూ వాదోపవాదాలతో సాగించేవారు. వాద వివాదాలు ముదిరిన సందర్భాలలో సరస సుందరంగా ముగించేవారిని కవి చమత్కారంగా వర్ణించాడు.

రాజుగారి ఆస్థానంలో, గుణాధ్యుడు, శర్వవర్మ అనే ఇద్దరు పండితులుండేవారు. రాజుగారికి సంస్కృత భాష రానందున రాణి సరసంగా ‘మోదకైస్తాడయ’ (నీటితో కొట్టట్లు) అన్న విషయం అర్థం కానందున రాణి ముందు తలవంచుకోవలసి వచ్చింది. తన కొలువులో పండితులతో తనను అతి తక్కువ కాలంలో సంస్కృత భాషావేత్తను చేయమని కోరాడు. గుణాధ్యుడు తాను ఆరు సంవత్సరాలలో

చేశాడు. ఈ సన్నివేశాన్ని కవి కరుణార్థంగా వర్ణించాడు. హాలుడు ఈ విషయం తెలుసుకొని, గుణాధ్యుని అత్యయంగా కొగిలించుకొని పాదాలను స్పృశించి, క్షమించమని వేడుకున్నాడు. కాలుతున్న భూర్జపత్రాలను తీయించి గాధాసప్తతీగా నిలిచి ఉండేట్లు కూర్చు చేశాడు. గుణాధ్యుడు శాంతించక రాజుని నిందించి, అవమాన భారంతో పరమపదాన్ని చేరాడు.

శాతవాహన వంశరాజులు ముప్పది రెండు మంది నాలుగు దశాబ్దాల పాటు సుపరిపాలన సాగించారు. వీరిలో శ్రీ శాతకర్ణి, గౌతమిపుత్ర శాతకర్ణి, కుంతల శాతకర్ణి మొదలైన రాజుల పేరు చివర కర్ణి శబ్దం ఉన్నందున వారిని కర్ణి రాజులని కూడా పిలిచేవారు. వారి ఏలుబడిలో ఉన్న నేల కర్ణినాడుగా క్రమేపి కర్ణాటకంగా ప్రసిద్ధి చెందింది. శాతవాహనుల పాలనాకాలంలో బౌద్ధమతారాధన పెచ్చు పెరిగింది. ధాన్యకటకంలో బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించారు. శ్రీవర్మవంశంలో ఇక్ష్వాకు వంశ రాజుల కీర్తిసాధం విలసిల్లుతుంది. వారి తర్వాత శాలంకాయనులు, వేంగిపల్లవులు కృష్ణా నదీతీరంలో రాజ్యపాలన సాగించారు.

మూడోదైన చాళుక్యవర్షంలో రాజరాజు నరేంద్రుడు కవిపండితులు గాయకులతో కొలువు

ఓలేటి వెంకటరామశాస్త్రి
(మధునాపంతులవారి గురువు)

మధునాపంతులవారు నన్నయతో రాజరాజుకున్న ఆత్మీయ గాఢ స్నేహసంబంధాన్ని నిర్దేహాన్ని తెలుగు పదాల పోహళింపుతో జెచిత్యంగా వర్ణించాడు. నన్నయ మరణానంతరం శోకతప్త హృదయుడైన రాజరాజు రాజ్యపాలనా వ్యవహారాలను యువరాజైన రాజేంద్రచోళునకు అప్పగించాడు. అనంతరం పశ్చిమచాళుక్యుల ప్రాభవంతో తెలుగుభాషపై ఆసక్తి తరిగి కన్నడ భాషాపరిమళాలు గుబాళించాయి. చాళుక్యపర్వంలో రాజరాజు వైదికమతాభిమానం నన్నయను ఆస్థానకవిగా భారతాంధీకరణకు ప్రేరేపించడం నన్నయ రాజరాజుల ఆత్మీయగాఢానుబంధం భారతాంధీకరణలో నారాయణభట్టు ప్రాధాన్యాన్ని ఇతోధికంగా వర్ణించాడు. రాజరాజు ఉదాత్త తన వాఙ్మయ దృష్టిని సముచితంగా వర్ణించాడు.

నాలుగో పర్వమైన కాకతీయపర్వంలో ఓరుగల్లు రాజధానిగా కాకతీయ చక్రవర్తులు కాకలు తీరిన యోధులుగా శత్రుసంహారంతో మూడు శతాబ్దాల పాటు ముచ్చటగా రాజ్యపాలన చేసిన విధానాన్ని కవి గొప్పగా వర్ణించాడు. కాకతీయ గణపతిదేవ చక్రవర్తి పాలనలో సువిశాల రాజ్యవిస్తరణ జరిగిన తీరును మనోజ్ఞంగా వర్ణించాడు. ఆయన పాలనలో మోటుపల్లి రేవుతో సముద్రయానం ద్వారా పునుగు, జవ్వాజి, వన్నీరు వంటి సుగంధ ద్రవ్యాలను, ముత్యాలను ఎగుమతి చేసి పేరుప్రతిష్ఠలు పొందాడు. ఆయన వారసురాలు తెలుగురాణి రుద్రమదేవి శస్త్రాస్త్ర విద్యల్లో, రాజ్యాంగ తంత్రాల్లో రాటుదేలింది. తండ్రి అనంతరం కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని అధిష్టించి శత్రుదుర్భేద్యమైన కోటలు నిర్మించి దేవగిరి ప్రభువు మహాదేవుని నాయకత్వంలో సామంతరాజులంతా కలిసి ఓరుగల్లును ముట్టడించేందుకు సిద్ధమై ఒక బ్రాహ్మణుని రాయభారిగా పంపించారు. రాణి ఆత్మసైర్యంతో బదులిచ్చి పంపింది. తన దండ నాయకులతో ఏకాంతంగా సమావేశం నిర్వహించి ప్రేరణాత్మకంగా “మీ అసమాన విక్రమ బలసంపదలు ప్రదర్శించేందుకు ఇంతకంటే మంచి అవకాశం

లభించదు. వీరవరేణ్యులైన మీరు మీ నాయకురాలి వెంట యుద్ధానికి సిద్ధమై కాకతీయ జయపతాకంపై వీచే వడగాడ్పులను ఆర్పాలని, చెప్పింది”. దండనాయకులంతా తామే యుద్ధానికి వెళ్లి విజయం సాధించగలమని రాణికి చెప్పారు. ఆమె వారిని ఆశీర్వదించి కాకతీయుల ఇష్టదైవాలైన ఏకవీరాంబ, వద్మాక్షిదేవీల అనుగ్రహంతో మీరు విజయం సాధించగలరని, ఆశీర్వదించి పంపించింది. ఆమె సేనానులు గొప్పగా పోరాడారు. రుద్రమ నాగమనాయకులు నరనారాయణుల్లా విజృంభించి పోరాడారు. దేవగిరి ప్రభువు ఆగడాలు శ్రుతి మించాయన్న వార్త వేగుల ద్వారా విన్న రాణి యుద్ధానికి సిద్ధమై వెళ్లింది. దేవరాజు వెలుకారంగా అబలల పాదాలంటి సేపించనని, గతంలో ప్రగల్భాలు వలికాడు. అతడితో రాణి “ప్రణయదాసుండవో కాక ప్రళయదాసుడునుడివో తేల్చుదాన సొంతముగ నేను” అని అధిక్షేపిస్తూ హోరాహోరిగా పోరాడి విజయాన్ని సాధించింది. చివరకు దేవరాజు నైరాశ్యంతో సంధికి సిద్ధమయ్యాడు. రాణి యుద్ధం చాలించి, విజయశంఖాన్ని పూరించి నలుదిక్కులకు విజయవార్తను చాటింది. దేవరాజు సిగ్గుతో రాణిని శరణు వేడి సంధి చేసుకున్నాడు. కవి ఈ పర్వంలో రుద్రమదేవి ధీశక్తిని, రాజకీయ వ్యూహాలను గొప్పగా వర్ణించాడు. రాణి ముద్దుల మనుమడు ప్రతాపరుద్ర రాణి పెంపకంలో వీరోచితమైన బాల్యక్రీడలలో ఆటలలో, చదువులలో పౌరుషంలో కార్యశూరుడిగా రూపొందాడు. రాజనీతిజ్ఞుడిగా, యువరాజుగా రాణి శ్రద్ధతో తీర్చిదిద్దింది. ప్రతాపరుద్రుడు కాకతీయ సామ్రాజ్యాధినేతగా సాధించిన విజయాలు, పాలన

వైభవాన్ని, కళాప్రాభవాన్ని మధునాపంతులవారు ఎంతో ప్రజ్ఞతో వర్ణించాడు.

పర్వాలన్నింటిలో ఐదో పర్వంలో రాజవంశాల ప్రస్థావన లేకుండా కవి పునఃప్రతిష్ఠాపర్వంగా పేర్కొన్నాడు. కాకతీయులు అనంతరం సనాతన ధర్మ పునఃప్రతిష్ఠకు కృషిచేసిన రాజులను గూర్చి ఇందులో ప్రస్తావించాడు. ప్రత్యేకించి మునునూరి ప్రోలయామాత్యుడు, కాపయనాయకుడు వంటి వెలమ వీరులు తమ వీరవిక్రమాన్ని ప్రదర్శించారు. ప్రోలయ వేమారెడ్డి గురూపదేశాన్ని పొంది పాకనాటి రాజ్య సంస్థానవకు అద్దంకి చేరుకున్నాడు. అద్దంకి రాజధానిగా రెడ్డిరాజ్యాన్ని స్థాపించి, తన సోదరుల, బంధువుల సహకారంతో సుస్థిరమైన స్వతంత్ర్య రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. తన ఆస్థానకవి ఎర్రన హరివంశంలో కృతిపతి వేమారెడ్డిని గూర్చి రెడ్డిరాజుల ప్రాభవాన్ని గూర్చి గొప్పగా కీర్తించాడు. ప్రోలయ వేమారెడ్డి దత్తపుత్రుడు అనపోతారెడ్డి కొండవీటి రాజ్యస్థాపకుడయ్యాడు. రెడ్డిరాజులు అద్దంకిని వీడి శత్రుదుర్భేద్యమైన కొండవీడు రాజధానిగా రాజ్యపాలన సాగించారు. అతని అనంతరం కర్నూరు వసంతరాయలు బిరుదున్న కుమారగిరిరెడ్డి లలితకళాప్రియుడై భోగలాలసుడై రాజ్యపాలనను ఉపేక్షించాడు. అతని బావమరిది కాటయవేముని రాజ్యతంత్ర ప్రజ్ఞతో రాజ్యపాలన సాగింది. అతని పిదప పెదకోమటి వేమారెడ్డి కొండవీటి పాలకుడయ్యాడు. శ్రీనాథుడు ఆయన ఆస్థానంలో విద్యాధికారిగా ఉండేవాడు.

(సతేషం)

వాక్యకసర్ర : రిటైర్డ్ ప్రొఫెసర్ & తెలుగు శాఖాధిపతి, సి.ఆర్. కళాశాల, గుంటూరు.

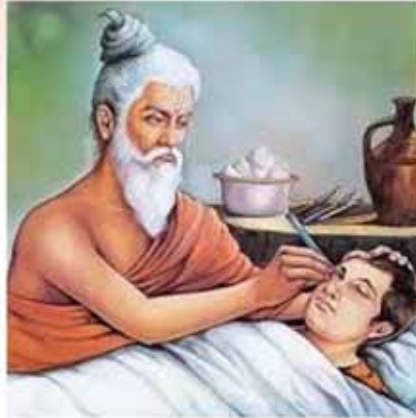

శస్త్రచికిత్సకు అడుగులు నేర్చిన ఆయుర్వేదం

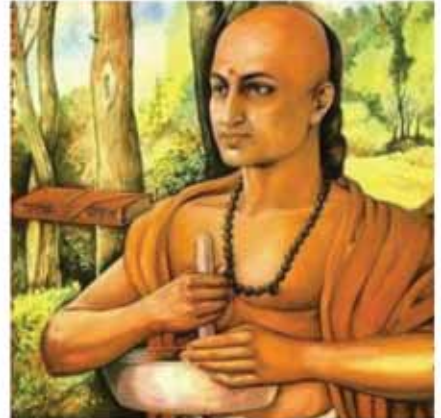
హిందూ వ్యవస్థ సృష్టించుకున్న పురాతన వైద్య విధానమే ఆయుర్వేదం. రుగ్మతల నివారణకు ఔషధాలు, శస్త్రచికిత్స అనే రెండు పద్ధతులు ఇందులో ప్రతిభావంతంగా రూపుదిద్దుకున్నాయి. ఆయుర్వేదం గురించి వివరించే 'చరక సంహిత', 'సుశ్రుత సంహిత' ఈ పద్ధతులను విశేషంగా పరిచయం చేస్తాయి కూడా. తెలంగాణ ప్రాంతం కూడా గొప్ప ఆయుర్వేద విద్వాంసులకు జన్మనిచ్చింది. అగ్గలయ్య, సిద్ధనాగార్జున, పేరయ్య మొదలైన వారు ఆ వైద్యశాస్త్రంలో నిష్ణాతులు. వీరి గురించి తెలుసుకోవడం జ్ఞానదాయకంగా ఉంటుంది.

అగ్గలయ్య

సైదాపురం శిలాశాసనం అగ్గలయ్య గురించి చక్కని సమాచారం ఇస్తుంది. ఇది తెలుగు/కన్నడ లిపులలో ఉంది. ముప్పనపల్లి అనే గ్రామం రెండు జైన బసాదిల నిర్వహణకు దానంగా మంజూరు

సుశ్రుతుడు, చరకుడు (ఊహాచిత్రాలు)

చేసినట్టు కన్నడ, సంస్కృత భాషలలో సమాచారం ఉంది. ఇందులోనే అగ్గలయ్య పేరు ఉంది. ఆ బసాదిల స్థాపకుడు ఆయనే. ఈ గ్రామం కొల్లిపాక ప్రాంతంలో ఆలేరు సబ్ డివిజన్ లోనిది. ఇది యాదగిరిగుట్టకు సమీపంలోనే ఉంది. నరవైద్య, వైద్య రత్నాకర అన్న బిరుదులు కూడా అగ్గలయ్యకు ఉన్నాయి. క్రీస్తుశకం జూన్ 4, 1034న; కల్యాణ చాళుక్య పాలకుడు జగదేకమల్ల అనే రెండవ జయసింహ (1015-1045) హయాంలో సైదాపురం శిలాశాసనం స్రుతిష్టించారు. ఔషధాలతో, శస్త్రచికిత్సతో వ్యాధులను నయం చేయడంలో ఆ జైన విద్వాంసునకు ఉన్న ప్రావీణ్యం గురించి ఈ శాసనం వెల్లడిస్తున్నది. ఆయనకు 'వైద్యరత్నాకర', 'శస్త్రశాస్త్రకుశల' అన్న బిరుదులు ఉన్నాయి. ఆ కాలానికి చెందిన ఇతర వైద్యులంతా నయం కాదంటూ పెదవి విరిచిన రోగాలను సైతం ఈయన నివారించేవాడు. వ్యాధుల నివారణలో అటు ఔషధాలు, ఇటు శస్త్రచికిత్స అనే రెండు పద్ధతులను ఉపయోగించడమే తన విజయ రహస్యమని ఆయన చెప్పుకున్నాడు. అనాటికి ఆ విధానం ఎంతో కొత్తది. ప్రశంసనీయమైనది.

వర్తమానకాలంలో మా వంటి న్యూరోసర్జన్లు కూడా ఆ విధానాన్నే అనుసరిస్తున్నారు. మెదడులో క్షయ సంబంధిత (ట్యుబర్క్యులోమా) పదార్థాల తొలగింపు ఔషధాలతో సాధ్యం కాకుంటే మేము అనాటి పద్ధతినే అనుసరిస్తున్నాం. ట్యుబర్క్యులోమా

మందులతో నయమవుతుంది. అలా కాకుండా అవయవ చలనం తిరిగి క్రియాశీలకం కానప్పుడు మెదడు మీద ఒత్తిడి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. ఆ స్థితిలో శస్త్రచికిత్స చేస్తాం. అంటే కొన్ని పరిస్థితులలో వ్యాధిని నయం చేయడానికి మేం కూడా మందులు వాడడం, తరువాత శస్త్రచికిత్సను ఆశ్రయిస్తున్నాం.

అగ్గలయ్య ఉపతంత్ర, నగ్రహపరిచ్ఛేద పద్ధతులలో నైపుణ్యం కలిగినవాడు. అంటే ఈ విధానంలో ఉండే శస్త్రశాస్త్రంలో నిష్ణాతుడు.

సుశ్రుత సంహిత 120 అధ్యాయాల బృహత్ గ్రంథం. వీటిని స్థానాలు పేరుతో ఐదుగా విభజించారు. అవి-సూత్ర, నిదాన, సరిస, చికిత్స, కల్ప. ఇంకా ఉత్తరతంత్ర పేరుతో అనుబంధం వంటి భాగం కూడా ఉంది. పురాతన భారతదేశంలో శస్త్రచికిత్స కోసం ఉపయోగించిన పరికరాల పేర్లు ఇందులో ప్రస్తావించారు. క్రీస్తుపూర్వం ఒకటి-మూడు శతాబ్దాలకు చెందిన 13 శస్త్రచికిత్స పరికరాలను తక్షశిల తవ్వకాలలో జాన్ మార్షల్ కనుగొన్న సంగతి ఇక్కడ గుర్తు చేసుకోవాలి. డికాపిటేటర్లు, స్పాట్ట్యూలా, ఫోర్సెప్స్, స్కేల్ పెన్, సూదులు అక్కడ దొరికాయి. వీటిని బట్టి శస్త్రచికిత్సకు సంబంధించి భారతదేశానికి గొప్ప నేపథ్యంమే ఉందని అర్థమవుతుంది.

సిద్ధనాగార్జున

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ఎల్లేశ్వరం దగ్గర సిద్ధనాగార్జునుని ప్రయోగశాల ఉండేది. ఇది 9వ శతాబ్దానికి చెందినది. పాదరసంతో పూత పూసే

సైదాపురం శిలాశాసనం

దేశంలోని మిగతా కేంద్రాలకు వలెనే తెలంగాణ కూడా నిష్పాతులైన ఆయుర్వేద భిషగ్వరులను చూసింది. ఇక్కడ నుంచి ఆ శాస్త్రానికి ఎంతో సేవ కూడా జరిగింది. అలంపురంలో రసవైద్యం నేర్పేవారు. ఇవన్నీ రసశాస్త్ర సూత్రాలు. తెలంగాణ ప్రాంత ఆయుర్వేద నిపుణుల గురించి చెప్పే ఇంకొన్ని శాసనాలు కూడా ఉన్నాయి. వారంతా ప్రాణహిత కుటుంబానికి చెందినవారు. ఆ శాసనాలన్నీ అధ్యయనం చేస్తే ఈ ప్రాంతంలో ఆయుర్వేదం ఎలాంటి వైభవం చూసిందో అవగతమవుతుంది.

విధానాన్ని తొలిసారి ఇతడే ప్రపంచానికి పరిచయం చేశాడు. 'రసేంద్రమంగళం', 'రసరత్నాకర', 'లోహ శాస్త్రము' వంటి పుస్తకాలు రాశాడు. వైద్యంలో లోహాలను వినియోగించే పద్ధతిని తెచ్చినవాడు సిద్ధనాగార్జునుడే.. అప్పటి దాకా ఔషధగుణం ఉన్న మొక్కలను లేదా శాకాల ఉత్పత్తులను ఉపయోగించే వారు. ఆయుర్వేదంలో ఔషధాలలో లోహాలను కూడా ఉపయోగించడం ఇతడితోనే ఆరంభమైంది. డెక్కన్ ఆర్కియాలజికల్ అండ్ కల్చరల్ రిసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ 'రసేంద్రమంగళం' పుస్తకం ప్రచురించింది. ఆ ఇన్స్టిట్యూట్ లోనే కూడా సభ్యుడిని. దొరుకుతున్న

నాలుగు అధ్యాయాలు అందులో ఉన్నాయి. అవన్నీ తాళపత్ర గ్రంథాల లోనే ఉన్నాయి. మిగిలిన భాగం అలభ్యం. నిజానికి ఇక్కడ లభ్యం కాకుండా ఉన్న ఆ భాగాలు లండన్ లోని ఓరియంటల్ లైబ్రరీలో ఉన్నాయి. నేను మొన్న ఏప్రిల్ లో తీసుకువచ్చామని కూడా అనుకున్నాను. కానీ కొవిడ్ 19తో ఇది సాధ్యం కాలేదు. వచ్చే సంవత్సరమైనా ఆ పని పూర్తిచేయాలి.

పేరయ్య

పదహారో శతాబ్దానికి చెందిన పేరయ్య ఆయుర్వేదం గురించి తెలుగు భాషలో తొలిసారిగా పుస్తకం రాశారు. అంతకుముందు వరకు ఆయుర్వేద శాస్త్ర గ్రంథాలన్నీ సంస్కృతంలోనే ఉండేవి. వాటిని సాధారణ ప్రజలు చదువుకోలేకపోయేవారు. కె. జితేంద్రబాబు 2000 ఆయుర్వేద వ్రాతప్రతులను సేకరించారు. అందులో పేరయ్య రచన కూడా ఉంది. ఇది తాళపత్ర గ్రంథం. డెక్కన్ ఆర్కియాలజికల్ అండ్ కల్చరల్ రిసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ దీనిని పుస్తకంగా వెలువరించింది.

దేశంలోని మిగతా కేంద్రాలకు వలెనే తెలంగాణ కూడా నిష్పాతులైన ఆయుర్వేద భిషగ్వరులను చూసింది. ఇక్కడ నుంచి ఆ శాస్త్రానికి ఎంతో సేవ కూడా జరిగింది. అలంపురంలో రసవైద్యం నేర్పేవారు. ఇవన్నీ రసశాస్త్ర సూత్రాలు. తెలంగాణ ప్రాంత ఆయుర్వేద నిపుణుల గురించి చెప్పే ఇంకొన్ని శాసనాలు కూడా ఉన్నాయి. వారంతా ప్రాణహిత కుటుంబానికి చెందినవారు. ఆ శాసనాలన్నీ

డాక్టర్ దేవే రాజారెడ్డి

అధ్యయనం చేస్తే ఈ ప్రాంతంలో ఆయుర్వేదం ఎలాంటి వైభవం చూసిందో అవగతమవుతుంది. ఆయుర్వేదం ఆరోగ్యవంతంగా జీవించే నిబంధనల గురించి తరచి చెబుతుంది. వ్యాధులు దరిచేరకుండా అనుసరించవలసిన జీవన శైలిని గురించి వివరిస్తుంది. పరిశుభ్రత, వ్యాయామాల గురించి చెప్పడంతో పాటు, చిరకాలం జీవించాలంటే చేయకూడని పనులేమిటో ఒక జాబితా ఇస్తుంది. ఇవాళ మానవాళి ప్రధానంగా ఎదుర్కొంటున్న వ్యాధుల గురించి నాటి మన వైద్యశాస్త్రం నిశితంగా చర్చించింది. ప్రధానంగా ఇవాళ ఎక్కువ మందిని వేధిస్తున్న రక్తనాళాల సంబంధిత రోగాల గురించి అది చెబుతుంది. కాబట్టి ఆయుర్వేదాన్ని మరింత శాస్త్రీయంగా అధ్యయనం చేయవలసి ఉంది.

వ్యాసకర్త : న్యూరోసర్జన్, అపోలో
9848018660

జాగృతి చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి ప్రత్యేక తగ్గింపు

కరోనా కారణంగా చందా రెన్యూవల్ చేసుకొనేవారికి పత్యేక సౌకర్యం

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునే వారికి రూ.100/- (రూ. 650/-లకు బదులుగా రూ. 550/-లు),
5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి రూ.200/- (రూ.3000/-లకు బదులుగా రూ.2800/-లు) తగ్గింపు కలదు.
రెన్యూవల్ చేయునప్పుడు పాత మొబైల్ నెంబర్ తో పాటు చందా కోడ్ ను కూడా తప్పక రాయాలి.

 1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.550/- కోసం టెక్స్టును క్యూఆర్ కోడ్ లేదా http://payit.cc/S8242 లింక్ ని ఉపయోగించండి	 5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.2800/- కోసం టెక్స్టును క్యూఆర్ కోడ్ లేదా http://payit.cc/S8309 లింక్ ని ఉపయోగించండి
---	--

ఈ అవకాశం 2021 మార్చి ఆఖరి వరకు మాత్రమే.

1 సం. చందా రూ. 650/-
<http://payit.cc/S14814>

కొత్తగా 1 సం. చందా కట్టేవారికి రూ. 650/-,
5 సం.ల చందా కట్టేవారికి రూ. 3000/- లు మాత్రమే.
మీ చందాను చెల్లించడానికి టెక్స్టును క్యూఆర్ కోడ్ లేదా వాటి క్రింది లింక్ లను ఉపయోగించండి.

5 సం.ల చందా రూ. 3000/-
<http://payit.cc/S14813>

వివరాలకు : 040-27561453, 9959997013

పూర్తి వివరాలు 4వ పేజీలో..

కులవృత్తి

జ్యోతి సుంకరణం

నరసింహశాస్త్రి వేగంగా సైకిల్ తొక్కుతున్నాడు.

“ఏమైనా కానీ మీ నాన్నగారి ఆ ‘ఇది’ నీకు రాలేదయ్యా నర్సింహం” పదే పదే పేరిశాస్త్రి మాటలు చెవిలో మారుమోగిపోతుండడంతో నరసింహంలో ఉక్రోషం ఇంకా ఇంకా పెరిగిపోతోంది. అందుకేనేమో అతను సైకిల్ ను కాళ్ళతోనే కాకుండా కనితో కూడా తొక్కుతున్నాడు. ఆ ఆవేశంలో ఇంటిని మర్చి పోయాడు. అగ్రహారాన్ని దాటేసి చాలాసేపయ్యిందని కూడా గుర్తించలేదు. అలా తొక్కుకుంటూ ఊరి చివర వాడల్లోకి వచ్చేసరికి ఆవేశం తగ్గకపోయినా నీరసం వచ్చింది. అక్కడ చెప్పులుకుట్టే ఓబులేను, దర్జీ రహీం, కుమ్మరి వెంకన్న వాళ్ళ పనులు వాళ్ళు చేసుకుంటూ, సైకిల్ మీద అక్కడికి వచ్చిన నరసింహాన్ని వింతగా చూసారు. ఒక్కసారి సైకిల్ దిగి చుట్టూ పరిసరాలను గమనించి, వచ్చిన దారినే వెనుదిరిగాడు నరసింహం. ఇంటికి వస్తూనే సైకిల్ స్టాండ్ వేసేసి, పెరట్లో నూతి దగ్గరికి వెళ్లి మొహం, కాళ్ళూ, చేతులూ కడుక్కుని లోపలికి వచ్చి, పక్షవాతంతో మంచం మీద ఉన్న తండ్రి దగ్గరకు వెళ్లి ఒకసారి చూసి మళ్ళీ వీధి అరుగు మీదకొచ్చి కూర్చుని, గుళ్ళో పేరిశాస్త్రి, వాడల్ రహీం, ఓబులేను, వెంకన్న అందరికీ చేతి నిండా పనుంది తనకి తప్ప, మరి తనలో ఉన్న లోపమేమిటో అని ఆలోచించుకుంటూ ఉండిపోయాడు.

ఏమీ మాట్లాడకుండా మౌనంగా కూర్చుని ఉన్న భర్త దగ్గరికి వచ్చి “అదేమిటి.. ఉలుకూ పలుకూ లేకుండా ఇలా వచ్చి కూర్చున్నారు, ఇంతకీ వెళ్లిన పనేమయ్యిందీ కాయా, పండా” అడిగింది కామేశ్వరి.

తనకి ఏ సమాధానం చెప్పకుండా వీధిలోకి చూస్తూ కూర్చున్నాడు నరసింహం. “ఏమిటండీ, ఏం మాట్లాడరూ” మళ్ళీ రెట్టించింది.

అప్పటికీ సమాధానమివ్వని భర్తని చూస్తూ “అంటే అర్థం, అనలక్కడకి వెళ్లనే లేదా చిలక్కి చెప్పినట్లు చెప్పాను కదండీ. అడగకపోతే అమ్మయినా పెట్టదని, నోరు విప్పి మన పరిస్థితి చెప్పి మీకో అవకాశం ఇమ్మని అడగడం కూడా చేతకాకపోతే ఎలాగండీ, కొంచెం కూడా లొక్కం తెలీదు, అనలా మహాను భావుడి కడుపున మీరెలా పుట్టారండీ...” అంటూ మాట్లాడుతున్న కామేశ్వరిని మధ్యలోనే ఆపేసి, “ఆ .. అనేశావా నేను చేతకాని వెధవనని, ఇంతవరకు బయట అంతా అన్నారు. ఇప్పుడు ఇంట్లో కూడా అనండి, మొహంలో కళ లేని వాడినని, ముక్కరాని

వాడినని, పండిత పుత్రుడననీ ... నేనేం చెయ్యను, నాకు బడికెళ్లి చదువుకోవాలని ఉండేది. మా నాన్నకేమో వేదమదీ చెప్పించి, ఆయనంతటి వాడ్ని చెయ్యాలని ఉండేది. ఆఖరికి ఆయన మాటా వినక, నాకు నచ్చినట్లు చెయ్యలేక, రెంటికి చెడ్డ రేపడినై ఇదిగో మీ అందరి ముందు చేత కాని వెధవలా నిలబడ్డాను ఇప్పుడు” ఆవేశం, ఉక్రోషం కలిపిన గొంతుతో అరిచినట్లే అన్నాడు నరసింహం.

“అయ్యో .. ఇప్పుడు నేనేమన్నానండీ అంతలా ఆవేశపడుతున్నారు, అయినా జరిగిపోయినవాటి గురించి అనుకుని లాభమేముందీ, జరగాల్సిందేదో చూడాలి, ఇంటి జరుగుబాటు చూసుకోవాలి...” అని కామేశ్వరి చెప్పబోతుంటే,

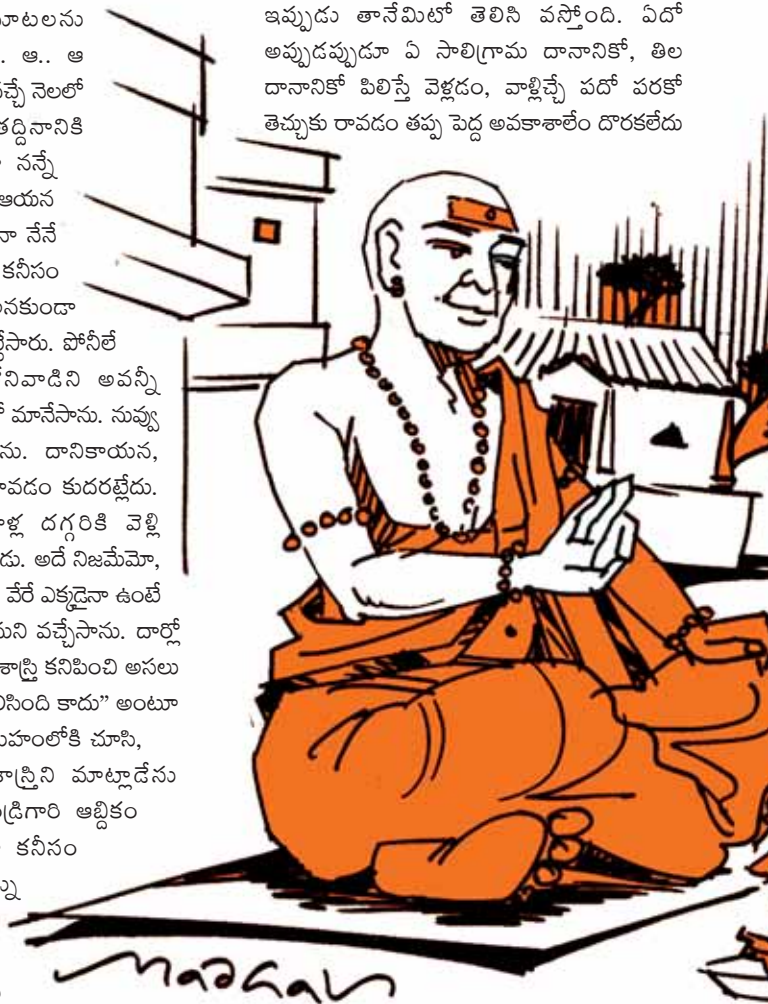
మళ్ళీ తన మాటలను మధ్యలో ఆపేసి “ఆ... ఆ.. ఆ జరుగుబాటు కోసమే, వచ్చే నెలలో వారి తండ్రి గారి తద్దినానికి వేరెవరికి చెప్పకుండా నన్నే మంత్రానికి పిలుస్తారని ఆయన కబురు చెయ్యకపోయినా నేనే వెళ్ళాను. వెళ్లినవాడ్ని, కనీసం కూర్చోమని కూడా అనకుండా గుమ్మంలోనే నింజోబెట్టేసారు. పోనీలే సిగ్గు, పౌరుషం లేనివాడిని అవన్నీ పట్టించుకోవడం ఏనాడో మానేసాను. నువ్వు అడగమన్నట్లే అడిగాను. దానికాయన, పిల్లలెవరికి ఇక్కడికి రావడం కుదరలేదు. ఈ సారి మేమే వాళ్ళ దగ్గరికి వెళ్లి పెట్టేసుకొస్తామని చెప్పాడు. అదే నిజమేమో, సరే ఏం చేస్తామనుకుని, వేరే ఎక్కడైనా ఉంటే తప్పక కబురు చెయ్యమని వచ్చేసాను. దార్లో శివాలయం దగ్గర పేరిశాస్త్రి కనిపించి అసలు విషయం చెప్పే కానీ తెలిసింది కాదు” అంటూ కాస్తేపు అగి భార్య మొహంలోకి చూసి,

“ఎప్పుడో పేరిశాస్త్రిని మాట్లాడేను కున్నారట, వారి తండ్రిగారి ఆబ్దికం జరిపించమని. పైగా కనీసం భోక్తగా కూడా నన్ను తీసుకురావద్దని చెప్పాడట. వేద పండితుడు ఆ మహానుభావుడు

పరమేశ్వరశాస్త్రి గారి మొహం చూసి ఇతన్ని కొద్దిరోజులు పిలిచాం, తండ్రి కడుపున చెడబుట్టాడయ్యా, ఆయన పరువు తీసేసాడు. ఆ వాగ్దాటి, ఆ వైభోగం ఆయన తోటే పోయాయి అని అన్నాడట, ఇవన్నీ చెప్పి ఏమైనా కానీ నరసింహం మీ నాన్నగారి ఆ ‘ఇది’ నీకు రాలేదయ్యా అంటూ హేళనగా నవ్వాడు ‘పేరిశాస్త్రి’ అని అవమాన భారంతో దుఃఖం గుండెలోంచి తన్నుకు వస్తుంటే, బలవంతంగా దాన్ని గొంతులోనే నొక్కేసి అతి కష్టం మీద చెప్పాడు నరసింహం.

“పోనీ లెండి పడ్డవాళ్ళెప్పుడూ చెడ్డవాళ్ళు కాదు. నిజంగా ఆ విశ్వేశ్వర రావు గారు అన్నారో లేక ఈ పేరిశాస్త్రి పుట్టించాడో ఎవరికి తెలుసు. అయినా మామగారి పాండిత్యం ముందు మిమ్మల్ని పోల్చుకోబట్టి కానీ లేకపోతే ఆ పేరిశాస్త్రి పాటి చెయ్యకపోరు. మీరు ఎటొచ్చే అతనికున్న మాటకారితనం మీకు లేకపోబట్టి ఇదంతా. మీరేం మనసులో పెట్టుకోకుండా, ఆ దేవుడే చూసుకుంటాడు” అంటూ భర్తకి ధైర్యం చెప్పింది కామేశ్వరి.

తండ్రి చాటు కొడుకుగా ఉన్నంత కాలం ఏమీ తెలియకుండా రోజులు గడిచిపోయిన నరసింహానికి, ఇప్పుడు తానేమిటో తెలిసి వస్తోంది. ఏదో అప్పుడప్పుడూ ఏ సాలిగ్రామ దానానికో, తిలదానానికో పిలిస్తే వెళ్ళడం, వాళ్ళిచ్చే పదో పరకో తెచ్చుకు రావడం తప్ప పెద్ద అవకాశాలేం దొరకలేదు

అతనికి. ఇంట్లో ఉన్న కాస్త పాడి పంట కుటుంబం గడవడానికి, తండ్రి అనారోగ్యానికి ఖర్చయిపోయాయి. పౌరోహిత్యం కాకుండా వేరే ఏదైనా చేద్దామంటే పుట్టి పెరిగిన ఆ ఊళ్లో అసంభవం, అసలు తండ్రి మాట విని ఆయన వెనక తిరక్కుండా పట్టు బట్టి తను శ్రద్ధగా చదువుకుని ఉండి ఉంటే ఈ రోజు ఈ పరిస్థితి ఉండేది కాదు కదా. ఇటువంటి రకరకాల ఆలోచనలు నరసింహాన్ని చుట్టుముట్టేసేవి. అసలే పౌరోహిత్యం మీద అనాసక్తి. దానికి తోడు ఎక్కడికి వెళ్లినా మొండి చెయ్యి ఎదురవుతుండడంతో, రాను రాను ఆ ఊరన్నా ఆ వృత్తి అన్నా నరసింహానికి వెగటు పుట్టేసాయి. దాంతో సిటీలో తనకు తెలిసిన వాళ్ల ద్వారా ప్రయత్నం చేసి ఎలాగో అతికష్టం మీద ఓ ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాడు.

* * *

వరుసగా రెండుగదులు, చిన్న వంటిల్లు ఉన్న ఆ ఇంటిని తేరిపార చూస్తూ
“ఏవండీ.. అంత పెద్ద ఇల్లా, వాకిలి, పెరడు

అన్నీ అలవాటైన మనం, ఇంత పెద్ద సంసారంతో ఈ ఇరుకు కొంపలో ఉండగలమంటారా?” సందేహం వెలిబుచ్చింది కామేశ్వరి.

“తప్పదు ఉండాలి కావుదూ, అక్కడే ఆ వల్లెటూళ్లే ఉంటూ, నయా పైసా సంపాదన లేకుండా, అవమానాలు పడుతూ కూర్చోవడం కంటే, ఈ సిటీలో చిన్నదో పెద్దదో ఏదో ఒక ఉద్యోగం చూసుకోవడం ఎంతో మంచిదని గట్టి నిర్ణయం తీసుకునేగా వచ్చాము. విశాలమైన ఇల్లా వాకిలీ ఉన్నంత మాత్రాన మన కడుపులు నిండవుగా. ప్రస్తుతానికి నాకు చిన్న ఉద్యోగమే దొరికింది. రాను రాను ఇందులో అనుపానులు తెలుసుకుని, ఇంకా పై స్థాయికి వెళ్లడానికి ప్రయత్నిస్తాను. కొద్దీ రోజులు నువ్వు ఓపిక పట్టి ఈ ఇంట్లో సర్దుకున్నావంటే, తప్పుకుండా మరో పెద్ద ఇంటికి మారిపోయి దర్జాగా ఉండాం. అప్పుడు నాకు లాగా కాకుండా నా కొడుకుని మంచి చదువులు చదివించి, పెద్ద ఉద్యోగస్తుడ్ని చేస్తాను” అంటూ ఇంకా ఏవేవో ఊహల్లో తేలిపోతున్న నరసింహాన్ని మధ్యలో ఆపేసి,

“చాలు చాలు కలల్లో తేలిపోకండి, ముందు

బియ్యం, పప్పు తెచ్చి పడెయ్యండి. పాపం మావయ్య గారి భోజనానికి ఈ పాటికే ఆలస్యమయింది” అంటూ భర్త చేతికి సంచి ఇచ్చింది కామేశ్వరి. దాన్ని అందుకుంటూ

“చూస్తూండు ఏదో ఒక రోజు నా కలల్ని నిజం చేసుకుంటాను” అని చెప్తూ వీధిలోకి నడిచాడు నరసింహం.

* * *

ఇది జరిగి పది సంవత్సరాలయ్యింది.

“ఒసేయ్ .. ఒసేయ్ వసంతా.. అసీంటా.. అసీంటా అలా ఫో .. నీకెన్నిసార్లు చెప్పాను. అలా గదుల్లో తిరిగియ్యెద్దని, బుద్ధి జ్ఞానం లేదూ, అసలు నిన్ను కాదు మీ అమ్మననాలి, బొత్తిగా మడీ, తడీ తెలియకుండా తయారు చేస్తోంది నిన్ను” అంటూ అరుస్తున్న అత్తగారి అరుపులకి వంట గదిలో ఉన్న కామేశ్వరి “అబ్బబ్బా.. ఈ పిల్లతో నెల నెలా ఇదో తలనొప్పులుపోయింది. అటూ ఇటూ తిరగద్దే అంటే వినదు కదా, మీరు కూడా ఏంటి అత్తయ్యా .. చిన్న పిల్లని చూసి చూడనట్లు ఊరుకోక, ఉన్నవి రెండు గదులు, వంటా, వార్నూ, తిండి పడకా అన్నీ అందులోనే, అదీ కూర్చునేది ఇక్కడే, అంతకు మించి వేరే మార్గం ఉండా, ఆడపిల్లని వీధి అరుగు మీద కూర్చోబెట్టలేం కదా, దాని వైపు చూడకుండా మీ మానాన మీరో గదిలో కూర్చుని ఉండండి” కసురుకుంటున్నట్లే కాస్త గట్టిగానే చెప్పింది.

“అఖరికి నువ్వు నాకే చెవుతున్నావన్నమాట, ఖర్చు.. ఖర్చు ఏం రోజులు వచ్చిపడ్డయిరా బాబూ. ఈ నరకాన్ని చూడలేకే, ఆ మహానుభావుడు హాయిగా స్వర్గానికి వెళ్లిపోయాడు. హు.. నాకిన్నాళ్లో ఈ ప్రారబ్ధం, నన్నెప్పుడు దేవుడు కరుణిస్తాడో..” అంటూ బుడి బుడి రాగాలు మొదలెట్టేసింది నరసింహం తల్లి తులనమ్మ.

“అబ్బబ్బా .. ఇప్పుడేమన్నానని అలా కంటతడి పెట్టేస్తున్నారూ” మళ్లీ విసుగ్గా అంది కామేశ్వరి.

“ఇంకేమనాలి..” అనబోతూ అప్పుడే స్నానం చేసి వచ్చిన నరసింహాన్ని చూసి-

“నరి నర్తే.. అబ్బాయెచ్చాడు, వాడికి అన్నమొడ్డించు” అంటూ చీరచెంగుతో చెమర్చిన కళ్లను వత్తేసుకుంటూ, వత్తులు చెయ్యడంలో మునిగిపోయింది తులనమ్మ. ఇదంతా ప్రతీ నెలా ఉండే భాగోతమే కాబట్టి అందులో ఎవర్ని తప్పు బట్టేది లేనందున, అదంతా వినీ విననట్టే ఉండిపోయి భోజనానికి కూర్చున్నాడు నరసింహం. కంచంలో కూరా అన్నం వడ్డించి దిక్కులు చూస్తున్న కోడల్ని చూసి “అదేవితే.. అబ్బాయి పరిష్కం పడుతున్నాడు, నేతి చుక్క అభికరణం చెయ్యవేంటి” ఆశ్చర్యంగా అడిగింది తులనమ్మ.

“ఆ .. అడిగారా ఇంకా అడగలేదేమిటా అనుకున్నా. అన్నీ మీకే కావాలి” అని నోట్లోనే

నణుక్కుంటూ పైకి “నెయ్యెక్కడుందీ, ఎప్పుడో నిండుకుంది, మళ్ళీ ఘస్టు రావాల్సిందే” అంది కామేశ్వరి.

“అవధాన్ల గారింటిలో ఓ కప్పుడు అప్పు తేలేకపోయావా, పాపం వెరినాగన్నకి నేతి చుక్క లేకపోతే ఎలాగే” విపరీతంగా జాలిపడిపోతూ, మళ్ళీ తడిసిన కళ్ళను వత్తేసుకుంది.

“ఇప్పుటికే చాలాసార్లు, చాలా అడిగాం వాళ్ళింట్లో, ఇంకా అడిగితే బావుండదు” అని అత్తగారికి చెప్పి,

“ఇప్పుడే వస్తాను, ఉండండి ఒక్క నిమిషం” అంటూ భర్తకి చెప్పి లోపలి వెళ్లి, ఏనాడో ఊడ్చు బడిపోయిన నేతి గిన్నెను, పొయ్యి మీద బెట్టి వెచ్చబెట్టి, దానిలో ఓ గరిటెడు నూనెను వేసి, ఓసారి వాసన చూసి, తీసుకొచ్చి భర్తకు పడ్డించింది. అది చూసిన తులనమ్మ తృప్తి పడిపోయింది. ఎక్కడికో బయటకి వెళ్లి అప్పుడే వచ్చి ఇదంతా చూసిన నరసింహం కొడుకు భాస్కర్, విరక్తిగా ఓ నవ్వు నవ్వుకుని

“అమ్మా .. వీధి వాకిట్లో అన్నేసి తడిబట్టలు ఆరెయ్యెద్దని, ఇంటి ఓనరు అన్ని సార్లు చెప్పినా వినరేంటమ్మా మీరు, ఇప్పుడు చూడు బైట వీధిలో నిలుచుని, మన మీద ఇష్టమొచ్చినట్లు ఎలా అరుస్తున్నాడో, సమాధానమేం చెప్పలేక వచ్చేసాను నేను” అంటూ రవ్వంత విసుగ్గా చెప్పాడు తల్లితో.

“అదేంట్రా .. ఎక్కడెస్తాం, మడి బట్టనీ, తడి బట్టనీ బోల్చు ఉంటాయి, అతనికేం తెలుసూ అలాగే మాట్లాడతాడు, నువ్వేం పట్టించుకోకు” అనేసింది కొడుకుతో కామేశ్వరి. ఆ సమాధానాన్ని సరిపెట్టుకోలేక చిరాకుపడిపోయాడు భాస్కర్.

“అది సరే గానీ.. నీ ఉద్యోగం సంగతే ముయిందిరా, ఇదైనా వస్తుందా..” అరాగా అడిగాడు కొడుకుని నరసింహం.

“అమ్మా .. వీధి వాకిట్లో అన్నేసి తడిబట్టలు ఆరెయ్యెద్దని, ఇంటి ఓనరు అన్ని సార్లు చెప్పినా వినరేంటమ్మా మీరు, ఇప్పుడు చూడు బైట వీధిలో నిలుచుని, మన మీద ఇష్టమొచ్చినట్లు ఎలా అరుస్తున్నాడో, సమాధానమేం చెప్పలేక వచ్చేసాను నేను” అంటూ రవ్వంత విసుగ్గా చెప్పాడు తల్లితో.

“ఏమొస్తుంది నాన్నగారూ, ఎలా వస్తుంది, ఇంజనీరింగులవీ చేసిన వాళ్ళకే దిక్కు లేదు ఈ రోజుల్లో, నాలా డిగ్రీ చేసిన వాడికి అవకాశాలెక్కడా, ఏదైనా ఉందా, అగ్రకులం వాడ్ని అవ్వడం వలన అదీ పోతోంది” నిరాశగా చెప్పాడు భాస్కర్.

“ఒరేయ్ .. నాన్నా, అసలు నాకు కూడా నిన్ను ఓ పెద్ద ఇంజనీరునో, డాక్టర్నో చదివించాలనే ఆశ ఉండేదిరా. కానీ నేను చేసే డైలీటేబర్ ఉద్యోగానికి అది అత్యాశని తర్వాత తెలిసింది, లేకపోతే నువ్వీపాటికి మంచి ఉద్యోగంలో ఉండేవాడివి” అన్నాడు నరసింహం బాధగా. తండ్రిని ఒక చిత్రమైన చూపు చూసి “హూ “అనుకున్నాడు భాస్కర్.

* * *

ఓ ఏడాది తర్వాత

“ఏంట్రా నువ్వు చెప్పేది.. మళ్ళీ మనం ఆ పల్లెటూరికి వెళదామంటావా, ఇన్ని అవకాశాలున్న ఇక్కడే మన పరిస్థితి ఇలాగుంటే, ఇక ఆ పల్లెటూళ్ళోకి వెళ్లి ఏం బావుకుంటాం, అయినా ఆ ఊరన్నా, ఊరివాళ్ళన్నా అనవ్వామనే కదా ఇక్కడికి వచ్చేసింది, ఆ పొరోహిత్యాన్ని వదిలేసింది”

“అప్పుడు నేను చిన్నవాడిని అవడం వలన మీకేం జరిగిందో, తాతగారి వారసత్వాన్ని మీరెందుకు

అందివుచ్చుకోలేకపోయారో అనే దాని మీద నాకు సరైన అవగాహన లేదు. కానీ ఇప్పుడు నాకు అన్ని విధాలా ఎంతో గౌరవ ప్రదమైన మన కులవృత్తిని కాదనుకుని ఏవేవో అనవసరమైన వాటి కోసం ప్రాకులాడుతున్నామో అనిపిస్తోంది. కష్టమైనప్పుడూ అందులోనే పడడం మంచిదేమో, నేను ఇక్కడికి వచ్చినప్పటి నుండి చూసిన పరిస్థితుల బట్టి తెలుసుకున్నదేమిటంటే, ఆ కులవృత్తిని వదులుకుని వచ్చి ఇక్కడే గొప్ప స్థాయిని పొందేస్తామనుకున్నాం. కానీ అలా ఏం జరగలేదు సరి కదా, ఇక్కడి పరిస్థితుల తగ్గట్టు ఉండలేకా, మన సంప్రదాయాలను, పద్ధతులనూ వదులుకోలేకా, నీళ్ళలోంచి బైటపడ్డ చేప పిల్లల్లా గిలగిలలాడుతూనే ఉన్నాం. ఇక మనల్ని మనం మోసం చేసుకుంటూ ఇక్కడే కాలక్షేపం చెయ్యడం నా వల్ల కాదు. నిక్షేపం లాంటి తాతల నాటి ఇల్లు వాకిలి ఇంకా మన ఊళ్లో మనకి ఉండనే ఉన్నాయి. మనం అక్కడికి వెళ్లిపోదాం. నేను ఇక ఈ చదువుని, ఉద్యోగాల వేటని పక్కకు పెట్టేసి, వేదాన్ని నేర్చుకుని, తాతగారు నడచిన బాటలోనే నడుస్తాను” కచ్చితంగా, స్థిరంగా చెప్పాడు భాస్కర్, తండ్రితో.

తనకంటూఎప్పుడూ లేని ధైర్యం, నమ్మకం కొడుకు కళ్ళలో చూసిన నరసింహం ఇక మాట్లాడలేక పోయాడు.

ఇదంతా విన్న తులనమ్మగారికి కళ్ళు ఆనందభాష్పాలతో నిండిపోయాయి.

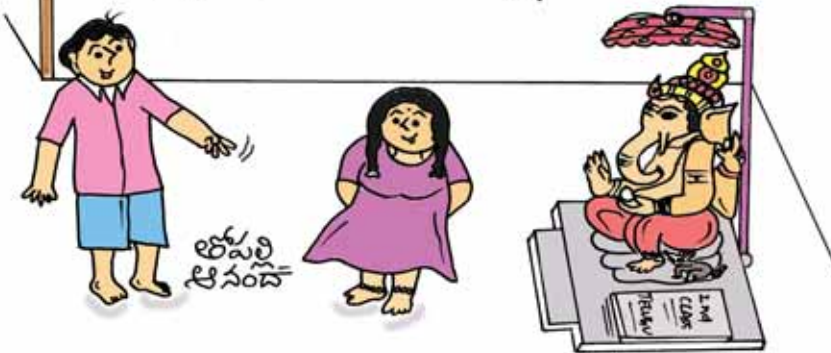
* * *

కొద్ది రోజులలోనే వేద శాస్త్రాన్ని ఔపోసన పట్టి, తనే కాకుండా తనలాంటి ఒక పదిమంది నిరుద్యోగ యువకులను కూడా చేర్చి, అందరితో కలిసి పురోహితుల సంస్థను ఏర్పాటు చేసి, ఎటువంటి పూజాది కార్యక్రమాలనైనా అతి తక్కువ ఖర్చుతో చేస్తూ, అందరికీ అందుబాటులో ఉంటూ వచ్చాడు. ఈ సంస్థను గురించి తెలిసి, చుట్టుపక్కల ఊళ్ళ వాళ్ళే కాదు, సిటీల్లో ఉండేవాళ్లు కూడా వీళ్ళనే పిలవడం మొదలుపెట్టారు. రాను రాను ఆదాయం పెరగడంతో తన ఇంట్లోనే కొంతమంది పేద బ్రాహ్మణ బాలురకు ఆశ్రయం కల్పించి, వారికి వేద శాస్త్రంలో శిక్షణనిప్పిస్తూ, అతి కొద్దిరోజులలోనే తాతను మించిన మనవడిగా ఆ ఊళ్లో పేరు పొందాడు.

నిత్యం శుభముహూర్తాలు, పూజాకార్యక్రమాలు వంటి మాటలతో, ఒక పక్క వేద పారాయణంతో కళకళలాడిపోతున్న ఆ ఇంటిని చూస్తూ నరసింహం-కులవృత్తినే దైవంగా భావించి, దాన్నే మనసావాచా నమ్ముకుని బాగుపడ్డ తన కన్నతండ్రినీ, రోజులకి తగ్గట్లుగా మార్పు చేర్పులను చేసుకుని అవకాశాలను అందివుచ్చుకుంటూ ఆ కులవృత్తిలోనే అభివృద్ధి సాధిస్తున్న తను కన్న కొడుకునీ చూసి తనలోని లోపమేంటో గ్రహించాడు.

ఇంట్లోకి వెళ్లి చూడండి, కల్యాణం కలిగి
కొరగా ఇల్లించు స్వల్ప కృత్యం చేత చూడండి
ఆ స్వామిని కలవడం చెప్పి!!

స్వతంత్ర భారత తొలి మంత్రివర్గంలో సభ్యులంతా స్వాతంత్ర్యోద్యమం నుంచి వచ్చినవారు గదా! స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాలు పంచుకొనని డా॥భీమరావు అంటేడ్యర్ మంత్రి ఎలా కాగలిగారు? 1946 జూలై మూడవవారంలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఏర్పడేవరకు, అప్పటికి నాలుగేళ్లుగా బ్రిటిష్ రాజ ప్రతినిధి మంత్రిమండలి (వైస్రాయి్ కౌన్సిల్)లో కార్మికశాఖ మంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తి - అందులోనూ, ఇందులోనూ (న్యాయశాఖా మంత్రిగా) భాగస్వామి కావటం ఆశ్చర్యం కదా! ఇది ఎలా సాధ్యమైంది - అనే విషయమై కూతూహలం కొద్ది 'డా॥ అంటేడ్యర్: లైఫ్ అండ్ మిషన్' అనే గ్రంథాన్ని పరిశీలించటం జరిగింది. గ్రంథకర్త ధనంజయ కీర్ డా॥ అంటేడ్యర్ వద్ద కూర్చొని విషయసేకరణ చేసి, రచన పూర్తయిన తర్వాత వారికి చూపించి ప్రశంసలు పొందాడు. ఆంగ్లేయులు భారత జాతీయ కాంగ్రెసుకు అధికారం అప్పగించిన ఆ సమయంలో, పాకిస్తాన్ అనే కొత్త దేశం ఏర్పాటు కాబోతున్న తరుణంలో సంభవించిన అనేక పరిణామాలను ఈ గ్రంథంలో నమోదు చేశారు రచయిత.

షెడ్యూల్డ్ కులాలవారి కోర్కెలను హిందూమహాసభ ఏనాడూ తోసిపుచ్చ లేదు. అయినా హిందూమహాసభ ప్రభావం పరిమితమైనదే అయినందున చర్చ కొనసా గించటం ప్రయోజనకరం కాదని డా॥అంటేడ్యర్ భావించి ఉండవచ్చు.)

1946 మార్చిలో ఎన్నికలు జరిగాయి. ఈ ఎన్నికలలో గెలిచేవారి ద్వారానే రాజ్యాంగ సభకు సభ్యులు ఎన్నికవుతారని తెలిసిన డా॥ అంటేడ్యర్ షెడ్యూల్డ్ కులాల ఫెడరేషన్ అభ్యర్థుల గెలుపు కోసం శ్రమించారు. అయితే ఆయన వైస్రాయి కౌన్సిల్ సభ్యునిగా ఉండడం, సంస్థాగత బలహీనతల

బ్రిటిష్ ఇండియాలో, స్వతంత్ర భారత్ లో కూడా ఆయన మంత్రి!

1937లో ప్రాంతీయ శాసనసభలకు ఎన్నికలు నిర్వహించారు. డా॥ అంటేడ్యర్ నూతనంగా ఏర్పరచిన ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీ బొంబాయి ప్రాంత శాసనసభకు 17 స్థానాల్లో అభ్యర్థులను నిలిపింది. డా॥అంటేడ్యర్ సహా 15మంది విజయం సాధించారు. 1942 జూన్ లో వైస్రాయి తన మంత్రి వర్గాన్ని విస్తరించే సందర్భంలో డా॥అంటేడ్యర్ కు కార్మికశాఖను అప్పగించారు. కాగా జూలై 20న కార్మికశాఖ మంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించడానికి రెండు రోజుల ముందు జూలై 18,19 తేదీలలో నాగపూర్ లో జరిగిన ఆలిండియా డిప్రెస్డ్ క్లాసెస్ కాన్ఫరెన్స్ లో ఆలిండియా షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ ఫెడరేషన్ అనే పార్టీ రూపుదిద్దుకొంది. తమ సమస్య గురించి వివరించడానికిగాని, పోరాడడానికి గాని రాజకీయ పక్షమే సమర్థవంతంగా వ్యవహరించగలదని భావించటమే ఈ పార్టీ ఏర్పాటుకు దారితీసింది.

1944లో డా॥అంటేడ్యర్ కలకత్తా సందర్శించారు. ఆ సందర్భంగా అక్కడి షెడ్యూల్డ్ కులాల సంస్థలు

ఏర్పరచిన సభలో మాట్లాడుతూ, అధికారాన్ని భారతీయులకు బదిలీచేసే సమయంలో హిందువుల, ముస్లింల, అణగారిన వర్గాల అంగీకారాన్ని సాధించడానికి తాము ప్రయత్నిస్తున్నామని వైస్రాయి గాంధీజీకి చెప్పిన విషయాన్ని ప్రస్తావించి, దానిని స్వాగతించారు. తమ కోర్కెలు తీర్చడానికి అంగీకరిస్తే హిందు మహాసభలోనైనా, కాంగ్రెసులోనైనా చేరి పనిచేయడానికి తాను సిద్ధమేనని అన్నారు. అంటే అణగారిన వర్గాల శ్రేయస్సును సాధించటమే తన ప్రధాన కర్తవ్యంగా తాను భావిస్తున్నానని చెప్పినట్లే గదా! (దీనికి స్పందిస్తూ హిందూమహాసభ నాయకుడు బాలకృష్ణ శివరామ్ ముంజే - మీ కోరికలేవో తెలియజేయండి - మేము పరిశీలిస్తాం - అని ఉత్తరం వ్రాశారు. డా॥అంటేడ్యర్ సమాధాన మివ్వలేదు.

కారణంగా ఫెడరేషన్ విజయం సాధించలేదు. అఖండ భారతాన్ని కాపాడుకోవాలని కాంగ్రెసు ఇచ్చిన పిలుపు హిందువులనందరినీ ఆకర్షించింది. హిందూ మహాసభ విజయ సాధనలో వెనకబడింది. ముస్లింలకు కేటాయించిన స్థానాలలో ముస్లింలీగ్ భారీ విజయం సాధించింది.

1942 నాటి ఒక ఘట్టం గుర్తు చేసుకోవాలి. క్రిష్న్ నాయకత్వంలోని బృందం (క్రిష్న్, ఆలెగ్జాండర్, పెథిక్ లారెన్స్-మంత్రులు) మార్చి 24న భారతదేశానికి వచ్చింది. నెహ్రూ, పటేల్, గాంధీ, జిన్నా, డా॥శ్యామాప్రసాద్ ముఖర్జీ వంటి వారితో ఆ బృందం చర్చలు జరిపింది. కాంగ్రెసు తరపున మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్, ముస్లింలీగ్ తరపున మహమ్మదాలీ జిన్నా, సంస్థానాల తరపున

భోపాల్ నవాబ్ తమ అభిప్రాయాలను మంత్రి త్రయానికి వివరించారు. సిక్కుల తరపున మాస్టర్ తారాసింగ్, షెడ్యూల్లు కులాలవారి తరపున డా॥ అంబేద్కర్ ఏప్రిల్ 5న మంత్రిల బృందాన్ని కలిశారు. అంతకు ముందే వెల్లడైన ఎన్నికల ఫలితాలలో పరాజయం ఈ చర్చలలో ఆయనను సరిగా మాట్లాడనియ్యలేదు. షెడ్యూల్లు కులాల తరపున అందజేసిన కోర్కెల పత్రాన్ని వారెంత శ్రద్ధగా పరిశీలించారో తెలియదు. మే 16న - ప్రాంతాలను మూడు గ్రూపులుగా ఏర్పరుస్తున్నట్లుగాను, రాజ్యాంగ సభ ఏర్పాటుకు, తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఏర్పాటుకు నిర్ణయించినట్లు ప్రకటించారు.

జూన్ నెలలో బొంబాయిలో సమావేశమైన షెడ్యూల్లు కులాల ఫెడరేషన్ - మంత్రిత్రియం నిర్ణయాలను నిరసించింది. షెడ్యూల్లు కులాలకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని సరిదిద్దకపోతే, ఆందోళనకు దిగగలమని హెచ్చరించింది.

ప్రాంతీయ శాసనసభల నుండి రాజ్యాంగ సభకు జరిగిన ఎన్నికలలో దాదాపుగా అన్నిచోట్లా కాంగ్రెసు వారే ఎన్నికైనారు. వారేమీ రాజ్యాంగ నిర్మాణ పద్ధతులు తెలిసినవారు కారు. అధికారం పంచుకోవడానికి ఉత్సాహపడుతున్న వారు. బొంబాయి శాసనసభ నుండి డా॥ అంబేద్కర్ ఎన్నికయ్యే అవకాశం లేదు. బెంగాల్ శాసనసభకు ఎన్నికైన ఎస్.సి. ఫెడరేషన్ సభ్యులు ముస్లింలీగ్ సహకారాన్ని కూడదీసుకొని డా॥ అంబేద్కర్ పేరును ప్రతిపాదించి గెలిపించారు.

ఆంగ్లేయులు మన దేశాన్ని సవర్ణ హిందువులకు, ముస్లింలకూ అప్పగించబోతున్నారు. కాబట్టి ఇప్పుడు రూపుదిద్దుకోబోతున్న రాజ్యాంగ చట్టంలో ఆరుకోట్లమంది అస్పృశ్య ప్రజానీకం హక్కులను, ప్రయోజనాలనూ రక్షించడానికి ఎటువంటి ఏర్పాట్లు చేయబోతున్నారో కాంగ్రెసువారి నుండి అడిగి తెలుసుకునే హక్కు షెడ్యూల్లు కులాలవారికి ఉంది. పూనాలో జరిగిన సత్యాగ్రహం ప్రారంభం మాత్రమేనని, అనతికాలంలో దీనిని దేశమంతటికీ విస్తరింపజేస్తామని చెప్పారు.

బొంబాయి ప్రీమియర్ బి.జి.భేర్ జూలై 19న ఒక ప్రకటన చేసి కాంగ్రెసు వారికి సర్వసామాన్యంగా ఉండే కాపట్యాన్ని ప్రదర్శించారు. మంత్రిత్రియం నుండి తాము కోరుతున్న కోర్కెలను సాధించుకోలేనందున ఇలా ఆందోళనకు దిగారా? లేక ఇటీవల ఎన్నికలలో డా॥ అంబేద్కర్, ఆయన పార్టీ ఘోర పరాజయాన్ని జీర్ణించుకోలేకనా? లేక నలువైపులా వైఫల్యాలు, నైరాశ్యం నిండిన వాతావరణాన్ని తట్టుకోలేకనా? షెడ్యూల్లు కులాల ఫెడరేషన్ ఆందోళన ఎందుకో అర్థం కావటం లేదని అన్నారు.

ఈ మాటలకు జూలై 21న పూనాలో ఒక పత్రికా గోష్టిలో డా॥ అంబేద్కర్ జవాబిచ్చారు. ఆంగ్లేయులు మన దేశాన్ని సవర్ణ హిందువులకు, ముస్లింలకూ అప్పగించబోతున్నారు. కాబట్టి ఇప్పుడు రూపుదిద్దుకోబోతున్న రాజ్యాంగ చట్టంలో ఆరుకోట్లమంది అస్పృశ్య ప్రజానీకం హక్కులను, ప్రయోజనాలనూ

రక్షించడానికి ఎటువంటి ఏర్పాట్లు చేయబోతున్నారో కాంగ్రెసువారి నుండి అడిగి తెలుసుకునే హక్కు షెడ్యూల్లు కులాలవారికి ఉంది. పూనాలో జరిగిన సత్యాగ్రహం ప్రారంభం మాత్రమేనని, అనతికాలంలో దీనిని దేశమంతటికీ విస్తరింపజేస్తామని చెప్పారు. 1931 సెప్టెంబరులో కుదుర్చుకొన్న పూనా ఒప్పందాన్ని ప్రస్తావిస్తూ షెడ్యూల్లు కులాల నుండి సినలైన, యోగ్యులైన ప్రతినిధులు శాసనసభలకు చేరుకోకుండా ఈ ఒప్పందాన్ని అమలుపరిచిన తీరు అడ్డుపడిందన్నారు. షెడ్యూల్లు కులాల వారి ఓటు హక్కును నిర్వీర్యం చేసిన ఈ ఒప్పందాన్ని త్రోచివుచ్చవలసిన అవసరం ఉందన్నారు.

రెండు వారాలకు పైబడి సత్యాగ్రహోద్యమం కొనసాగింది. షెడ్యూల్లు కులాలవారిని బుజ్జగించవలసిన అవసరం ఉన్నదని గ్రహించిన బొంబాయి ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు ఎన్.కె.చాటేల్ బొంబాయిలో డా॥ అంబేద్కర్ ని కలిశారు. వారిరువురూ ఎన్.ఎం.జోషిని కూడా కలుపుకొని సర్దార్ పటేల్ వద్దకు వెళ్లారు. ఎలాంటి అంగీకారం కుదరలేదు. అందువల్ల ఆగస్టు 8న వార్డాలో ఆలిండియా కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశం జరుగుతున్న సందర్భంలో గాయక్వాడ్, రాజభోజ్ నాయకత్వంలో సత్యాగ్రహం సాగింది. ఆ తర్వాత విషయమంతా తేటతెల్లం చేస్తూ డా॥అంబేద్కర్ సర్దార్ పటేల్ కి ఒక ఉత్తరం రాశారు.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వం(1946)లో మంత్రిల పేర్లు ఆగస్టు 24న బయటకు పొక్కాయి. నెహ్రూ, పటేల్,

డా॥ అంబేద్కర్ చివరి ప్రయత్నంగా లేబర్ పార్టీ ప్రముఖులతో మాట్లాడడానికి ఇంగ్లండ్ వెళ్లారు. అక్టోబరు ద్వితీయార్థంలో ఆయన లండన్ చేరేసరికి ముస్లింలీగ్ కూడా తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలో చేరింది. దీనిపై మీ స్పందన ఏమిటని అడిగిన పత్రికలవారికి - ఒకే దేశంలో రెండు విభిన్న జాతులు కలిసి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేశాయని, వాస్తవానికి దేశంలో అంతర్యుద్ధం వంటి ప్రమాదకర స్థితి నెలకొని ఉన్నదని చెప్పారు. భారతీయులకు భారతదేశాన్ని వదిలివేసే ఆలోచనను ప్రస్తుతానికి వాయిదావేసి 1935 నాటి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టం ప్రకారం మరో పది సంవత్సరాలు పాలన నడిపించి, ఆ తరువాత భారతీయ రాజకీయ పక్షాలకు అఖండ భారతాన్ని అప్పగించాలని సూచించారు.

రాయిటర్ (Reuter) వార్తా సంస్థ రాజకీయ విలేకరి - 'మీరు అణగారిన ప్రజానీకాన్ని ఇస్లాంలోకి వెళ్లవలసిందిగా కొరతారా?' అని అడగగా తాను అటువంటి సలహా ఎప్పుడూ ఇవ్వలేదని స్పష్టికరించారు.

డా॥అంబేద్కర్ ప్రయత్నాల కేంద్రబిందువేదో సుస్పష్టం. ప్రభుత్వంలోనూ, శాసనసభలలోనూ షెడ్యూల్లు కులాలవారికి తగినంత ప్రాతినిధ్యం ఉండాలి. ఆ రోజులలో ఆయన మానసికంగా కుంగిపోయి ఉన్నాడని ఆయన సన్నిహిత మిత్రులు చెప్పారు. దానికి కారణమైన అంశాలలో 1946 అక్టోబరు 26న ముస్లింలీగ్ తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలో చేరే సమయంలో బెంగాల్ కి చెందిన జోగేంద్రనాథ్ మండల్ కూడా ముస్లింలీగ్ సలహాపై ప్రభుత్వంలో చేరి న్యాయశాఖామంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించటం. ఆయన షెడ్యూల్లు కులాల ఫెడరేషన్ కార్యవర్గంలో సభ్యుడు.

లండన్ లో రాజకీయ ప్రముఖులను కలిసి మాట్లాడినా, పైపైన సానుభూతిని ప్రకటించినవారే గాని, మంత్రివర్గ ఏర్పాటులో జోక్యం చేసుకొనడానికి సాహసించినవారు లేరు.

ప్రభుత్వంలోని ముస్లింలీగ్ ప్రతినిధులు రాజ్యాంగ సభను బహిష్కరించారు. లీగ్ సభ్యులు హాజరు కాబోరని తెలిసిన తర్వాత రాజ్యాంగ సభ 1946 డిసెంబరు 9న సమావేశమైంది. డా॥బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ ను అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొన్నది. డిసెంబరు 13న తాత్కాలిక ప్రధానమంత్రి నెహ్రూ 'డిక్టరేషన్ ఆఫ్ అజ్జెక్టివ్స్' తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. భారతదేశం సర్వసత్తాక స్వతంత్ర గణతంత్ర రాజ్యం కావాలని ప్రతిపాదించారు. అందరినీ అలరించిన అద్భుతమైన ఆయన ఉపన్యాసం తర్వాత పురుషోత్తమ దాస్ టండన్ దానిని బలపరుస్తూ మరో గొప్ప ప్రసంగం చేశారు. అయితే డిసెంబరు 15న డా॥ ముకుందరావు జయకర్ ఒక సవరణను ప్రతిపాదించారు. ముస్లింలీగ్ సభ్యులు, స్వదేశీ సంస్థానాల ప్రతినిధులూ వచ్చేవరకు తీర్మానాన్ని వాయిదావేయాలని కోరారు. ఇది

డా॥ బాబా రాజేంద్రప్రసాద్ అధ్యక్షతన న్యాయశాఖమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేస్తున్న డా॥ అంబేద్కర్

కాంగ్రెసువారికి కోపం తెప్పించింది. ఈ దశలో మెనుకకు పోయినట్లయితే అది ముస్లింలీగ్ వారు మరింతగా బిగుసుకుపోవడానికి దారితీయగలదని శ్యామాప్రసాద్ ముఖర్జీ చెప్పారు. అటువంటి సమయంలో సభాధ్యక్షుని చూపు డా॥ అంబేద్కర్ పై పడింది.

కాంగ్రెస్ బద్ధ విరోధి డా॥ అంబేద్కర్ ఉపన్యాసాలను అంతకుముందు ప్రత్యక్షంగా విన్నవారెవరూ ఆ సభలో లేరు. తమకు వ్యతిరేకంగా ఏ కొంచెం మాట్లాడినా, గోలచేసి దింపేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా అన్నట్లున్న ఆ సభను కలయజూసి డా॥ అంబేద్కర్ మాట్లాడనారంభించారు. “ఈ సభకు ఈ తీర్మానం ఆమోదించే హక్కు ఉన్నదా లేదా అని నేను అడగడంలేదు. హక్కు ఉండే ఉంటుంది. నేను అడుగుతున్నది అలా చేయడం వాంఛనీయమా? కాదా? అని. ఒక తీర్మానం చేసే అధికారం ఉండటం వేరు. దానికి కావలసిన వివేకం, సామంజస్యం వేరు. కాబట్టి దేశం భవిష్యత్తుని నిర్ణయించేట్లు వ్యక్తుల ప్రతిష్ఠకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వరాదు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి మూడు మార్గాలు కనిపిస్తున్నాయి. 1) ఒక పార్టీ ఇంకో పార్టీకి పూర్తిగా దాసోహమనటం, 2) సంప్రదింపుల శాంతి, 3) ఇప్పుడున్న స్థితిలో యుద్ధమంటే ముస్లింలతో మాత్రమేగాక, ముస్లిం - బ్రిటిష్ రెండు శక్తులతో యుద్ధం. వారి ప్రమేయం లేకుండా తయారుచేసిన రాజ్యాంగానికి వారిని విధేయులుగా ఉంచవచ్చు అని ఎవరైనా అనుకుంటే, అది దేశాన్ని నిరంతర కల్లోలంలో - వారిని విధేయులుగా ఉంచుకొనే ఎప్పటికీ తెగని యుద్ధంలో పడవేయటమే. ఎడ్మండ్ బర్క్ చెప్పినట్లుగా అధికారం ఇవ్వటం తేలిక. వివేకం ఇవ్వటమే కష్టం. కాబట్టి మనం చేసే పనిద్వారా, మన చేతిలో అధికారమే కాదు, మనం అన్ని వర్గాల ప్రజలను కలుపుకొని ఏకతాటిపై నడిపించగల వివేకవతులం కూడా అని నిరూపించుకొందాం” అంటూ దృఢంగా పలికిన మాటలు అద్భుతమైన

ముద్రవేశాయి. తీర్మానం పరిశీలనను వాయిదా వేశారు. చరిత్రలో వక్ర జీవితానికి ఇటువంటి మలుపును ప్రసాదించిన ఉపన్యాసాలు చాలా అరుదుగా ఉంటాయి. నిన్నటివరకు ఆయనను సందేహిస్తున్నాడనిగా చూసినవారే అభిమానులైనారు.

భారతదేశం నుండి నిష్క్రమించడానికి ఆంగ్లేయులు త్వరపడనారంభించారు. 1948 జూన్ పూర్తయ్యే లోపల అంగీకారం కుదిరితే అక్కడ ఏర్పడే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, ఒకవేళ అటువంటి అంగీకారం కుదరని పక్షంలో ప్రాంతీయ ప్రభుత్వాలకే అధికారం అప్పగించేస్తామని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. మహమ్మదీయ పక్షపాతిగా పేరుపడిన వైస్రాయి వేవెల్ ని వెనక్కు పిలిపించి, అతని స్థానంలో మౌంట్ బేటన్ ను పంపించారు.

దేశ విభజన కోరుతూ ముస్లింలు అనేక విధాల అత్యాచారాలకు దిగుతూ ఉండగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వారిని అరికట్టటంలో విఫలమౌతూ ఉండటం, కాంగ్రెసువాదులు అట్టి హింసాకాండను నివారించటంలోగాని, ఎదుర్కొనటంగాని సమర్థులు కాకపోవటం దేశమంతటా గుర్తించసాగారు. అనివార్యంగా దేశ విభజన జరిగిపోతుందనే భయం బాగా వ్యాపించిన స్థితిలో పంజాబ్, బెంగాల్ లోని హిందూ జనబాహుళ్యం గల ప్రాంతాలను రక్షించుకోవాలనే ఆలోచనలు తీవ్రమయ్యాయి. క్రొత్తగా చోటు చేసుకొంటున్న ఈ ప్రతిపాదనల గురించి ఢిల్లీలో పత్రికలవారితో మాట్లాడుతూ - తమ నెలవులను, శతాబ్దాల అనుబంధాలనూ వదులుకొని భారతదేశంగా మిగిలి ఉండే ప్రాంతాలకు తరలివచ్చేవారికి సవర్ణ హిందువులు ఎటువంటి సహాయం, పునరావాస సదుపాయం అందించనున్నారో తెలుసుకోగోరుతున్నా నన్నారు డా॥ అంబేద్కర్.

1947 ఏప్రిల్ 29న రాజ్యాంగ సభ ఒక ముఖ్యమైన ప్రకటన చేసింది. “ఏ రూపంలో ఉన్నా అంటరానితనం నిర్మూలించడమైనది. ఏ రూపంలో

పాటించినా అస్పృశ్యత నేరమే”. ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించే భాగ్యం సర్దార్ పటేల్ కి లభించింది. ప్రపంచమంతా భారతదేశపు ఈ నిర్ణయాన్ని శ్లాఘించింది. దేశ విదేశాలలోని పత్రికలు గాంధీగారిని ప్రశంసించాయి. డా॥ అంబేద్కర్ పేరుగాని, జ్యోతిరావ్ ఫులే, దయానంద సరస్వతి, శ్రద్ధానంద, సావర్కర్ లపేర్లు ప్రస్తావనకు రాకపోవటం విచిత్రమే.

1947 జూన్ 3న వైస్రాయి మౌంట్ బేటన్ తన పథకాన్ని ప్రకటించాడు. జూలై 15న బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ఇండియన్ ఇండిపెండెన్స్ యాక్ట్ ని ఆమోదించింది. రాజ్యాంగ సభ భారతదేశానికి సర్వాధికారాలుగల శాసనసభగా రూపుదిద్దుకొంది. అయితే అది విభజన తర్వాత మిగిలి ఉండే భారత దేశానికి బాధ్యత వహిస్తుంది. బెంగాల్ విభజనకు గురికావటంతో అక్కడి నుండి రాజ్యాంగ సభకు ఎన్నికైన అనేకమంది సభ్యులు సభ్యత్వం కోల్పోయారు. వారిలో బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్ ఒకరు. ఈ విషయం గమనించిన సర్దార్ పటేల్ బొంబాయి ప్రాంత ముఖ్యమంత్రి బిజి ఖేర్ తో మాట్లాడినారు. తదనుగుణంగా బారిష్టర్ ముకుందరావ్ జయకర్ రాజీనామా చేయగా ఏర్పడిన ఖాళీలో 1947 జూలైలో డా॥ అంబేద్కర్ రాజ్యాంగ సభకు మరల ఎన్నికైనారు.

మౌంట్ బేటన్ ప్రకటించిన విధంగా ఆగస్టు 15న అధికారం భారతీయుల ప్రతినిధి హోదాలో కాంగ్రెసు పార్టీకి దఖలుకానున్నది. కాబట్టి జూలై చివరివారం నుండి కేంద్రమంత్రివర్గంలో ఎవరెవరు ఉండ బోతున్నారనే విషయమై ఊహాగానాలు, చర్చలు మొదలయ్యాయి. అప్పటికి డా॥ అంబేద్కర్ లోని ప్రతిభ అందరికీ పరిచయమైంది. షెడ్యూల్డ్ కులాల ఫెడరేషన్ జరిపిన సత్యాగ్రహాల కారణంగా, వారి సమస్యల పరిష్కారం గురించి పట్టించుకోవటం అనివార్యమని కాంగ్రెసు నాయకులకు అర్థమైంది. డా॥ అంబేద్కర్ గతంలోవలె సవర్ణ హిందూ సమాజం పట్ల వ్యతిరేకవైఖరిని ప్రదర్శించటం లేదని, కలసి పనిచేయటంలో ఇబ్బందిఉండబోదని కాంగ్రెసు నాయకులకు అనిపించటం మొదలైంది. న్యాయశాఖా మంత్రిగా చేరటం మీకిష్టమేనా అని నెహ్రూ డా॥ అంబేద్కర్ ని అడగటమేగాక, కొంతకాలం గడిచిన తర్వాత ప్లానింగ్, డెవలప్ మెంట్ శాఖలు కూడా అప్పగిస్తానని చెప్పారు. డా॥ అంబేద్కర్ తన అంగీకారం తెలిపిన మీదట నెహ్రూ భంగీకాలనీలో విడిది చేసియున్న గాంధీగారిని కలిసి మొత్తం మంత్రి వర్గం జాబితాను చూపించి, ఆయన అంగీకారం పొందాడు. ఆ విధంగా కలిసి పనిచేసే విషయంలో ఇరువైపుల నుండి అడుగులు ముందుకు పడ్డాయి.

ఆగస్టు 3న మంత్రివర్గంలో ఉండబోయే వారి పేర్లు ప్రకటించారు. హిందూ మహాసభ నాయకుడు డా॥ శ్యామాప్రసాద్ ముఖర్జీ పేరు కూడా ఉంది. ★

జనరల్ నోటెస్

1. నోబెల్ బహుమతి పొందిన తొలి మహిళ?
2. ఐ.ఏ.ఎస్. ని విస్తరించండి?
3. సర్ ఆర్థర్ కాటన్ బ్యారేజ్ ఎక్కడుంది?

ಸಮಾಧಾನವು: 1. ಪುಟಂ ಕ್ಯಾಠಿ, 2. ಇಂಡಿಯನ್
ಅಪ್ಲೈಡ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್, 3. ರವಶೇಶ್ವರಂ (ಶಾಸ್ತ್ರಿ)
ಗೌಡರ ಜ್ಞಾನ, ನಿಜ.

మెదడుకు మేత

పొట్టలో వేలు, నెత్తి
మీద రాయి?

ဝဝပူဝမှ: လောက

మంచిమాట

మనిషి ఎంత
గొప్పవాడైతే అంత
కఠినమైన పరీక్షలను
దాటవలసి ఉంటుంది.

- స్వామి వివేకానంద

ఇంకొంచెం దూరం నడిచాక, ఒక

‘చూడు, బాబు మన అలవాట్లూ
ఇంతే. పాతుకుపోయాక పీకలేం.
లేతగా ఉన్నప్పుడే చెడు అలవాట్లని
వదిలెయ్యాలి. మంచి అలవాట్లని
అలవర్చుకోవాలి’ అని
ఉపదేశించాడు. ★

అన్నింటా మీ నేస్తం.

తన
వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీగ్రంథి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గ్రంథి లక్ష్మీదేవమ్మ

ఇవ్వడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్‌లో
సరికొత్త రుచులతో

కరోనాతో క్రీడారంగం పోరాటం

నిత్యం కిటకిలాడే స్టేడియాలు.. చప్పట్లు, కేరింతలతో ఉల్లాసంగా, ఉత్సాహంగా కనిపించే క్రీడాభిమానులు.. తమ ఆటతో ప్రేక్షకుల్ని టీవీ ముందు కట్టిపడేసే క్రీడాకారులు.. రద్దీగా ఉండే మైదానాలు.. కోట్లలో వ్యాపారం.. ప్రపంచవ్యాప్తంగా గత ఏడాది వరకూ కనిపించిన ఈ దృశ్యాలు కరోనా వైరస్ దెబ్బతో ఒక్కసారిగా మాయమైపోయాయి. ప్రపంచ క్రీడల పండుగ ఒలింపిక్స్, ధామ్ ధామ్ టీ-20 ప్రపంచకప్, టెన్నిస్, ఫుట్ బాల్ లాంటి ప్రధాన క్రీడాకారులు రద్దల పద్ధతిలో చేరిపోయాయి. ఈ నేపథ్యంలోనే భారతజాతి 2020 జాతీయ క్రీడాదినోత్సవాన్ని పరిస్థితులకు అనుగుణంగా జరుపుకుంటోంది.

భారత హాకీ పితామహుడు మేజర్ ధ్యాన్ చంద్ జయంతి రోజైన ఆగస్టు 29న ప్రతి ఏడాది జాతీయ క్రీడాదినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటాం. అయితే గత ఏడాది వరకూ వేడుకగా జరుపుకున్న ఈ క్రీడల

పండుగ కరోనా నేపథ్యంలో ఎలాంటి హడావుడి లేకుండా జరగనుంది.

కంటికి కనిపించని కరోనా వైరస్ తో విశ్వాసనవాళి రాజీలేని పోరాటమే చేస్తోంది. కరోనా వల్ల మనిషి మాత్రమే కాదు, మనిషి జీవితంలో ఓ ప్రధాన భాగంగా ఉన్న క్రీడారంగం సైతం గతంలో ఎన్నడూ లేని విషమ పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటోంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా రెండు వందలకు పైగా దేశాలను తాకి, జనజీవితాన్ని ఆర్థిక వ్యవస్థను అతలాకుతలం చేసిన కరోనా చివరకు క్రీడారంగాన్ని సైతం కకావికలు చేసింది.

కరోనా వైరస్ ప్రభావంతో ప్రపంచ క్రీడారంగం ముందుజాగ్రత్త చర్యగా నాలుగు మాసాల కాలం లాక్ డౌన్ పాటించి ఆ తర్వాత ఖాళీ స్టేడియాలలో పోటీలు నిర్వహించడం ప్రారంభించింది. అయితే, టోక్యో వేదికగా జరగాల్సిన 2020 ఒలింపిక్స్,

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

ఆస్ట్రేలియా వేదికగా జరగాల్సిన టీ-20 ప్రపంచకప్, ఫ్రెంచ్ ఓపెన్ లాంటి గ్రాండ్ స్లామ్ టెన్నిస్ పోటీలు, పలు రకాల అంతర్జాతీయ ఫుట్ బాల్ పోటీలు రద్దయ్యాయి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే కరోనా వైరస్ దెబ్బతో క్రీడారంగం కొద్దివారాలపాటు స్తబ్ధంగా మారిపోయింది.

దైనందిన జీవితంలో కరోనా వైరస్ ను ఓ ప్రమాదకరమైన భాగస్వామిగా చేసుకొని మానవాళి తన ప్రస్థానం కొనసాగించడంతో క్రీడారంగం సైతం అదే స్ఫూర్తితో పోరాటానికి తెరలేపింది. క్రీడలను అమితంగా ప్రేమించే అభిమానుల కోసం ప్రపంచ క్రీడాసంఘాలు విజ్ఞతతో వ్యవహరిస్తూ అర్థంతరంగా ఆగిపోయిన ఆటలను తిరిగి కొనసాగించేలా చర్యలు చేపట్టాయి. క్రీడాభిమానులు ఇంటిపట్టునే ఉండి ఆటలను ఆస్వాదించేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నాయి. ఖాళీ స్టేడియాలలో ఫుట్ బాల్ పోటీలు, క్రికెట్ టెస్ట్ మ్యాచ్ లు, ఫార్మలా వన్ రోన్, ఆన్ లైన్ లో అంతర్జాతీయ చెస్ పోటీలు నిర్వహిస్తున్నాయి. చివరకు భారత క్రికెట్ సంఘం ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్వహించే ఐపీఎల్ 13వ సీజన్ పోటీలను భారత్ గడ్డపైన కాకుండా జనం అంతగా రాని షార్జా, దుబాయ్, అబుదాబీలలో నిర్వహించడానికి ఏర్పాట్లు చేసింది. కరోనా దెబ్బతో వేలకోట్ల రూపాయలు నష్టపోయిన ఐపీఎల్ ప్రత్యక్ష ప్రసారాల ద్వారా ఆర్థిక పరిస్థితిని కొంతయినా మెరుగుపర్చాలని భావిస్తోంది.

రికార్డుల రారాజుకు మోదీ లేఖ

జీవితానికి, క్రికెట్ కు అవినాభావ సంబంధమే ఉంది. జీవితంలో మనిషి పాత్ర మరణంతో ముగిస్తే, క్రికెట్ లో రిటైర్మెంట్ తో ఆటకు తెరపడుతుంది. ప్రారంభం ఎలా ఉన్నా కెరియర్ ముగింపు ఘనంగా ఉండాలని గొప్ప గొప్ప క్రికెటర్లు కోరుకుంటారు.

భారత క్రికెట్ కు పదహారు సంవత్సరాల పాటు అసమాన సేవలందించి ఇటీవల రిటైర్మెంట్ ప్రకటించిన టీమిండియా మాజీ కెప్టెన్ మహేంద్రసింగ్ ధోనీ క్రికెట్ ప్రస్థానం చరిత్రలో తప్పక నిలిచిపోతుంది. క్రికెట్ పునాదులు, మౌలిక సదుపాయాలు ఏమాత్రం లేని జార్జండ్ లాంటి మారుమూల రాష్ట్రం నుంచి భారత క్రికెట్ లోకి తారజువ్వలా దూసుకొచ్చిన ధోనీ ఎంతోమంది అభిమానుల్ని సంపాదించాడు. తన దూకుడు, విలక్షణ ఆటతీరుతో అందర్నీ కట్టిపడేశాడు. ఎన్నో రికార్డులను తెరమరుగు చేశాడు. తనకంటూ మరెన్నో రికార్డులను సృష్టించుకున్నాడు. భారత క్రికెట్ జట్టును ప్రపంచంలోనే మేటిగా నిలిపాడు.

ధోనీ రిటైర్మెంట్ సందర్భంగా ప్రధాని మోదీ ఆయనకు లేఖ రాశారు. టీమిండియాకు ధోనీ అందించిన సేవలు చిరకాలం నిలిచిపోతాయని మోదీ పేర్కొన్నారు. ధోనీతో పాటు తన క్రికెట్ కెరియర్ కు ముగింపు పలికిన సురేష్ రైనాకు కూడా మోదీ లేఖ రాశారు. కరోనా క్లిష్ట సమయంలోనూ క్రీడాకారుల్లో స్ఫూర్తిని నింపిన మోదీ చర్య పట్ల క్రీడాభిమానులు సంతోషం వ్యక్తంచేస్తున్నారు.

వారఫలాలు

2020 ఆగస్టు 24 నుంచి 30 వరకు

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపడతారు. విద్యార్థులకు ఫలితాలు అశాజనకంగా ఉంటాయి. ధార్మిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. ఆదాయం గతం కంటే సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. శుభ కార్యాలపై చర్చలు జరుపుతారు. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు తధ్యం. ఉద్యోగస్తులకు ఉత్సాహవంతంగా ఉంటుంది. కళాకారుల ప్రయత్నాలు సఫలం. 26,27 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. దూరప్రయాణాలు. సూర్యాస్తమం పరిచందీ.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

ఏ వని చేపట్టినా విజయవే. ఆ శ్రేయాభిలాషలు మీపై మరింత ఆదరణ చూపుతారు. భూములు, ఇళ్లు కొనుగోలు చేస్తారు. కొన్ని వివాదాలు తీరి ఉండటం చెందుతారు. ఇంతకాలం పడిన కష్టం ఫలిస్తుంది. రాబడి అనూహ్యంగా పెరుగుతుంది. వ్యాపారస్తులకు పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. ఉద్యోగులకు వ్యూహంలో మరింత ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. శ్రీరామరక్షాస్తోత్రాలు పరిచందీ.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పాదాలు

ఎటువంటి కార్యక్రమమైనా పట్టుదలతో పూర్తిచేస్తారు. పలుకుబడి పెరుగుతుంది. ఆస్తి వివాదాలు తీరి లబ్ధి పొందుతారు. ఆదాయం పెరిగి అవసరాలు తీరతాయి. వాహనసౌఖ్యం. ఆరోగ్య సమస్యల నుంచి ఉపశమనం. వ్యాపారస్తులకు అనుకున్న పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు ఉపయక్తమైన సమాచారం. 24,25 తేదీల్లో ధననష్టం. కుటుంబంలో చికాకులు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పరిచందీ.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

శత్రువులు స్నేహితులుగా మారతారు. ఆలోచనలు కార్యరూపం దాల్చుస్తాయి. ఆదాయం ఆశించినంత సమకూరుతుంది. భూములు, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. నిరుద్యోగుల యత్నాలు సఫలమవుతాయి. కొత్త కాంట్రాక్టులు లభిస్తాయి. వ్యాపారస్తులకు ఉత్సాహవంతంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త బాధ్యతలు. 25,26 తేదీల్లో కుటుంబంలో సమస్యలు. అనుకోని ఖర్చులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శివస్తుతి మంచది.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

నూతన వ్యక్తుల పరిచయం. అనుకున్న కార్యక్రమాలు సాఫీగా సాగుతాయి. నిరుద్యోగుల కృషి ఫలిస్తుంది. వాహనాలు, గృహం కొనుగోలులో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. కొన్ని వివాదాలు నుంచి గట్టెక్కుతారు. అనుకున్న రాబడి దక్కి అవసరాలు తీరతాయి. వ్యాపారస్తులకు ఊహించని లాభాలు అందుతాయి. 26,27 తేదీల్లో వ్యయ ప్రయాసలు. మానసిక ఆందోళన. అంగారక స్తోత్రాలు పరిచందీ.

కన్య : ఉత్తర 2,3,4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

ముఖ్య కార్యక్రమాలలో ఆటంకాలు. ఆలోచనలు నిలకడగా ఉండవు. కుటుంబ బాధ్యతల నుంచి బయటపడతారు. కష్టపడ్డా ఆశించిన ఫలితం కనిపించదు. రావలసిన సొమ్ము కొంత అందినా అవసరాలకు సరిపడదు. వ్యాపారస్తులకు స్వల్ప లాభాలు ఉంటాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణలో అవాంతరాలు. 28,29 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక ధనలాభం. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పరిచందీ.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

అనుకున్న సమయానికి పనులు పూర్తి. ఇళ్లు, వాహనాలు కొనుగోలు యత్నాలు సాఫీగా సాగుతాయి. నిరుద్యోగులకు శుభవార్తలు. ఆదాయం ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. వ్యాపారస్తులకు పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు ప్రగతి కనిపిస్తుంది. రాజకీయవేత్తలకు కొన్ని సమస్యలు తీరతాయి. 29,30 తేదీల్లో విలువైన దాక్కుమెంట్లు జాగ్రత్త. శారీరక రుగ్మతలు. సుబ్రహ్మణ్యస్తోత్రం పరిచందీ.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ముఖ్య కార్యక్రమాలను శ్రమ పడ్డా పూర్తి చేస్తారు. మీ అంచనాలు, ఊహలు నిజమవుతాయి. భూములు, వాహనాలు కొంటారు. ఉద్యోగయత్నాలు ముమ్మరం చేస్తారు. ఆదాయం అనుకున్న విధంగా సమకూరుతుంది. ఆరోగ్య సమస్యల నుంచి బయట పడతారు. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడులు తొలగుతాయి. 25,26 తేదీల్లో మానసిక ఆందోళన. ఆదిత్య హృదయం పరిచందీ.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఆశించిన ఆదాయం సమకూరుతుంది. అప్పులు కొంతమేర తీరుస్తారు. ఆస్తుల వ్యవహారాలు

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఎంతటి కార్యక్రమాన్నైనా విజయవంతంగా పూర్తి. రాబడి ఆశించినంతగా ఉంటుంది. స్థిరాస్తి వివాదాలు కొంత పరిష్కారం ఆభరణాలు, వాహనాలు కొంటారు. వ్యాపారులకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు ఉన్నత హోదాలు దక్కవచ్చు. రాజకీయ వేత్తలు కొన్ని ముఖ్య నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. 27,28 తేదీల్లో సోదరుల నుంచి ఒత్తిడులు. అనారోగ్యం. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. విష్ణుద్వానం చేయండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

చాకచక్యంగా కార్యక్రమాలను పూర్తిచేస్తారు. అనుకున్న రాబడి దక్కి అవసరాలు తీరతాయి. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగ లాభం. గృహయోగం. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు పై అధికారుల ప్రశంసలు. కళాకారులు, పారిశ్రామికవర్గాలవారు మీ సత్తా చాటుకుని ముందుకు సాగుతారు. 29, 30 తేదీలలో శారీరక రుగ్మతలు. బంధువులతో స్వల్ప వివాదాలు. ఆంజనేయ దండకం పరిచందీ.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

అప్రయత్న కార్యనిధి. నిరుద్యోగులకు శుభవార్తవనాలు. అదనపు రాబడితో మరింత ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. దీర్ఘకాలిక సమస్యల నుంచి విముక్తి. ఆస్తి వ్యవహారాలలో చిక్కులు అధిగమిస్తారు. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు. భాగస్వాములతో వివాదాలు సర్దుకుంటాయి. ఉద్యోగస్తులు పనిభారం నుంచి బయటపడతారు. 25,26 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. దుర్గాదేవి స్తోత్రాలు పరిచందీ.

చంద్రం

ఎట్టకేలకు తెలుగు
సినిమా రంగంలోనూ
ఓటీటీ సందడి

ఊపందుకొంటోంది. మార్చి నెలలో థియేటర్లు బండ్ కావడంతో తొలి తెలుగు ఓటీటీ చిత్రంగా 'అమృతారామమ్' జీ 5లో స్ట్రీమింగ్ విడుదల అయ్యింది. ఆ తర్వాత థియేటర్స్ కోసమే రూపొందిన నాలుగైదు చిత్రాలే ఓటీటీ బాట పట్టాయి. హిందీలో అమితాబ్ మొదలుకొని పెద్ద స్టార్స్ సైతం ఓటీటీకి ఓటువేస్తే, మనవాళ్లు 'వేచి చూద్దాం' అన్నట్లుగా మూడు నెలలు గడిపేశారు. ఇప్పుడు మొదటిసారి నాని, సుధీర్ బాబు నటించిన 'వి' చిత్రం అమెజాన్ ప్రైమ్ లో ప్రసారానికి సిద్ధం కావడంతో మిగతా తెలుగు నిర్మాతలు సైతం అదే పంథాను అనుసరించబోతున్నారు.

ఇవాళ తెలుగు సినిమా రంగంలో ప్రతిఒక్కరూ అనుసరించేది, గమనించేది నిర్మాత, పంపిణీదారు, ఎగ్జిబిటర్ 'దిల్' రాజునే! ఇటు తెలంగాణ, అటు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆయన చేతిలో వందల థియేటర్లు ఉన్నాయి. వరుసగా సినిమాలు నిర్మించడమే కాదు, ప్రతిష్టాత్మకమైన భారీ చిత్రాలను ఆయన పంపిణీ కూడా చేస్తుంటారు. అలాంటి 'దిల్' రాజు థియేట్రీకల్ రిలీజ్ కు కాకుండా తన 'వి' చిత్రాన్ని ఓటీటీకి ఇవ్వడం పెద్ద చర్యనీయాంశమే అయ్యింది. ఆయనే రాజీ పడినప్పుడు ఇక మనమెంత అనే నిర్ణయానికి ఇతర నిర్మాతలు వచ్చారు. దీంతో పలువురు ఈ దిశగా సంప్రదింపులు ప్రారంభించారు. ఇక 'వి' చిత్రంలో నటించిన నాని, సుధీర్ బాబు కూడా సోలో హీరోలుగా తమ సత్తాను చాటినవాళ్! వీరిద్దరి తొలి కలయికలో వస్తున్న 'వి' పట్ల భారీ అంచనాలు ఉన్నాయి. దాంతో అమెజాన్ ప్రైమ్ సంస్థ క్రేజీ ఆఫర్ తోనే ఈ సినిమా ప్రసార హక్కులను సొంతం చేసుకుందని తెలుస్తోంది!

సుధీర్ బాబు అభిమానుల కినుక

'వి' సినిమాను ఓటీటీ ద్వారా విడుదల చేస్తున్నట్లు హీరో నాని అధికారికంగా ప్రకటించాడు. నిజానికి ఈ చిత్రంలో నాని విలన్ కాగా సుధీర్ బాబు హీరో పాత్ర పోషిస్తున్నాడనే ప్రచారం ఇప్పటివరకూ ఉంది. ఇప్పుడు ఈ సినిమా ప్రచారం మొత్తం నాని కేంద్రంగా సాగుతోంది. సుధీర్ బాబుకి అసలు ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం లేదు. దీంతో అతని అభిమానాలు కినుక వహించారన్నది ఫిల్మ్ నగర్ సమాచారం. అయితే 'వి' స్ట్రీమింగ్ కు ఇంకాస్త సమయం ఉంది కాబట్టి సుధీర్ బాబు, కథనాయికలు, అదితీరావు, నివేద థామస్, దర్శకుడు ఇంద్రగంటి మోహనకృష్ణ సైతం ప్రచారం చేస్తారని అంటున్నారు.

హీరోల ఆలోచనా ధోరణిలో మార్పు

నాని, సుధీర్ బాబు ఓటీటీకి గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇవ్వడంతో మిడిల్ బడ్జెట్ మూవీస్ చేసే హీరోలు

సైతం మనసు మార్చుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. దాంతో వైష్ణవ్ తేజ్ 'ఉప్పెన', ప్రదీప్ '30 రోజుల్లో ప్రేమించడం ఎలా?' సాయితేజ్ 'సోలో' బ్రతుకే సో బెటర్', రాజ్ తరుణ్ 'ఒరేయ్ బుజ్జిగా', మంచు విష్ణు 'మోసగాడు' చిత్రాలు ఓటీటీలోనే వస్తాయనే ప్రచారం జరుగుతోంది. వీటన్నింటి కంటే ముఖ్యంగా అనుష్క నటించిన 'నిశ్శబ్దం' కూడా ఓటీటీలో స్ట్రీమింగ్ కాబోతోందనే వార్తలు వస్తున్నాయి. చిత్ర నిర్మాతల్లో ఒకరైన కోన వెంకట ఇటీవల సోఫల్ మీడియాలో ఓటింగ్ పెడితే అత్యధిక శాతం మంది ఓటీటీ వైపే మొగ్గు చూపారు. దాంతో వారు కూడా ఓటీటీ సంస్థలతో మంతనాలు మొదలెట్టారట.

ఉమామహేశ్వరుడితో ఊపు

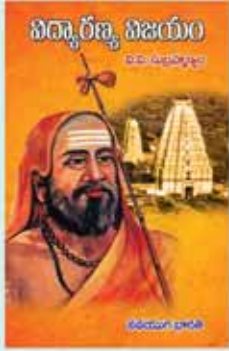
ఓటీటీలో డ్రయిట్ తెలుగు సినిమాలు విడుదల కావటం మొదలైన తర్వాత ఎక్కువ లాభపడింది హీరో సత్యదేవ్. అతను నటించిన '47 డేస్' తొలుత విడుదలైంది. ఆ తర్వాత మలయాళ రీమేక్ చిత్రం 'ఉమామహేశ్వర ఉగ్రరావస్య' విడుదలైంది. అరకు నేపథ్యంలో రూపుదిద్దుకున్న ఈ చిత్రాన్ని నెట్ ఫ్లిక్స్ సంస్థ విడుదల చేసింది. నటీనటుల ప్రతిభకు పట్టం కట్టే విధంగా ఈ చిత్రాన్ని దర్శకుడు మహా వెంకటేశ్ రూపొందించాడు. గొడవలంటే ఆమడదూరంలో ఉండే ఫోటోగ్రాఫర్ మహేశ్ అనుకోని విధంగా అవమానం పాలై - చివరకు ఎలా తన పగను తీర్చుకున్నాడన్నదే కథ. '47 డేస్' చిత్రం ఆశించిన స్థాయిలో నెటిజన్స్ ను మెప్పించలేకపోయింది. కానీ 'ఉమామహేశ్వర ఉగ్రరావస్య' మాత్రం

ఫర్వాలేదనిపించింది. నటుడిగా సత్యదేవ్ తోపాటు నరేష్, సుహాస్, చందన, రవీంద్రవిజయ్, రాఘవనీలకు మంచి పేరు తెచ్చిపెట్టింది. రెగ్యులర్ చిత్రాలకు కాస్తంత భిన్నంగా ఉన్న కారణంగా ఓటీటీలో ఈ చిత్రానికి మంచి మార్కులే పడ్డాయి. అయితే కొన్ని సన్నివేశాల్లో మాత్రం దర్శకుడు 'మలయాళ ఛాయాల' నుండి బయటకు రాలేకపోయాడు. తమ సినిమా సత్తా ఏమిటో తెలిసిన నిర్మాతలు ఆశలకు పోకుండా ఓటీటీలో దీనిని విడుదల చేయడం మంచిదయింది. ఆ రకంగా ఓ శుభ ప్రారంభానికి 'ఉమామహేశ్వర ఉగ్రరావస్య' చిత్రంతో శ్రీకారం చుట్టారని చెప్పాలి.

'వి' చిత్రం ఓటీటీలో విడుదలైన తర్వాత సహజంగానే టాల్ వుడ్ లో నిర్మాతలు, కథానాయకుల ఆలోచనా ధోరణిలో మార్పు వస్తుందని అంటున్నారు. అలానే పొరుగు రాష్ట్రం తమిళనాడులోని చిత్రాలు సైతం ఇప్పుడు ఓటీటీ బాట పడుతున్నాయి. సూర్య హీరోగా రూపుదిద్దుకున్న 'అకాశం నీ హద్దురా' ఇందులోనే విడుదల కాబోతోంది. ఈ చిత్రంలో మోహన్ బాబు కీలక పాత్ర పోషించారు. తెలుగు వ్యక్తి సుధా కొంగర దీనికి దర్శకత్వం వహించారు. ఒకవేళ సెప్టెంబర్ లో అనీలాక్ 4.0లో భాగంగా థియేటర్స్ లో సినిమాల ప్రదర్శనకు అనుమతి ఇచ్చినా... ప్రజలు తమ డ్రాయింగ్ రూమ్ లోనే సినిమాలు చూడటానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తారని నిర్మాతలు భావిస్తున్నారు. అందుకే టాల్ వుడ్ లోనూ ఓటీటీ విప్లవం నిశ్శబ్దంగా మొదలవుతోందని భావించవచ్చు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.120/-

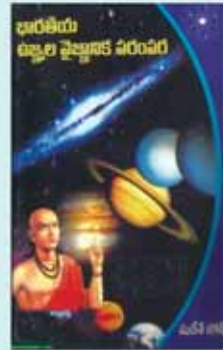
వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.90/-

వెల : ₹.200/-

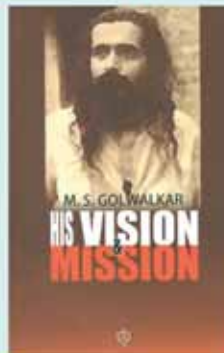
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.300/-

వెల : ₹.495/-

వెల : ₹.400/-

వెల : ₹.499/-

వెల : ₹.399/-

నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సందర్శించండి

సాహిత్య నికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మిట్ పురా, హైదరాబాద్ -27
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్య నికేతన్

విలూరురోడ్, గవర్నరు పేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

సాహిత్య నికేతన్

విశాఖపట్నం
సెల్ : 90000 66776

భారతమాత

బుక్ హౌస్
తిరుపతి
సెల్ : 92999 01355

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.